

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Financování vysokých škol (komparace ČR a vybraná země EU)

Bc. Pavla Jarolímová

Diplomová práce

2011

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavla JAROLÍMOVÁ**
Osobní číslo: **E08953**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Financování vysokých škol (komparace ČR a vybraná země EU)**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomie**

Zásady pro vypracování:

V první části diplomantka zpracuje přehled o způsobech financování vysokých škol a to jak v České republice, tak ve vybraných zemích Evropské unie. Celá deskripce bude zaměřena na popis způsobu financování jak pedagogické, tak vědecko-výzkumné činnosti. Dále bude důraz kladen i na alternativní zdroje financování. Celé pojednání v této části by mělo být vedeno v teoretické rovině.

Další část bude ryze praktickou aplikací, ke které si diplomantka vybere některý stát či státy Evropské unie a v nich provede konkrétní komparaci systémů financování. Cílovým stavem je definování základních charakteristik, odchylek a jejich zdůvodnění a dále pak doporučení pro aplikaci v ČR s cílem zvýšit efektivnost vynakládaných prostředků z veřejných rozpočtů.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. vyd. Praha: Aspi, 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1
PILNÝ, J. Ekonomika veřejného sektoru I. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005. 133 s. ISBN 80-7194-746-6
REKTOŘÍK, J. Ekonomika veřejného sektoru. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. 258 s. ISBN 80-210-2550-6
ROVNÁ, L. Průvodce studenta Evropskou unií. 1. vyd. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2000. 80 s. ISBN 80-85864-80-0
STIGLITZ, J. E. Ekonomie veřejného sektoru. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 661 s. ISBN 80-7169-454-1

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Stejskal, Ph.D.**
Ústav ekonomie

Datum zadání diplomové práce: **11. října 2010**

Termín odevzdání diplomové práce: **6. května 2011**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. října 2010

Prohlášení autorky

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 6. 2011

Bc. Pavla Jarolímová

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat všem, kteří k vytvoření této diplomové práce přispěli, a to zejména vedoucímu práce Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a jeho trpělivost. Děkuji též kvestorce Slovenské poľnohospodárskej univerzity v Nitře, paní Ing. Olze Roháčikové, PhD., za poskytnuté údaje o hospodaření a činnosti SPU v Nitře. Dále chci vyjádřit své poděkování paní doc. Ing. Ivaně Kraftové, CSc. za cenné rady a informace během tvorby praktické části a též svým rodičům Ing. Zdeňkovi Jarolímovi a PhDr. Renátě Jarolímové za podporu po dobu celého mého studia.

SOUHRN

Práce se zaměřuje na charakteristiku a analýzu systému financování vysokých škol. Charakterizuje způsob financování vysokých škol v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie. Dále zachycuje komparaci financování vysoké školy v ČR a na Slovensku na praktickém příkladu. Jedná se o porovnání Univerzity Pardubice a Slovenské zemědělské univerzity v Nitře.

KLÍČOVÁ SLOVA

školství, vysoká škola, financování vysokých škol v ČR a SR, komparace

TITLE

The financing of universities (the comparison of Czech Republic and selected EU countries)

ABSTRACT

The thesis focused on the characteristics and analyzing of the universities financing systems. It characterizes the universities financing in Czech Republic and in selected EU country – Slovak Republic. The comparison of two selected universities and their financing system is not missing. The two selected universities are University Pardubice and Slovak Agricultural University in Nitra. There are the analysis, comparisons and results in the thesis.

KEYWORDS

education, university, university financing system in Czech Republic and Slovakia, analysis, comparison

OBSAH

ÚVOD	9
1 ŠKOLSTVÍ JAKO ODVĚTVÍ VEŘEJNÉHO SEKTORU.....	11
1.1 CHARAKTERISTIKA A ORGANIZACE ŠKOLSTVÍ	11
1.2 CHARAKTERISTIKA VYSOKÝCH ŠKOL V ČR	14
1.2.1 <i>Veřejná vysoká škola</i>	15
1.2.2 <i>Soukromá vysoká škola</i>	16
1.2.3 <i>Státní vysoká škola</i>	17
2 FINANCOVÁNÍ AKTIVIT VYSOKÝCH ŠKOL ČR.....	18
2.1 FINANČNÍ ZDROJE NA VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY VVŠ.....	18
2.1.1 <i>Pravidla stanovení výše příspěvku a dotací VVŠ</i>	19
2.2 FINANČNÍ ZDROJE NA VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE	26
2.2.1 <i>Institucionální podpora</i>	26
2.2.2 <i>Účelová podpora</i>	28
2.3 ALTERNATIVNÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ.....	29
2.3.1 <i>Školné</i>	29
2.3.2 <i>Vouchery</i>	31
2.3.3 <i>Finanční prostředky z fondů Evropské unie</i>	32
3 CHARAKTERISTIKY SYSTÉMU VYSOKÝCH ŠKOL VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU	35
3.1 SPOLUÚČAST NA FINANCOVÁNÍ VYSOKÝCH ŠKOL	35
3.2 PŘÍMÉ VEŘEJNÉ FINANCOVÁNÍ VYSOKÝCH ŠKOL	39
3.3 OSTATNÍ FORMY FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÝCH ŠKOL.....	45
3.4 SROVNÁNÍ SYSTÉMŮ ŠKOLSTVÍ VYSOKÝCH ŠKOL	46
4 CHARAKTERISTIKY ANALYZOVANÝCH VYSOKÝCH ŠKOL.....	48
4.1 UNIVERZITA PARDUBICE	48
4.1.1 <i>Vzdělávací činnost Univerzity Pardubice v roce 2004 - 2009</i>	49
4.1.2 <i>Vědecko-výzkumná činnost Univerzity Pardubice v roce 2007 - 2009</i>	51
4.1.3 <i>Vzdělávací činnost na Fakultě ekonomicko-správní v roce 2005 - 2009</i>	54
4.1.4 <i>Vědecko-výzkumná činnost na Fakultě ekonomicko-správní v roce 2005 - 2009</i>	56
4.2 SLOVENSKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V NITŘE	57
4.2.1 <i>Vzdělávací činnost Slovenské zemědělské univerzity v roce 2004 - 2009</i>	58
4.2.2 <i>Vědecko-výzkumná činnost Slovenské zemědělské univerzity v roce 2007 - 2009</i>	60
4.2.3 <i>Vzdělávací činnost na fakultě ekonomiky a managementu v roce 2005 - 2009</i>	63
4.2.4 <i>Vědecko-výzkumná činnost na Fakultě ekonomiky a managementu v roce 2008 - 2010</i> ..	64
5 HODNOCENÍ SYSTÉMŮ A EFEKTIVNOSTI UNIVERZIT	67
5.1 KOMPARAČNÍ FINANČNÍ ANALÝZY	67
5.1.1 <i>Komparace univerzit pomocí srovnávací báze</i>	68
5.1.2 <i>Model BAMF 2007</i>	74
5.1.3 <i>Souhrnné zhodnocení finančního zdraví univerzit</i>	84
5.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY, ODCHYLKY, JEJICH ZDŮVODNĚNÍ A DOPORUČENÍ PRO ČR	86
ZÁVĚR	93
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	95
SEZNAM ZKRATEK	99
SEZNAM PŘÍLOH.....	102

Seznam schémat

Schéma 1-1 Struktura školství v ČR (2011)	13
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 4.1-1 Zapojení do programů podpory výzkumu a vývoje Univerzity Pardubice za rok 2009	53
Tabulka 4.1-2 Počty studentů podle formy studia na Fakultě ekonomicko-správní za roky 2005 - 2009	54
Tabulka 4.1-3 Počty absolventů akreditovaných a uskutečňovaných studijních programů na Fakultě ekonomicko-správní za roky 2005 - 2009	55
Tabulka 4.1-4 Vývoj počtu grantů a získaných finančních prostředků Fakulty ekonomicko-správní v letech 2004 - 2009	55
Tabulka 4.1-5 Investiční prostředky za roky 2005 – 2009 na Fakultě ekonomicko-správní	57
Tabulka 4.2-1 Vývoj neinvestičních a investičních příjmů Slovenské univerzity v Nitře za roky 2007 – 2009 na výzkum a vývoj (v tis. Kč)	61
Tabulka 4.2-2 Zapojení do programů podpory výzkumu a vývoje Slovenské univerzity v Nitře k roku 2009	62
Tabulka 4.2-3 Počty studentů podle formy studia Fakulty ekonomiky a managementu za roky 2005 - 2009	63
Tabulka 4.2-4 Počty studentů akreditovaných a uskutečňovaných studijních programů Fakulty ekonomiky a managementu za roky 2005 - 2009	64
Tabulka 4.2-5 Investiční a neinvestiční prostředky na Fakultě ekonomiky a managementu za roky 2008 – 2010	65
Tabulka 4.2-6 Sumarizace základních údajů univerzit k roku 2009	66
Tabulka 5.1-1 Absolutní ukazatelé hodnot Univerzity Pardubice a SPU za roky 2007 – 2009 (tis. Kč)	68
Tabulka 5.1-2 Poměrové ukazatele 2007 - 2009	70
Tabulka 5.1-3 Metoda váženého součtu pořadí pro rok 2007	71
Tabulka 5.1-4 Metoda váženého součtu pořadí pro rok 2008	71
Tabulka 5.1-5 Metoda váženého součtu pořadí pro rok 2009	71
Tabulka 5.1-6 Metoda bodovací bez váhy a indexu růstu pro rok 2007	72
Tabulka 5.1-7 Metoda bodovací bez váhy a indexu růstu rok 2008	72
Tabulka 5.1-8 Metoda bodovací bez váhy a indexu růstu pro rok 2009	72
Tabulka 5.1-9 Komparace pomocí metody bodovací s váhami ukazatelů za rok 2008 ..	73
Tabulka 5.1-10 Komparace pomocí metody bodovací s váhami ukazatelů za rok 2009 ..	73
Tabulka 5.1-11 Komparace pomocí metody bodovací s s indexem růstu za rok 2008 ..	73
Tabulka 5.1-12 Komparace pomocí metody bodovací s s indexem růstu za rok 2009 ..	73
Tabulka 5.1-13 Výchozí absolutní ukazatelé hodnot za roky 2007 – 2009 pro vypočtení BAMF (v tis. Kč)	80
Tabulka 5.1-14 Výsledné hodnoty dílčích ukazatelů a hodnoty bonity v modelu BAMF (v tis. Kč)	80
Tabulka 5.1-15 Vybrané hodnoty k hodnocení finančního zdraví univerzit za roky 2007 - 2009	85
Tabulka 5.2-1 Veřejné vysoké školy, komparace SR a ČR	86
Tabulka 5.2-2 Hlavní mechanismy přímého veřejného financování, veřejné a státem dotované soukromé školy za rok 2006 - 2007	89
Tabulka 5.2-3 Zdroje soukromých finančních prostředků dosažitelných pro VVŠ 2006 - 2007	91

Tabulka 5.2-4 Veřejné pobídky k získávání soukromých finančních prostředků veřejné a státem dotované soukromé vysoké školy pro rok 2006 - 2007..... 92

Seznam grafů

Graf 1.1-1 Závislost výdělku vzhledem k věku a vzdělání.....	12
Graf 4.1-1 Vývoj celkového počtu studentů Univerzity Pardubice za roky 2004 - 2009	50
Graf 4.1-2 Vývoj neinvestičních a investičních příjmů na výzkum a vývoj (v tis. Kč) Univerzity Pardubice za roky 2007 - 2009	52
Graf 4.1-3 Rozložení neinvestičních prostředků na výzkum a vývoj podle součástí univerzity	52
Graf 4.2-1 Vývoj celkového počtu studentů Slovenské univerzity v Nitře za roky 2004 – 2009	59
Graf 5.1-1 Vývoj hodnot pohotové likvidity u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009	81
Graf 5.1-2 Vývoj hodnot aktivity u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009	81
Graf 5.1-3 Vývoj hodnot autarkie u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009	82
Graf 5.1-4 Vývoj hodnot výkonnosti u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009	82
Graf 5.1-5 Vývoj hodnot variátoru výnosu u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009	83
Graf 5.1-6 Celkový výsledek BAMF ²⁰⁰⁷ _{VVŠ} u jednotlivých univerzit	84
Graf 5.1-7 Průměrné hodnoty BAMF ²⁰⁰⁷ _{VVŠ} a dílčích ukazatelů univerzit za roky 2007 - 2009	85

Úvod

Oblast vysokého školství stále patří k diskutovaným otázkám. Ať se již jedná o zavedení školného, zvyšování platů pedagogů, spolupráci se soukromým sektorem či vytvoření Bílé knihy terciárního vzdělávání coby koncepce reformy vysokých škol. Až po otázky řešení efektivnosti školství, kdy na jedné straně je poptávka z pohledu variant a množství uspokojena, na druhé straně však kvalita není dostatečná.

Vzhledem k tomu, že úroveň školství patří mezi významné priority většiny vyspělých států, je považováno jako jedno z velmi důležitých odvětví veřejného sektoru. Toto odvětví produkuje převážně veřejné, neboli kolektivní, statky, a rozhodujícím způsobem tak přispívá k rozvoji a zdokonalování lidského potenciálu. Školství patří mezi odvětví, které je provázáno se všemi oblastmi života.

Vstupem do Evropské unie vyjádřila Česká republika vůli zapojit se do členství evropských států a sdílet společné evropské hodnoty. Přibližování se Evropské unii neznamená jen přijímání nových zákonů a norem v oblasti ekonomické a politické, ale i v oblasti vzdělávání. Proces hledání nejefektivnějšího vzdělávacího systému neprobíhá jen u nás, ale i v celé Evropě neustálým procesem optimalizace.

Cílem diplomové práce je provést komparaci a analýzu systému financování vybrané vysoké školy v České republice a vybrané zemi Evropské unie.

Dílčím cílem je definování základních charakteristik systému financování, odchylek a jejich zdůvodnění a dále pak doporučení pro aplikaci v České republice s cílem zvýšit efektivnost vynakládaných prostředků z veřejných rozpočtů.

V první části jsou obecné informace v podobě struktury a charakteristiky školství v České republice.

V další části je věnována pozornost charakteristikám systému financování veřejných vysokých škol v rámci vzdělávací činnosti a vědecko-výzkumné činnosti v ČR. Dále se kapitola zabývá alternativními zdroji financování.

Třetí kapitola se zabývá charakteristikami systému fungování a financování vysokých škol ve vybraných zemích Evropské unie.

Ve čtvrté části jsou uvedeny charakteristiky analyzovaných univerzit. Za Českou republiku je pro komparaci zvolena Univerzita Pardubice za Slovenskou republiku Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. Tato část je zaměřena na analýzu systému financování univerzit, jak jejich vzdělávací činnosti, tak vědecko-výzkumné činnosti.

Poslední část diplomové práce hodnotí efektivnost, bonitu a systémy financování veřejného vysokého školství. Dále jsou definovány odchylky, jejich zdůvodnění a doporučení pro Českou republikou.

1 Školství jako odvětví veřejného sektoru

1.1 Charakteristika a organizace školství¹

Při posuzování ekonomiky školy a vzdělávání se vychází z podstaty, že školství je jedním z důležitých odvětví veřejného sektoru, které produkuje převážně veřejné statky a rozhodujícím způsobem tak přispívá k rozvoji lidského potenciálu.

Lidský potenciál představuje zásobu technických znalostí a dovedností ztělesněných v pracovních silách celé země, jež jsou výsledkem formálního vzdělání a praxe získané v zaměstnání.²

Teorie lidského potenciálu konkretizuje lidský potenciál na složky potenciálu zdraví, poznatkový a dovedností, hodnotově orientační, sociálně participační, individuálně integrativní, regulační a tvůrčí.

Velikost lidského kapitálu se nejčastěji měří podle dosaženého vzdělávání ve vztahu ke kvalitě pracovní síly, resp. k jejím schopnostem a dovednostem. Dlouhodobá praxe přesvědčuje o tom, že existuje silná přímá závislost mezi pracovními schopnostmi a dovednostmi a stupněm dosaženého vzdělání. Existují samozřejmě výjimky, kdy se objevují jedinci s neobyčejně vysokými dovednostmi bez předchozího odpovídajícího vzdělání a naopak.

Hlavním ekonomickým problémem ve školství a vzdělávání je měření, hodnocení a tvorba lidského kapitálu, neboli potenciálu a schopností daného jedince.

Ekonomickým problémem a následně i společenským tohoto odvětví je měření výstupů jako předpokladů pro poskytování příslušných zdrojů ať finančních nebo materiálních a jiných.

Cílem ekonomických aktivit v této oblasti je pokud možno co nejpřesněji zjistit, jaké důsledky mají investice do lidského kapitálu na zvýšení jeho kvality. Finančním výnosem zde může být, ale ne vždy, přírůstek individuálního příjmu k investici.

---

¹Zpracováno: Pilný, J. *Ekonomika veřejného sektoru I*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. s. 33 - 34. ISBN 978-80-7194-933-6,

Zpracováno: Strecková, Y., Malý, I. *Veřejná ekonomie: pro školu i praxi*. Praha: Computer Press, 1998. s. 54 – 55, s. 23 – 25. ISBN 80-7226-112-6,

Zpracováno: Strecková, Y. *Teorie veřejného sektoru: učební text*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. s. 52 – 56. ISBN 80-210-1737-6,

Zpracováno: Kameníček, J. *Lidský kapitál: úvod do ekonomie chování*. Praha: Karolinum, 2003. s. 16 – 17. ISBN 80-246-0449-3.

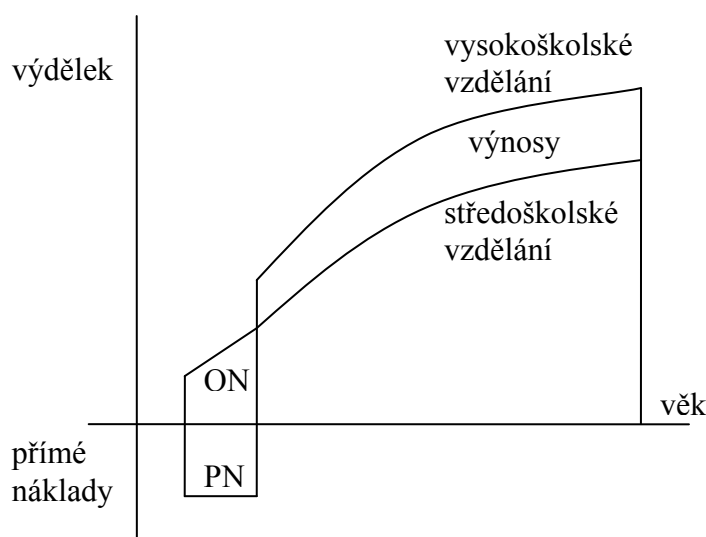
²Převzato: Samuelson, P. A., Nordhaus, W. D. *Economics*. New York: McGraw-Hill, 1992. s. 738. ISBN 0-07-054879-X

Do tohoto výnosu také patří pravděpodobnost získání a později i udržení lépe honorovaného zaměstnání, dosažení vyšší výkonnosti, a tím vyšší zhodnocení původní základní investice do vzdělání.³

Z pohledu studenta jsou náklady a výnosy zachycené v grafu č. 1.1-1. Zobrazuje vztah mezi věkem, vzděláním, výnosy a přímými náklady, jakož i ušlými zisky, často vysvětlovány na základě vyššího budoucího ohodnocení.

Přímé náklady zahrnují soukromé výdaje na vzdělání - poplatky za studium, výdaje na pomůcky a náklady spojené s každodenním životem studenta v podobě stravování, dopravy, oblečení apod.

Pokud je součet přímých nákladů (dále jen "PN") a oportunitních nákladů (dále jen "ON") menší než dosažené výnosy, rozhodne se jedinec pro studium i na úkor ušlého výdělku. Výnosy, které jsou však zakresleny v grafu č. 1.1-1 jsou narozdíl od ON nejisté a odložené, projeví se v budoucnosti, přičemž ušlé zisky v současnosti.

Graf 1.1-1 Závislost výdělku vzhledem k věku a vzdělání

Zdroj: URBÁNEK, V. *Financování vysokého školství*. Praha: Oeconomica, 2007. s. 54 - 58. ISBN 978-80-245-1313-3

Hodnocení výstupů z pohledu škol, které jsou zřizované kraji a obcemi, není měření a hodnocení výstupů tak obtížné. Jedná se tedy o předškolní vzdělávání, základní školy, gymnázia, střední odborná učiliště, odborná učiliště, učiliště, školská zařízení a vyšší odborné školy. Všechny tyto zařízení totiž spadají pod kontrolu a hodnocení České školní inspekce (dále jen "ČŠI").

³Převzato: Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. *Veřejná správa a finance I*. Praha: ASPI, a. s., 2005. s. 266. ISBN 80-7357-052-1

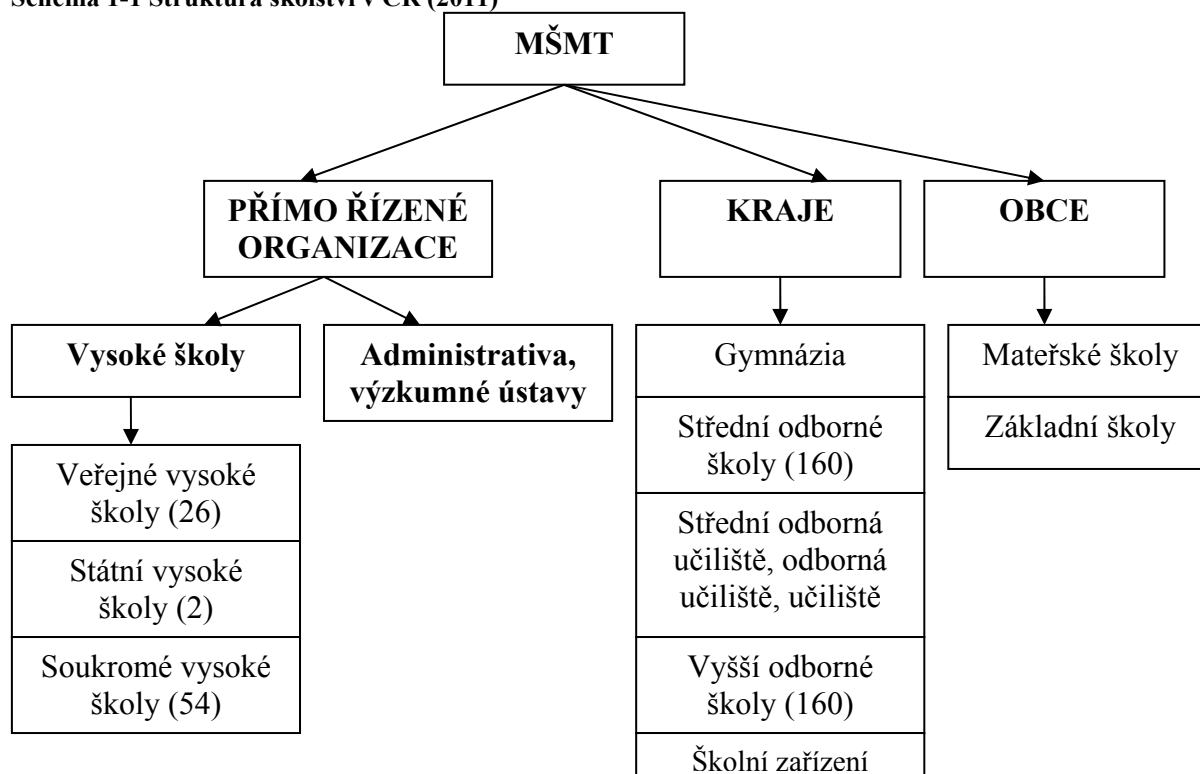
Výroční zpráva ČŠI je jedním z hlavních nástrojů hodnocení a kontroly vzdělávací soustavy v ČR. Cílem ČŠI je zjistit a odhalit problémy škol a určit, zda případná míra zjištěného rizika vyžaduje zásah státu. Hodnocení ČŠI vychází zásadně z principu legality a hodnotí dopady školského zákona a jeho změn v praxi škol.

Výroční zpráva je členěna do dvou hlavních částí. První část je rozdělena do tří kapitol, podle stupňů vzdělání, které obsahují poznatky o tom, jaká je efektivita vzdělávání sítí škol, jaká je kvalita vzdělávání a za jakých podmínek se vzdělávání v jednotlivých stupních v ČR uskutečňuje. Ve druhé části jsou pro potřeby odborné veřejnosti nabízeny podrobnější strukturální analýzy s využitím tabulek.⁴

V případě vysokých škol si hodnocení své činnosti provádí každá škola sama a neexistuje žádný takovýto mechanismus jako je v případě ČŠI. Výsledné hodnocení v rámci souhrnných tabulek provede Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (dále jen "MŠMT").

Strukturu školství v České republice (dále jen "ČR") udává schéma č.1-1.

Schéma 1-1 Struktura školství v ČR (2011)

Zdroj: Pilný, J. *Ekonomika veřejného sektoru I*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. s. 34. ISBN 978-80-7194-933-6 (Aktualizováno)

⁴Zpracováno: Česká školní inspekce. *Výroční zprávy* [online]. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.csicr.cz/cz/dokumenty/vyrocní-zpravy>>

1.2 Charakteristika vysokých škol v ČR⁵

Vysoké školy (dále jen "VŠ") jsou, podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v platném znění, ve znění pozdějších předpisů, vymezeny jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy, jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti tím, že:

- a) uchovávají a rozhojňují dosažené poznání a podle svého typu a zaměření pěstují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost,
- b) umožňují v souladu s demokratickými principy přístup k vysokoškolskému vzdělání, získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti,
- c) poskytují další formy vzdělávání a umožňují získávat, rozšiřovat, prohlubovat nebo obnovovat znalosti z různých oblastí poznání a kultury a podílejí se tak na celoživotním vzdělávání,
- d) hrají aktivní roli ve veřejné diskusi o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní,
- e) přispívají k rozvoji na národní a regionální úrovni a spolupracují s různými stupni státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou,
- f) rozvíjejí mezinárodní a zvláště evropskou spolupráci jako podstatný rozměr svých činností, podporují společné projekty s obdobnými institucemi v zahraničí, vzájemné uznávání studia a diplomů, výměnu akademických pracovníků a studentů.

VŠ uskutečňuje akreditované studijní programy a programy celoživotního vzdělávání.

Typ vysokoškolské vzdělávací činnosti je určen typem uskutečňovaných akreditovaných studijních programů, těmi jsou bakalářské, magisterské a doktorské studijní programy.

---

⁵Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v platném znění, ve znění pozdějších předpisů,
Zpracováno: Rektořík, J. a kolektiv. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, 2002. s. 107 – 110. ISBN 80-86119-60-2,
Zpracováno: Nadhodil, F. et al.. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. s. 120 - 122. ISBN 978-80-7380-165-5.

VŠ může být dvojího typu, a to univerzitní nebo neuniverzitní. Rozdíl mezi univerzitní VŠ a univerzitní VŠ je takový, že univerzitní VŠ může uskutečňovat všechny typy studijních programů a v souvislosti s tím vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. VŠ neuniverzitní uskutečňuje bakalářské studijní programy a může též uskutečňovat magisterské studijní programy a v souvislosti s tím výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost. VŠ neuniverzitní se nečlení na fakulty.

Typ VŠ je uveden v jejím statutu a musí být v souladu se stanoviskem Akreditační komise.

Na vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti VŠ se mohou podílet i jiné právnické osoby, které se touto činností zabývají, ale nikdo kromě VŠ nemá právo přiznávat akademický titul, konat habilitační řízení, konat řízení ke jmenování profesorem, používat akademické insignie a konat akademické obřady.

Na VŠ je nepřípustné zakládat a organizovat činnost politických stran a politických hnutí.⁶

VŠ se dělí podle právní formy na veřejné, soukromé nebo státní.

1.2.1 Veřejná vysoká škola

Veřejné vysoké školy (dále jen "VVŠ") jsou zřizovány a rušeny zákonem. V ČR je 26 VVŠ. Většina z nich je univerzitního typu, pouze VŠ technická a ekonomická v Českých Budějovicích a VŠ polytechnická Jihlava je neuniverzitní.

VVŠ jsou financovány především dotacemi ze státního rozpočtu. Dalšími zdroji jejich financí mohou být poplatky spojené se studiem, výnosy z majetku, příjmy ze státních fondů a z rozpočtů obcí, výnosy z doplňkové činnosti a dary.

Mezi orgány patří akademický senát, rektor, vědecká rada, disciplinární komise, správní rada a kvestor.

Akademický senát je orgán VŠ, který je složen z členů akademické obce (pedagogové a alespoň $\frac{1}{3}$ studentů). Členy volí akademická obec a musí mít alespoň 11 členů. Funkční období na 3 roky. Mezi jeho úkoly patří schvalování vnitřních předpisů VŠ, schvalování zprávy o činnosti VŠ, schvalování dlouhodobého záměru VŠ, schvalování rozpočtu VŠ, schvalování členů vědecké rady a disciplinární komise

---

⁶Podle § 5 odst. 3 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

(na návrh rektora), navrhování do funkce rektora a také jeho odvolání. Členem nemůže být rektor, prorektor, děkan, proděkan.

Rektor stojí v čele VVŠ, jedná a rozhoduje ve věcech školy, pokud zákon nestanoví jinak.

Vědecká rada nebo umělecká rada nebo na neuniverzitní VŠ akademická rada projednává dlouhodobý záměr VŠ, schvaluje studijní programy, pokud jejich schválení nepatří do působnosti vědecké rady nebo umělecké rady fakulty a vykonává působnost v řízení ke jmenování profesorem a v habilitačním řízení.

Disciplinární komise projednává disciplinární přestupky studentů VVŠ.

Správní rada VVŠ má nejméně devět členů, jejich počet musí být vždy dělitelný třemi. Členy rady po projednání s rektorem jmenuje a odvolává ministr tak, aby v ní byli přiměřeně zastoupeni zejména představitelé veřejného života, územní samosprávy a státní správy. Členové správní rady nemohou být zaměstnanci dané VVŠ. Jejich činnost je úkonem v obecném zájmu, VŠ jim poskytuje cestovní náhrady podle platných předpisů, ministerstvo jim může poskytnout odměnu.

Kvestor řídí hospodaření a vnitřní správu VVŠ a vystupuje jejím jménem v rozsahu stanoveném opatřením rektora. Kvestora jmenuje a odvolává rektor.

Členění veřejné vysoké školy

VVŠ neuniverzitního typu se může členit na součásti a to fakulty, vysokoškolské ústavy, jiná pracoviště pro vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost nebo pro poskytování informačních služeb a účelová zařízení pro kulturní a sportovní činnost, pro ubytování a stravování zejména členů akademické obce nebo k zajišťování provozu školy.

1.2.2 Soukromá vysoká škola

Soukromé VŠ musí k provozu činnosti udělit souhlas MŠMT. V ČR takto působí 46 soukromých VŠ, tři z nich jsou univerzitního typu. Soukromé VŠ jsou financovány především z vlastních zdrojů, může jim však být poskytnuta státní dotace.

Ministerstvo může poskytnout soukromé VŠ působící jako obecně prospěšná společnost⁷ dotaci na uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání, s nimi spojenou vědeckou, výzkumnou, vývojovou,

---

⁷Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o zračně a doplnění některých zákonů

uměleckou nebo další tvůrčí činnost. Podmínky dotací, jejich užití a zúčtování se řídí obecnými předpisy pro nakládání s prostředky státního rozpočtu.

Poplatky spojené se studiem na soukromé VŠ stanovuje daná VŠ ve svém vnitřním předpisu.

1.2.3 Státní vysoká škola

Státní VŠ jsou policejní a vojenská. Jsou spravovány přímo příslušnými ministerstvy, nemají právní subjektivitu a jsou organizačními složkami státu. Je zde omezena vysokoškolská samospráva.

V ČR působí dvě státní VŠ a to Policejní akademie v Praze a Univerzita obrany v Brně. Policejní akademie v Praze zařizuje Ministerstvo vnitra a vzdělává odborníky zejména pro Policii ČR. Univerzita obrany v Brně přísluší Ministerstvu obrany a vzdělává odborníky zejména pro ozbrojené síly. Obě jsou univerzitního typu.

Státní VŠ nemají právní subjektivitu a jsou organizačními složkami státu. Práva, která u ostatních VŠ přísluší MŠMT, vykonává ministr vnitra respektive ministr obrany.

2 Financování aktivit vysokých škol ČR

Financování školství představuje zejména ty finanční prostředky, které jsou na základě schváleného státního rozpočtu přiděleny kapitole 333, tedy pro resort MŠMT.

2.1 Finanční zdroje na vzdělávací aktivity VVŠ⁸

Prostředky z kapitoly MŠMT se poskytují VŠ podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále se při stanovení obecných podmínek opírá o vyhlášku č. 52/2008 Sb. a zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

MŠMT podle „Pravidel pro poskytování příspěvků a dotací veřejným vysokým školám MŠMT, čj. 598/2010-33“ (dále jen "Pravidla"), poskytuje Rozhodnutím o poskytnutí příspěvku nebo Rozhodnutím o poskytnutí dotace (dále jen "Rozhodnutí") VVŠ.

V rámci dotací VVŠ má podle zákona o vysokých školách nárok na dotaci na rozvoj a dále jí může být poskytnuta dotace na ubytování a stravování studentů.

Pro stanovení výše dotace podle Pravidel je rozhodný dlouhodobý záměr ministerstva a dlouhodobé záměry vysokých škol.

Podle Pravidel pro stanovení výše příspěvku je rozhodný typ a finanční náročnost akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání, počet studentů a dosažené výsledky ve vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a její náročnost. V neposlední řadě je též rozhodující dlouhodobý záměr MŠMT a příslušných VŠ.

Příspěvek a dotaci ministerstvo poskytuje na základě žádosti VŠ. Žádost musí být písemná. První žádost VŠ o příspěvek a dotaci na následující kalendářní rok ministerstvo přijímá od 1. 11. do 30. 11. Obsah žádosti o příspěvek nebo dotaci se řídí ustanoveními § 14 rozpočtových pravidel.

---

⁸Zpracováno: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2010* [online]. 2006. s. 18 - 28. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2010>>

Výši příspěvku a dotací podle příslušných kvantitativních a věcných ukazatelů státního rozpočtu stanoví ministerstvo.

Nedílnou součástí Rozhodnutí je vymezení účelu, na který jsou příspěvek a dotace poskytovány, a podmínek jejich použití.

V případě vzdělávací činnosti a vědecko-výzkumné se jedná o ukazatele A a B1, B2 a B3, kdy ministerstvo poskytne VŠ příspěvek ve výši 75 % jeho ročního objemu, pokud VŠ nepožádá o jinou částku. Zbývající část příspěvku může ministerstvo poskytnout na kapitálové výdaje, popřípadě na spolufinancování projektů operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen "VaVpI"), prioritní osa (dále jen "PO") 4 Infrastruktura pro výuku na VŠ spojená s výzkumem.

Po datu 31. října ministerstvo zbývající část příspěvku VŠ poskytne jako běžný příspěvek.

Prostředky, které ministerstvo nerozdělí VŠ, poskytne v prosinci formou běžného příspěvku ve stejném poměru, jako je podíl jednotlivých VŠ na celku prostředků, poskytnutých na základě výpočtu podle ukazatelů A, B1, B2 a B3.

2.1.1 Pravidla stanovení výše příspěvku a dotací VVŠ

Ukazatel A a B1, B2 a B3 - akreditované studijní programy a další kritéria

Tato část příspěvku se odvozuje od rozsahu a obsahu vzdělávací činnosti VŠ měřené počtem studií, absolventů a kvalitativních výstupů. Současně se v těchto ukazatelích promítají postupné metodické změny ve financování VŠ, směřující k zohlednění potřebné struktury výkonů a výstupních parametrů vzdělávací činnosti.

Při výpočtu se používají následující rozpočtové údaje.

Počet rozpočtovaných studentů VŠ v akreditovaných studijních programech (včetně akreditovaných studijních programů uskutečňovaných pro VŠ na vyšších odborných školách) uskutečňovaných na území ČR žadatelem k 31. 10. předchozího akademického roku a k 31. 10. probíhajícího akademického roku. Kdy rozpočtovaným studentem se rozumí student, který je zaspán ke studiu. Netýká se to studentů, jejichž studium je hrazeno z prostředků jiné rozpočtové kapitoly, studentů, jejichž studium je hrazeno podle mezinárodních smluv a usnesení vlády a do třetice studenta, který hradí plně své studium v cizím jazyce.

Přepočtený počet studentů, který se zjistí vzorcem č. 1.

$$\text{"Zvláštní"}^9 * 0 + \text{"Nově přijatí"}^{10} * 1,0 + \text{"Ostatní"}^{11} * 1,0 + \text{"Půlroční"}^{12} * 0,5 \quad (1)$$

Normativní počet studentů se vypočítá z přepočteného počtu studentů k příslušnému datu jako součet součinů přepočteného počtu studentů VŠ a koeficientů ekonomické náročnosti jednotlivých akreditovaných studijních programů, ve kterých studují. Těchto koeficientů ekonomické náročnosti akreditovaných studijních programů je sedm. Nejnižší je roven 1,00, další jsou 1,20, 1,65, 2,25, 2,80, 3,50 a nejvyšší je roven 5,90.

Základní normativ je výpočtová částka stanovená ministerstvem na jedno studium v akreditovaném studijním programu s koeficientem ekonomické náročnosti rovným 1,00 na každý finanční rok v závislosti na možnostech rozpočtu pro VŠ.

Hodnota ukazatele A se vypočte jako součin základního normativu a normativního počtu studentů k 31. 10. předchozího akademického roku.

Hodnota ukazatele B1 se vypočte jako součin základního normativu a přírůstku normativního počtu studentů od 31. 10. předchozího akademického roku do 31. 10. probíhajícího akademického roku (přírůstek může mít i zápornou hodnotu).

---

⁹Zvláštní student je student, který studuje v akreditovaném bakalářském nebo magisterském studijním programu déle než standardní dobu studia plus jeden rok a absolvent bakalářského nebo magisterského studia studující v dalším bakalářském nebo magisterském studiu, který překročil standardní dobu studia, jestliže nejde o magisterské studium navazující na předchozí bakalářské studium. Počet zvláštních studentů se při výpočtu však neuvažuje.

¹⁰Student nově přijatý je student, který byl zapsán poprvé ke studiu na vysoké škole.

¹¹Ostatní student je student rozpočtový, který studuje ve standardní době studia plus jeden rok a není studentem novým nebo půlročním.

¹²Půlroční student je student, který studuje déle než je standardní doba studia a dobu kratší, než je standardní doba studia plus 183 dní. Do standardní doby studia bakalářských a magisterských studií se započtou všechny doby předchozích neúspěšných studií v bakalářských a magisterských studijních programech. Do doby studia v akreditovaných doktorských studijních programech se započtou všechny doby předchozích neúspěšných studií v akreditovaných doktorských studijních programech. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech souběžně, se započte pouze jednou. Do výpočtu se zahrnuje každé probíhající studium každého studenta, které vyhovuje uvedeným kritériím.

Kontrahovaný počet studentů se rovná přepočtenému počtu studentů VŠ, stanovenému ministerstvem po projednání s danou VŠ jako limitní pro výpočet příspěvku v součtu A+B1.

Pro účely zjištění, zda student hradí plně své studium v cizím jazyce, se stanoví částka, připadající na jednoho studenta vypočtená podle vzorce pro ukazatel A+B1 plus poměrná část, připadající na jednoho studenta dotčené VVŠ z části příspěvku, vypočteného pro danou školu podle ukazatele B2 plus poměrná část, připadající na jednoho studenta dotčené VVŠ z části příspěvku, vypočteného pro danou školu podle ukazatele B3. Student, který hradí částku stejnou nebo vyšší než je částka takto určená, je studentem, který hradí plně své studium v cizím jazyce.

Ukazatel B2 - absolventi

Od roku 2011 dochází k úpravě tohoto ukazatele. Již se hodnota příspěvku B2 nevypočte jako součin normativu na absolventa, počtu absolventů a koeficientů ekonomické náročnosti příslušného studijního programu, ale jako součin počtu absolventů upraveného kvalitativními kritérii, koeficientem ekonomické náročnosti a normativu na absolventa.

Počet absolventů VŠ je součtem absolventů všech akreditovaných studijních programů VŠ za období od 1. 11. předchozího akademického roku do 31. 10. probíhajícího akademického roku.

Normativ na absolventa je částka stanovená ministerstvem pro každý finanční rok v závislosti na možnostech rozpočtu pro VŠ.

Multiplikativní koeficient podle typu studijního programu je koeficient pro absolventy bakalářských studijních programů má hodnotu 1, koeficient pro absolventy dlouhých magisterských programů má hodnotu 1,6, koeficient pro absolventy navazujících magisterských programů má hodnotu 0,5 a koeficient pro absolventy doktorských studijních programů má až do délky standardní délky studia plus jeden rok hodnotu 2, v každém dalším půlročním období nad touto délkou klesne o 0,25 %.

Bonusem za absolventy bakalářského studia nepokračující ve studiu bude zvýhodněna škola, jejíž absolventi do dvou let po ukončení bakalářských studijních programů nepokračují v dalším studiu na VŠ. Finanční příspěvek za tyto absolventy bude mít multiplikativní koeficient s hodnotou 2.

Pro výpočet příspěvku na absolventa, v rámci ukazatele „**Zaměstnatelnost absolventů**“, se používá vážený průměr počtu standardizovaných nezaměstnaných

za poslední tři roky, kdy váhy činí 50 % pro údaje za rok t, 30 % pro údaje za rok t-1, 20 % pro údaje za rok t-2.

Ukazatel B3 – další kritéria

Část příspěvku, poskytovaná prostřednictvím tohoto ukazatele, zohledňuje další aspekty činnosti VŠ.

Výpočet výše příspěvku dle tohoto ukazatele je stanoven souborem kritérií, která jsou definována svým názvem, identifikací zdroje pro získání informací a váhou kritéria v rámci ukazatele.

Celkový objem prostředků na ukazatel B3, specifikaci souboru kritérií a jejich váhy, případně další podrobnosti výpočtu stanoví ministerstvo pro každý finanční rok v závislosti na možnostech rozpočtu pro VŠ.

Do roku 2010 byla využívaná kritéria „Ohodnocené výsledky výzkumu a vývoje“, „Vlastní příjmy“, „Počet profesorů a docentů“ a „Mobilita“.

Od roku 2011 je výpočet výše stanoven souborem kritérií vědeckého výkonu kvalifikačního zajištění a mezinárodního zaměření (dále "VKM").

Celkový přehled třinácti ukazatelů parametru VKM použitých pro rok 2011 je následující.

V: ukazatele vědeckého výkonu vysoké školy

Ukazatel „Započítané body RIV“ podle přijaté metodiky Rady pro výzkum a vývoj, které jsou zajišťovány a zveřejňovány v Rejstříku informací o výsledcích (dále jen "RIV"). Vždy jde o součet za posledních 5 let předcházejících roků hodnocení. Pro rozpočet roku financování je použit počet bodů zveřejněný v předchozím roce. Například pro rozpočet roku 2011 bude použit počet bodů zveřejněný v lednu 2010.

Další ukazatel „Objem účelových neinvestičních prostředků na výzkum (včetně zahraničních) a vývoj“, který vyplňují VŠ ve výkazu, vypočtený váženým průměrem za poslední tři roky.

K: ukazatele kvalifikační struktury akademických pracovníků a doktorského studia

„Vážený počet profesorů“ přepočítaný a vážený za poslední tři roky (váha profesora je přitom stanovena 2,5 % a váha docenta na 1,5 %).

„Studenti doktorských programů“ podle výstupu SIMS (dále jen "SIMS"), kteří byli zapsáni k datu k 31. 10. roku, který předchází roku financování (včetně krátkodobých studijních pobytů). Ukazatel je použitelný i pro magisterské studijní programy a to vypočtený váženým průměrem za poslední tři roky.

„Absolventi doktorských programů“ podle výstupu ze SIMS, kteří absolvovali v období od 1. 11. roku t-2 do 31. 10. roku t-1, kde t je rok financování. Ukazatel je použitelný pouze pro doktorské studijní programy a opět vypočtený pomocí váženého průměru za poslední tři roky.

M: ukazatele mezinárodní mobility studentů a internacionalizace (podle výstupu ze SIMS)

Patří sem ukazatelé „Cizinci celkem“, „Cizinci v magisterském studiu“ a „Cizinci v doktorském studiu“. Vždy se jedná o počet studentů příslušeného studia s cizím státním občanstvím mimo těch, kteří plně hradí své studium z vlastních prostředků a těch, kteří přijeli na stáž, zapsaných ke studiu k datu 31. 10. probíhajícího akademického roku. Hodnota je počítána váženým průměrem za poslední tři roky.

Další podskupinou ukazatelů ukazatele M jsou „Samoplátcí celkem“, „Samoplátcí v magisterském studiu“ a „Samoplátcí v doktorském studiu“. Zde se jedná o počet všech studentů s cizím státním občanstvím mimo těch, kteří plně hradí své studium v cizím jazyce z vlastních prostředků zapsaných ke studiu k datu 31. 10. probíhajícího akademického roku celkem v příslušné formě studia. Hodnota je i zde počítána váženým průměrem za poslední tři roky.

„Studenti vyslaní v rámci mobilitních programů“ představují vážený průměr zahraničních pobytů vyjíždějících studentů ze školy v rámci mobilitních programů, které trvají alespoň 30 dní včetně dnů výjezdu a návratu za poslední tři období počítaná od 1. 11. do 31. 10. následujícího roku.

„Přijetí v rámci mobilitních programů“ představují vážený průměr pobytů přijíždějících studentů na školu v rámci mobilitních programů, které trvají alespoň 30 dní včetně dnů výjezdu a návratu za poslední tři období počítaná od 1. 11. do 31. 10. následujícího roku.¹³

---

¹³Náměstek pro výzkum a vysoké školství ministryně školství, mládeže a tělovýchovy může stanovit i odlišná kritéria výpočtu ukazatelů A, B1, B2 B3 na základě projednání s reprezentací vysokých škol podle § 92 odst. 3 zákona o vysokých školách.

Přehledná tabulka procentuálního rozložení v rámci parametru VKM tvoří přílohu č. 1.

Ukazatel C – stipendia pro studenty doktorských akreditovaných studijních programů

Část příspěvku, poskytovaná prostřednictvím ukazatele C, představuje podporu studentů studujících v akreditovaných doktorských studijních programech.

Výši výpočtové částky stipendia na jednoho studenta určí ministerstvo na každý finanční rok v závislosti na možnostech rozpočtu pro VŠ.

Ukazatel D – zahraniční studenti přijímaní v rámci zahraniční rozvojové pomoci, mezinárodní spolupráce

Příspěvek nebo dotace dle tohoto ukazatele se poskytuje na podporu plnění závazků z mezinárodních smluv, které se nezahrnují do výpočtu ukazatele A nebo B1. Částky příspěvku nebo dotace jsou vypočítány podle rozsahu vzdělávací činnosti VŠ, výše stipendia a počtů studujících cizinců, kteří studují na VŠ na základě mezinárodních a vládních dohod a příslušných usnesení vlády.

Ukazatel F – vzdělávací projekty, programy a záměry

Příspěvek z ukazatele F se poskytuje na zabezpečení vzdělávací činnosti nových VŠ a na podporu vzdělávacích projektů a aktivit, které nejsou financovány z normativní části rozpočtu.

Primárně je tento ukazatel určen pro podporu časově omezených, zpravidla jednoletých vzdělávacích projektů.

Ukazatel G – vzdělávací rozvojové projekty Fondu rozvoje vysokých škol

Dotaci podle tohoto ukazatele přizná ministerstvo VŠ, na kterých se řeší vzdělávací projekty v rámci tematických okruhů vyhlášených výborem Fondu rozvoje VŠ, které uspěly ve výběrovém řízení.

Ukazatel I – rozvojové programy

Dotaci podle tohoto ukazatele přizná ministerstvo VŠ, na kterých se budou řešit projekty v rámci rozvojových programů vyhlášených ministerstvem jako součást

aktualizace dlouhodobého záměru ministerstva na daný kalendářní rok, úspěšně ve výběrovém řízení.

Ukazatel M – mimořádné úkoly a aktivity

Příspěvek nebo dotaci podle tohoto ukazatele přiznává ministerstvo na podporu mimořádných, rozpočtem nezajištěných rozvojových aktivit, které VŠ uskutečňuje např. jako důsledek nových právních předpisů, které mají značné dopady na plnění úkolů, pro které byla zřízena, nových aktuálních úkolů a aktivit.

Ukazatel S - sociální stipendia

Tato část příspěvku se vypočítá jako součin výše stipendia stanovená v zákoně o VŠ a počtu studentů zjištěného v SIMS, kteří prokázali nárok na toto stipendium potvrzením.

Ukazatel U - ubytovací stipendia

Tato část příspěvku VŠ bude stanovena z částky, určené ministerstvem pro všechny VŠ, na dané období stejným procentem, jako je procento studentů dané VŠ, kteří podle údajů SIMS k 31. 10. probíhajícího akademického roku splňují zákonem specifikované podmínky pro započtení.

Ukazatel J – dotace na ubytování a stravování studentů

Celkový objem dotace na ubytování a stravování studentů se stanoví pro každý finanční rok v závislosti na možnostech rozpočtu pro VŠ.

Dotaci na ubytování a stravování studentů lze v průběhu roku na žádost rektora VŠ upravit, došlo-li ke skokovému nárůstu nebo poklesu v počtu vydaných jídel.

2.2 Finanční zdroje na výzkum, vývoj a inovace¹⁴

Význam investic do výzkumu a vývoje pro konkurenceschopnost byl opakovaně doložen řadou studií a analýz. Závěry těchto analýz poukazují na význam investic do VaV obecně, ale také na důležitost vhodné kombinace veřejných a soukromých investic do VaV.

Výdaje na výzkum, experimentální vývoj a inovace ze státního rozpočtu navrhuje v souladu s § 35 odst. 2 písm. l) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků, ve znění pozdějších předpisů, vládě ČR Rada pro výzkum, experimentální vývoj a inovace (dále jen "Rada"). Rozpočet výdajů je Radou zpracován ve spolupráci se správci rozpočtových kapitol a promítnut do zákona o státním rozpočtu ČR, následně předloženého vládě ČR. Zákonem č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR, jsou schváleny výdaje rozpočtové kapitoly MŠMT na výzkum, experimentální vývoj a inovace.

Na uskutečňování výzkumných záměrů je poskytována institucionální podpora.

Dále jsou poskytovány účelové prostředky prostřednictvím účelové podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

2.2.1 Institucionální podpora

Druhy institucionální podpory jsou institucionální podpora na uskutečňování výzkumných záměrů, na dvoudobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na základě zhodnocení jí dosažených výsledků, na mezinárodní spolupráci ČR ve výzkumu a vývoji a ostatní prostředky.

Institucionální podpora na uskutečňování výzkumných záměrů

Výzkumným záměrem se rozumí vymezení předmětu výzkumné činnosti právnické osoby nebo organizační složky ČR a vyššího územního správního celku, jeho cílů, strategie, nákladů a předpokládaných výsledků, který zajišťuje v základním

---

¹⁴Zpracováno: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2011* [online]. 2006. s. 29 - 38. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2011>>

Zpracováno: OP VaVpI. *Výzkum a vývoj pro inovace* [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/storage/att/9AEA3AE710472F249806B054AC1A6D4A/OP%20VaVpI.pdf>>

nebo aplikovaném výzkumu, s výjimkou průmyslového výzkumu, a její koncepční rozvoj na období 5 až 7 let.

Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace na základě zhodnocení jí dosažených výsledků

Institucionální podporu poskytne poskytovatel výzkumné organizaci na základě zhodnocení jí dosažených výsledků. Podstatný je její podíl na celkové výši institucionální podpory výzkumných organizací ze státního rozpočtu v daném roce. Důležité je, aby odpovídal jejímu podílu na hodnotě výsledků všech výzkumných organizací dosažených v uplynulých 5 letech podle hodnocení. Toto hodnocení provádí každoročně Rada pro výzkum, vývoj a inovace.

Institucionální prostředky na mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji

Institucionální podpora je poskytována na část mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji. V rámci této podpory jsou na základě mezinárodních smluv hrazeny poplatky za účast ČR v mezinárodních programech výzkumu a vývoje, poplatky za členství v mezinárodních organizacích výzkumu a vývoje nebo finanční podíly z prostředků ČR na podporu projektů mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji. Výdaje skupiny pro výzkum a vysoké školství na mezinárodní spolupráci ČR ve výzkumu a vývoji jsou na rok 2011 ve výši 661 402 tis. Kč.

Ostatní institucionální prostředky

Část institucionálních prostředků ve výši 13 054 tis. Kč bude pro rok 2011 využita na zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, dále na zadání veřejné zakázky, včetně nákladů na hodnocení a kontrolu projektů a zhodnocení dosažených výsledků a dále na vyhodnocení podmínek pro poskytnutí podpory na specifický vysokoškolský výzkum, velkou infrastrukturu nebo mezinárodní spolupráci ČR ve výzkumu, vývoji a inovacích.

2.2.2 Účelová podpora

Účelovou podporou výzkumu a vývoje je poskytnutí účelových prostředků buď na programový projekt, ve kterém příjemce vyjadřuje, jakým způsobem a za jakých podmínek přispěje k naplnění cílů programu. Řešení programového projektu může obsahovat i nezbytné činnosti základního výzkumu, pokud na ně navazují činnosti aplikovaného výzkumu, vývoje nebo inovací. Nebo dále na specifický vysokoškolský výzkum, prováděný studenty při uskutečňování akreditovaných doktorských nebo magisterských studijních programů a bezprostředně spojený s jejich vzděláváním. Třetí možnost je na velkou infrastrukturu pro výzkum, vývoj a inovace.

Účelové prostředky na programy aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací

Programy podpory výzkumu a vývoje jsou přístupny právnickým, v některých případech i fyzickým osobám a organizačním složkám ČR a vyšších územně správních celků. Příjemci podpory na řešení projektů jsou např. veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, státní příspěvkové organizace, společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti, občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti. Rozhodující pro poskytnutí podpory jsou výsledky veřejných soutěží provedených podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Přehled účelové podpory na výzkum, experimentální vývoj a inovace v roce 2011 tvoří příloha č. 2.

Účelové prostředky na specifický vysokoškolský výzkum

Na specifický vysokoškolský výzkum MŠMT poskytne v roce 2011 prostředky ve výši 941 698 tis. Kč.

Účelové prostředky na velké infrastruktury pro výzkum, vývoj a inovace

Velkou infrastrukturou pro výzkum, vývoj a inovace je jedinečné výzkumné zařízení, včetně jeho pořízení, souvisejících investic a zajištění jeho činnosti. Zajištění činností je nezbytné pro ucelenou výzkumnou a vývojovou činnost s vysokou finanční a technologickou náročností. Jednotlivé projekty byly v roce 2010 schváleny vládou ČR a v roce 2011 jim bude poskytnuta účelová podpora ve výši 617 279 tis. Kč.

2.3 Alternativní zdroje financování

2.3.1 Školné¹⁵

Na VVŠ ČR školné se neplatí, lze však stanovit povinnost platby tzv. poplatků spojených se studiem a to za prodlouženou standardní dobu studia, za studium druhé VŠ apod. Rektor může poplatky spojené se studiem snížit, prominout nebo odložit termíny jejich splatnosti s přihlédnutím ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu VVŠ. Výše poplatků musí každoročně VŠ zveřejňovat na své úřední desce. Poplatky jsou zdrojem stipendijního fondu. Stipendia uplatňuje VŠ prostřednictvím svých stipendijních programů. Povinně ze zákona musí VŠ uplatňovat sociální a ubytovací stipendium. Stipendia mohou být vyplácena i z jiných finančních zdrojů, které pocházejí z doplňkové činnosti.

VVŠ může stanovit poplatek za úkony spojené s přijímacím řízením, který činí nejvýše 20 % základu. Základem pro stanovení poplatků spojených se studiem je 5 % z průměrné částky připadající na jednoho studenta z celkových neinvestičních výdajů poskytnutých ministerstvem ze státního rozpočtu VVŠ v kalendářním roce.

Variant se školným je připravená celá řada. Mezi nejvíce diskutované patří přímé školné, odložené školné, absolventská daň. Z těchto tří variant je nejvíce pravděpodobné, z pohledu MŠMT, zavedení odloženého školného. Výše školného by byla stanovena limitem 10 000 Kč za semestr. Mimo jiné by systém měl pomoci školám, o které studenti nejeví tolik zájmu. A to tím, že by si stanovily nižší školné než školy, o které je vysoký zájem.

Vládní podpora vysokoškolského studia má řadu výhod i nevýhod. Mezi výhody je možné počítat to, že VŠ nemusí stanovit příliš vysoké školné, tím dávají větší možnost studia jednotlivcům z ekonomiky slabších vrstev obyvatelstva, čímž zároveň přispívají k vyšší úrovni vzdělání celé populace. Systém vládní pomoci vyššímu typu vzdělávání však může být kritizován jak z pozice efektivnosti, tak i z pozice rovnosti.

Hlavním zdůvodněním vládní podpory vysokého školství je, že se tím dosáhne rovnoměrnějšího rozdělení příjmů. Ve skutečnosti však největší prospěch z této podpory vyššího vzdělávání mají ti, kteří na tom jsou celkově lépe. Protože se předpokládá, že

---

¹⁵Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/eurybase_en.php#description>

Zpracováno: Duben R. *Veřejný sektor II. (některé oblasti působnosti)*. Praha: Oeconomica, 2003. s. 23 - 24. ISBN 80-245-0607-5

průměrný příjem těch, co navštěvují VŠ, bude vyšší než těch, kteří na VŠ nechodí, což v praxi znamená, že subvencování VŠ pomáhá vlastně těm, co na tom jsou ekonomicky lépe.

Kromě toho vládní subvence VŠ má za následek „nadměrnou spotřebu“ vyššího vzdělání. Při rozhodování o tom, zda zůstane student na škole déle, porovnává přírůstek zlepšení své situace a budoucí příjmy s dodatečnými náklady (včetně ušlých výdělků po dobu studia), které musí hradit. Protože jsou tyto náklady nižší než společenské náklady, řada jedinců ve škole zůstává, i když jejich dodatečné výnosy budou nižší než společenské náklady.

Skutečná hodnota vzdělání se projevuje pozitivně ve způsobu života každého jednotlivce, ve způsobu využívání volného času, ve způsobu seberealizace, způsobu chování a komunikace, ve výběru společenských hodnot atd.

Státní školy

Relativně nejlépe na tom mohou být studenti státních škol - Univerzity obrany a Policejní akademie. Pokud jsou v době studia ve služebním poměru k ozbrojeným složkám, mohou mít náklady v době studia kryté z jejich prostředků. Za to ovšem mají povinnost určitý počet let po dokončení studií setrvat ve služebním poměru.

Veřejné školy

Na některých školách musejí počítat se zaplacením poplatku za kartu ISIC, která slouží jako průkaz studenta, některé školy (např. některé fakulty Univerzity Palackého v Olomouci či Univerzity Hradec Králově) vybírají zápisné ve výši několika set korun (200 - 500 Kč).

S dalšími poplatky musejí studenti počítat, pokud chtějí po magisterském studiu k titulu Mgr. získat tzv. malý doktorát (např. PhDr., RNDr.). Rigorózní řízení totiž není součástí studia, a proto ze něj školy vybírají poplatek v řádu několika tisíc Kč.

Výrazně se může studium prodražit, pokud jsou studujícímu vyměřeny poplatky za studium. Tzv. poplatek za další studium musí platit ti, kteří po dokončení jednoho programu studují další, který na něj nenavazuje. Jeho výše se liší podle oboru, jde o několik tisíc ročně. Pokud student svoje školní léta prodlužuje o více než rok, platí každý měsíc několikatisícový poplatek za další studium. Vyměřená částka se může blížit až k 10 000 Kč.

Soukromé školy¹⁶

Poplatky za studium na soukromých VŠ se hodně různí, jejich přehled nabízí příloha č. 3. Nejvyšší školné je u zahraničních či mezinárodních VŠ. Nejméně zaplatí zájemci o studium na některých mimopražských školách.

Ceny se mohou lišit, pokud student nerespektuje základní počet splátek (obvykle 1 až 2 za rok). Na některých školách se příplácí i za závěrečné zkoušky či promoce.

Soukromé školy nabízejí oproti VVŠ některé výhody. Těmi je myšlen individuálnější přístup, mnohdy menší anonymita a větší vstřícnost, někdy též zázemí mezinárodní akreditace.

2.3.2 Vouchery¹⁷

Z pohledu školy se hovoří o inovačních voucherech. Nejžádanější institucí zůstalo stejně jako v loňském roce Vysoké učení technické v Brně, s nímž chce spolupracovat 79 podniků. Následují Masarykova univerzita (29 žádostí) a Mendelova univerzita (17 žádostí). Kromě brněnských univerzit si mohly podniky domlouvat spolupráci i se čtyřmi ústavy Akademie věd ČR, které nasbíraly dohromady 10 žádostí. Ústavem s největším aplikačním potenciálem je Ústav přístrojové techniky (7 žádostí).

Brněnské instituce znovu potvrdily, že nabízejí špičkový kontrahovaný výzkum a dokážou na něj nalákat firmy různých velikostí a z různých oborů, a to i ze vzdálenějších částí republiky. Inovačně nejaktivnějšími firmami jsou opět zástupci z oblasti strojírenství, informačních a komunikačních technologií a stavebnictví. Dohromady tvoří asi polovinu všech žadatelů.

Inovační vouchery jsou unikátním projektem podpory transferu technologií, který pomáhá odbourávat bariéry mezi firmami a vědecko-výzkumnými institucemi. Cílem je podpořit vzájemnou spolupráci na vývoji a řešení problémů podniků v oblasti inovací. Inovační vouchery dávají šanci i projektům, které by bez přispění této finanční dotace nevznikly.

---

¹⁶Zpracováno: Centrum vzdělávání AMOS. *Školné na vysokých školách* [online]. 1998-2010. Dostupný z WWW: <<http://www.vysokeskoly.com/index.asp?menu=1128&record=20080>>

¹⁷Zpracováno: BusinessInfo.cz. *Vzdělání, věda a výzkum* [online]. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/vzdelavani-veda-a-vyzkum/inovacni-vouchery-nejvice-laka-vut-brno/1000504/57634/>>.

2.3.3 Finanční prostředky z fondů Evropské unie¹⁸

Fondy Evropské unie (dále jen "EU") jsou nástrojem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, jejímž cílem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a členských států EU a míry zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů.

Projekty mohou předkládat obce, kraje, ministerstva, podnikatelé, vlastníci dopravní infrastruktury, neziskové organizace, školy, výzkumná centra a další.

Prostředky jsou rozděleny do tří fondů. Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen "ERDF"), Evropského sociálního fondu (dále jen "ESF") a Fondu soudržnosti (dále jen "FS"). Projekty spolufinancované z fondů EU jsou realizovány prostřednictvím tematických a regionálních operačních programů (dále jen "OP").

V období 2007 – 2013 bude v ČR využíváno 24 OP rozdělených mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

VŠ spadají pod OP VaVpI a Vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále jen "OPVK").

OP **Výzkum a vývoj pro inovace** obsahuje 5 PO rozdělujících OP na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné PO podpořeny.

Na PO 1 „**Evropská centra excelence**“ je z fondů EU vyčleněno 685,4 mil. €, tj. 33,1 % OP VaVpI. Její využití je například rekonstrukce a rozšíření kapacit VaV, popř. ekonomicky odůvodněná výstavba nových kapacit; včetně nezbytné projektové dokumentace, pořízení přístrojového, laboratorního a informačního vybavení apod.

Na PO 2 „**Regionální VaV centra**“ je z fondů EU vyčleněno 685,4 mil. €, tj. 33,1 % OP VaVpI. Využití je například na vznik a rozvoj kvalitně vybavených pracovišť VaV zaměřených na aplikovaný výzkum, posílení jejich spolupráce s aplikační sférou (podniky, nemocnice atp.) dle potřeb regionu.

Na PO 3 „**Komericializace a popularizace VaV**“ je z fondů EU vyčleněno 213 mil. €, tj. 10,3% OP VaVpI. Využití je například jako podpora komericializace výsledků VaV ve výzkumných institucích, zejména financováním etapy od poznatků VaV do fáze následného komerčního využití a podporou systému komericializace a ochrany duševního

---

¹⁸Zpracováno: Regionální rada soudržnosti. *Dotace z fondů EU* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.jihovychod.cz/cs/dotace-z-eu/dotace-z-fondu-eu>>,

Zpracováno: Fondy Evropské unie. *Operační program pro vzdělávání a konkurenceschopnost* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/opvpk>>

vlastnictví, včetně vzniku a rozvoje center pro transfer technologií při výzkumných organizacích apod.

Na PO 4 „**Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné a vývojové aktivity**“ je z fondů EU vyčleněno 414 mil. €, tj. 20% OP VaVpI. Využití je například pro investice do infrastruktury pro výzkum spojenou s VaV na VŠ, zejména infrastruktury spojené s vědeckou výchovou studentů apod.

Na PO 5 „**Technická pomoc**“ je z fondů EU vyčleněno 72 mil. €, tj. 3,5% OP VaVpI. Například na monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu, podpora správy nástrojů Komunikačního plánu OP VaVpI, rozvoj absorpční kapacity, průřezové odborné informační a konzultační služby, odborné specifické tréninky apod.

OP **Vzdělávání pro konkurenceschopnost** je zaměřený na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Řídícím orgánem programu je MŠMT ČR - Odbor řízení OPVK.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost obsahuje 5 PO rozdělující OP na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné PO podpořeny.

Příklady podporovaných aktivit v rámci jednotlivých PO jsou následující.

Na PO 1 „**Počáteční vzdělávání**“ je z fondů EU vyčleněno 612,1 mil. €, tj. 34 % alokace OPVK. Využití je například na vytvoření systému dalšího vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení a podpora tohoto vzdělávání s důrazem na odborné kompetence vedoucí ke zvyšování manažerských schopností nutných pro další rozvoj škol a školských zařízení apod.

Na PO 2 „**Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj**“ je z fondů EU vyčleněno 626,5 mil. €, tj. 35 % alokace OPVK. Její využití je například na inovace studijních programů na vyšší odborné škole (dále jen "VOŠ") a VŠ v souladu s požadavky znalostní ekonomiky a potřebami trhu práce, zapojení odborníků z praxe i ze zahraničí při vytváření a realizaci těchto programů, další vzdělávání učitelů, řídicích pracovníků a administrativních pracovníků na VOŠ.

Na PO 3 „**Další vzdělávání**“ je z fondů EU vyčleněno 289,9 mil. €, tj. 16 % alokace OPVK. Například podpora vzdělávání v oblasti obecných a odborných kompetencí,

vytvořit vzdělávací moduly zaměřené na podporu obecných kompetencí (jazykové a IT dovednosti, podpora podnikatelských dovedností, znalostí a dovedností v environmentální oblasti) apod.

Na PO 4 „**Systémový rámec celoživotního učení**“ je z fondů EU vyčleněno 227,1 mil. €, tj. 12 % alokace OPVK. Financovány jsou aktivity, které v oblasti počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání přispívají k vytváření systému celoživotního učení, a to na území celé ČR, tedy i v Praze.

Na PO 5 „**Technická pomoc**“ je z fondů EU vyčleněno 72,4 mil. €, tj. 4 % alokace OPVK. Financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OPVK, administrace a hodnocení projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky.

3 Charakteristiky systému vysokých škol ve vybraných zemích EU

V zemích EU lze identifikovat tři modely financování VŠ. V některých státech se studenti podílejí na financování prostřednictvím školného a to například v Belgii, Irsku, Itálii, Nizozemí, Portugalsku, Velké Británii, Španělsku, Rakousku, Lichtenštejnsku a Islandu), v dalších zemích se využívá zápisné, konkrétně ve Francii a v ostatních zemích hradí vysokoškolské studium stát, například v Dánsku, Finsku, Švédsku, Norsku, Německu, Lucembursku a Řecku).

V následující části této kapitoly jsou popsány systémy financování ve vybraných zemích EU a charakterizovány hlavní prvky. Je pochopitelné, že každá země je do značné míry ovlivněna kulturní tradicí a historickým vývojem.

3.1 Spoluúčast na financování vysokých škol¹⁹

Belgie²⁰

Do roku 1980 měla Belgie jednotnou vzdělávací politiku a belgické školství shodné znaky, které vznikly v historickém a kulturním kontextu společného života tří komunit. Těmito třemi komunitami rozumíme vlámskou, německou a francouzskou komunitu.

V 80. letech se začaly některé školy osamostatňovat, a to zejména soukromé a katolické školy. Od roku 1984 byly hodiny koncipovány na základě počtu studentů. Od roku 1989 je jasně dána délka studia a požadavky na udělení vysokoškolského titulu. Od roku 2005 byla možnost vytvořit nový sektor vyššího vzdělávání.

Na nejvyšší úrovni je řízení zajišťováno dvěma ministerstvy a to sice Ministerstvem školství a Ministerstvem školství a Ministerstvem kultury. V rámci francouzské komunity je to Ministère de Education Nationall, u vlámské Ministerie van Onderwijs. Školství německy mluvící části řídí valonské ministerstvo. Každá ze tří jazykových

---

¹⁹Zpracováno: Ježková, V., Walterová, E. *Vzdělávání v zemích Evropské unie*. Praha: Univerzita Karlova, 1997. s. 13 - 186. ISBN 80-86039-19-6

²⁰Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 33 – 38. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_BN_EN.pdf>,

Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 40 – 47. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_BF_EN.pdf>,

Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 57 – 68. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_BD_DE.pdf>.

oblastí má své vlastní rady a konzultační orgány, které mají vymezeny specifické kompetence v rámci komunity vzhledem k ministerstvu, eventuálně dalším institucím.

Školy mají možnost dle svých studijních výsledků a množství projektů dostávat granty. Mezi tři nejdůležitější odvětví, která je nutná financovat z pohledu Belgie, patří zaměstnanci, náklady spojené se studiem, oprava budov a provozní náklady s tím spojené.

Kvůli rozdrobení jednotlivých regionů je kvalita vzdělávání v terciárním sektoru velice omezená. Studenti si mohou vybrat, pod jakou komunitou budou studovat. Okolo 70 – 80 % studentů si vybírá studium na francouzsky zaměřené škole.

Studenti platí každý rok registrační poplatek 100 €. Studenti nejvyššího vzdělání mohou být povinni zaplatit studentský poplatek až 370 €. V roce 2009/2010 činila částka 275 €.

Rodiče dostávají příspěvek na dítě do 26 let, pokud prokazatelně studuje. Rodiče díky tomu dostávají slevy na daních.

Studenti mohou dostat nevratný studentský grant na projekt, na studium jako takové či studium v zahraničí. Jedinou podmínkou je věk do 35 let.

Studentská půjčka není poskytována. Ve speciálních případech ji může udělit Ministerstvo školství, a to ve výši 750 – 1 250 €.

Itálie²¹

Itálie je zemí s tradicí univerzitních studií. První evropská univerzita byla založena v Boloni roku 1088. Univerzity zůstávaly dlouho beze změn. První reformy vysokého školství po 2. světové válce se začaly realizovat až od roku 1980. Došlo k reformám správy, vědecké práce i výuky, zavedení doktorátu Ph.D., zavedení krátkého cyklu s novým univerzitním diplomem.

V květnu 2008 se sešla nová vláda, která spojila Ministerstvo školství a Ministerstvo vývoje v jednu legislativní moc, a to Ministerstvo školství, vědy a rozvoje.

Správa nad vzděláváním je rozdělena mezi Ministerstvo školství, vědy a rozvoje, univerzity a vědu.

Ministerstvo školství, vědy a rozvoje má na starosti z hlediska vzdělávacího organizaci školního vzdělávání, školní organizace a organizace jednotlivých předmětů

---

²¹Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 45 – 51. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_IT_EN.pdf>

z hlediska časových dotací, rozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu a požadavky pro studenty.

Ministerstvo školství, vědy a rozvoje na základě vývoje plánuje financování univerzitního a neuniverzitního sektoru a monitoruje úspěšnost daných projektů.

Systém se rozděluje na dva typy, a to státní a nestátní sektor. Přesněji lze systém rozdělit na státní sektor vyššího vzdělávání, nestátní sektor vyššího vzdělávání (studium umění a hudby) a nestátní sektor vyššího technického a odborného vzdělávání.

Vedení univerzity je založené na autonomii.

V rámci vyššího univerzitního vzdělání byl přijat nový zákon, který vyšší vzdělání rozděluje na první a druhý cyklus kvalifikace. První cyklus je brán jako bakalářské studium, druhý cyklus jako magisterské studium. Doktorandský cyklus je považován za třetí cyklus. Dále studium funguje na základě kreditů. Kredity by měly odpovídat 25 hodinám studia týdně. Každá škola si může podle svého upravovat studijní kurzy, zkoušky a obsah látky v hodině. Vyučování probíhá formou lekcí, seminářů a cvičení.

Neuniverzitní vyšší vzdělávání bylo uzákoněno roku 1999. V zásadě zahrnuje umělecké a hudební školy a jejich koncepty. Ve státě je 20 uměleckých akademií a 26 dobrovolných akademií, 4 vyšší divadelní instituce, 54 hudebních konzervatoří a 21 hudebních institutů. Další školy jsou národní kinematografická akademie, centrální institut restaurování, agrikulturní akademie. Fungují opět dva cykly.

V univerzitním státním sektoru studenti platí školné dle příjmů svých rodičů. Pokud jsou studijně nadaní, dostanou finanční podporu v podobě grantu.

V nestátním sektoru je výše školného udávána každou univerzitou. Studenti si také musí platit učebnice. Pomůcky jsou hrazeny institucí.

Portugalsko²²

Vysoké školství má v Portugalsku dlouhou tradici. Je reprezentováno dvěma hlavními typy škol - univerzitami a polytechnikami. Nejstarší univerzita byla založena v Lisabonu, od roku 1307 působí ve městě Coimbra. Celkem je v současné době v Portugalsku 15 univerzit. K neuniverzitním VŠ patří VŠ technické, lékařské, pedagogické, ekonomické a umělecké, Vojenská akademie a Námořní akademie.

---

²²Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 38 – 44. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_PT_EN.pdf>

Magisterské studium trvá v závislosti na oboru 4 - 6 let, bakalářské (neuniverzitní) studium 2 - 3 roky.

Portugalsko má mezi zeměmi EU nejnižší podíl vysokoškolských studentů. Největší zájem je o studium společenských a ekonomických věd, dále technických oborů a architektury, nejmenší o umělecké obory a přírodní vědy.

Vyšší vzdělávání má na starosti Ministerstvo vědy, výzkumu a vyššího vzdělávání.

Výše studijních poplatků závisí na oboru studia. Polytechnické univerzity jsou zcela autonomní i po finanční stránce.

Granty jsou na základě dotací pro studenty, kteří potřebují podporu na bydlení, stravování, pomůcky. Pod smlouvou jsou možné i studentské půjčky. Další školní podpora je možná pro nadané studenty.

Rakousko²³

Univerzitní vzdělávání prošlo od 60. let velkými změnami. Obsah studia byl reformován, rozšířila se nabídka oborů, vznikly nové univerzity.

Zákon z roku 1975 o organizaci univerzitního studia dal podnět k jeho strukturální a administrativní reformě. Vedle racionalizace řízení a posílení autonomie univerzit znamenala především proces demokratizace, rušící elitnost univerzit, a umožňující studentům více ovlivňovat jejich činnost.

Univerzitní zákon z roku 2002 uděluje rozhodující pravomoc při rozhodování v interních záležitostech škol.

Vyšší odborná škola byla schválena v zákoně z roku 1993, kdy jsou tyto školy spravovány federálním úřadem. Vyšší odborné školy jsou zařazeny pod kraje, které hradí všechny potřebné finance, a to i na platy učitelů. Učitel neuzavírá pracovní smlouvu s danou školou, ale s federálním úřadem. Pro studenty vyšších odborných škol jsou doprava a učebnice zdarma.

Školy si také od roku 1996 mohou pronajmout výukové prostory. Další zdroje financování mohou pak získat od různých společností. Dále si školy, ač v omezeném měřítku, mohou zvolit, na co finanční granty využijí.

Federální Ministerstvo pro vědu a rozvoj je autoritou, která zodpovídá za veškeré terciární vzdělání v Rakousku, s výjimkou vzdělávacích škol pro učitele. Městské úřady

---

²³Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 57 – 68. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_AT_EN.pdf>

nemají žádné pravomoci pro univerzitní vzdělávání. Terciární vzdělání na univerzitách, vyšších odborných školách a soukromých školách je vedeno na základě federálního zákona. Všechny instituce jsou organizovány dle vlastní autonomní legislativy. Univerzity jsou rozhodující jednotkou v oblasti financování a vzdělávacího systému.

Federální Ministerstvo pro rozvoj vzdělání a vědy uděluje granty jak školám, tak i studentům. Tyto výdaje představují výraznou část zdrojů financování škol. Dále je zodpovědné za vedení vzdělávacích škol pro učitele.

Univerzitní autonomie uděluje právo samostatně se rozhodovat o finančních částkách na jednotlivé sektory a části univerzit.

V Rakousku je uzákoněno 22 univerzit a jsou z 88 % financovány federálními zdroji. Výše grantu je ustanovená každé 3 roky. Školy dostávají granty na základě kvality výuky, výzkumu a nových projektů.

Studenti Rakouska, EU nebo Evropského hospodářského prostoru (dále jen "EEA") a Švýcarska platí školné 363,36 € za každý semestr, ostatní pak 726,72 €. Mnoho studentů, díky výsledkům, školné platit nemusí nebo mohou zažádat o studentskou půjčku. Parametry pro získání stipendia závisí na jednotlivých oborech. Pokud studenti chtějí absolvovat dodatečné kurzy, musí si je připlatit. Přípravné kurzy jsou zdarma. Stipendia se udělují na ubytování, pojištění, učebnice a studenti mohou dostat také studijní stipendia. Dále je hrazen výměnný studijní pobyt v zahraničí, a to v případě, že se jedná o studenta z EU nebo EEA, který splnil studijní požadavky.

Studenti nemohou začít pracovat v daném oboru, dokud vysokoškolská studia nedokončí.

3.2 Přímé veřejné financování vysokých škol

Finsko²⁴

Terciární vzdělávání má ve Finsku dvojí strukturu. Od 90. let minulého století bylo uzákoněno univerzitní odvětví a technické odvětví. Tyto sektory pak mají jiná legislativní uspořádání.

Univerzitní legislativa byla pozměněna 1. 8. 2005, kdy ustanovila dva strukturální okruhy a upřesnila povinnosti a možnosti univerzity. Největší reforma byla ustanovena 1. 8. 2009 tzv. Závěrečným univerzitním aktem, kde bylo univerzitám dáno právo

---

²⁴Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 34 – 38. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_FI_EN.pdf>

vlastního rozhodování, vlastní legislativy a také vlastního oprávněného statusu. Univerzita také může studentovi, který není členem EU stanovit poplatky za studium v cizím jazyce. Univerzity také provádějí výzkum a vývoj vzdělávání. Finance od státu pokryjí zhruba 64 % nákladů univerzit.

Současná legislativa technických oborů zahrnuje technický zákon a technické usnesení. Technická legislativa byla v minulosti upravena, aby mohla kooperovat s univerzitní legislativou. Technické vzdělání je také přístupné studentům mimo EU, kteří musí zaplatit speciální školné. Technické vzdělání je však ve většina situováno pro imigranty, kteří chtějí zdokonalit svoji odbornou způsobilost v podobě mistra.

Úroveň terciárního vzdělávání je určena v národní univerzitní obraně, kde je zaznamenám stupeň kvalifikace učitelů, stupeň odbornosti žáků a organizační stupně.

Další změny ve vzdělávacím systému jsou připravovány, a to především v oblasti efektivizace vzdělávání. V současné době je mnoho oborů, které se postupně budou zužovat do specifitějších studijních programů. Tyto změny by právě teď měly probíhat.

Na začátku roku 2009 bylo v Finsku 20 univerzit. V roce 2010 se snížil počet na 16 univerzit. Deset z nich nabízí širokou škálu oborů, zbylých šest jsou pak úzce zaměřeny na obory jako je ekonomika, business management, technologické univerzity a teologické univerzity.

Technické školy byly redukovány z 30 na 26.

Dvouřadé tituly byly zavedeny v roce 2005, které oddělují bakalářský titul a magisterský či inženýrský titul. Národní kreditní systém byl změněn na Evropský kreditní systém (dále jen "ECTS") k 1. 8. 2005.

Technické školy jsou financovány jak Ministerstvem školství, tak i místními institucemi v poměru 48:52, kdy se místní instituce podílí na financování kvůli odbornosti pro profese. Stát také může také udělit granty na vývoj projektů na technických školách.

Od roku 2006 je financování technických škol ovlivněno studijní úrovní škol, aby podnítily studenty k co nejlepším výsledkům.

Další důležité společnosti, které se podílejí na financování školního systému jsou Finská akademie, Centrum pro vývoj technologie, korporátní společnosti a EU.

Studium na univerzitách je hrazeno státem, a to bez výjimky, chystá se změna, která by studium měla zpoplatnit pro cizince, pokud by vyučování probíhalo v cizím jazyce.

Finanční výpomoc je pak prováděna pomocí grantů na bydlení, grantů na studium a státních půjček. Aby student dostal grant, musí plně navštěvovat všechny hodiny a prokázat, že danou finanční výpomoc opravdu potřebuje.

Pro studenty magisterského nebo inženýrského studia je potřeba získat 300 kreditů a finanční výpomoc pak trvá maximálně 55 měsíců. Studentům na technických školách je výpomoc poskytnuta maximálně 44 měsíců. V roce 2009 byl maximální grant 298 €, maximální podpora bydlení 202 €. Maximální půjčka byla 300 € za měsíc.

Finanční výpomoc je poskytována obyvatelům Finska i cizincům, kteří však bydlí ve Finsku za jiným účelem než studiem. Granty jsou také poskytovány Finům, kteří studují v zahraničí.

Celoživotní vzdělávání je možné za předpokladu, že dospělý pracuje nejméně 5 let, pak může i získat studentskou půjčku.

Německo²⁵

Německý systém odpovídá spolkovému charakteru státu. O VŠ do značné míry rozhodují samy spolkové země podle vlastních rozpočtových předpisů. Typické je, že dotace se rozdělují na úrovni fakult a kateder a jsou pouze účelové. Školy hradí provozní náklady budov a zařízení, jejich výstavbu a udržování je na zemských úřadech. Platy se odvíjí od počtu zaměstnanců. Výzkum a vývoj je již tradičně silně podporován soukromými zdroji.

Vyšší vzdělávání má naprostou svobodu uměleckého, vývojového a vzdělávacího vyjadřování. Vzdělávání je usměrňováno federální institucí zvanou Länder. Tato instituce je od roku 2006 hlavní administrativní jednotkou. Länder má na starosti vědecké výzkumy a projekty na VŠ, vědecké výzkumy a projekty mimo VŠ a průzkum budov, kde je prováděno vyučování a hodnocení jejich kvality.

Länder financuje vyšší vzdělávací instituce. Další financování je pak z fondu pro vzdělávání Ministerstvem školství a Ministerstvem vědy a rozvoje. Rozdělení financování závisí na počtu studentů a jejich vzdělávacích projektů. Politická a administrativní hierarchie v Německu má tři stupně, a to Federace, Länder a lokální autority.

---

²⁵Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 48 – 54. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_DE_DE.pdf>

Vyšší vzdělávání je uzákoněno ve vzdělávacím aktu pro vyšší studium. Odborné školy jsou pak vedeny univerzitami ve spolupráci s firmami.

Díky Boloňskému procesu počet německých studentů studujících v zahraničí výrazně vzrostl z 65 000 na 90 300.

K roku 2009 je v Německu registrováno 395 univerzit a to druhů univerzity a instituce vyššího vzdělávání, univerzity umění a hudby a odborné vzdělávací instituce

Univerzity mohou požadovat školné, maximálně však 500 € za semestr. Všichni studenti musí zaplatit administrativní poplatky. Přičemž studenti mohou dostat až 648 € na měsíc jako stipendium. To samé platí pro Univerzity umění a hudby.

Polsko²⁶

Ministerstvo pro národní vzdělávání je odpovědné za celý systém vzdělávání, s výjimkou vyššího vzdělávání, který má na starosti Ministerstvo pro vědu a vyšší vzdělávání. Ministerstvo pro vědu a vyšší vzdělávání usiluje o rozvoj vzdělávání, výzkum, který je podporován Mezinárodní radou vyššího vzdělávání.

Státní dotace v rámci financování vyššího vzdělávání jsou směřovány zejména na univerzity prezenčního studia, národní obranu, bezpečí občanů, kulturní aktivity, speciální kurzy pro zaměstnance a studenty, nevratné dotace na studenty univerzit, speciální tréninky pro letectvo a zdravotní péče pro studenty.

Mezi typy programů terciárního vzdělávání v Polsku patří vysokoškolské přípravné programy pro státní a nestátní univerzity, návazné vysokoškolské programy (Bc., Mgr. a Ing.) a doktorandská studia.

Vysokoškolské přípravné programy nabízí přípravné programy pro studenty i zaměstnance. Mohou připravovat sestry, učitele a sociální pracovníky na jejich práci. Programy byly ustanoveny zákonem pro sestry v roce 1991, pro učitele v roce 1997 a pro sociální pracovníky v roce 2005. Tyto školy poskytují tříleté programy zakončené bakalářským titulem.

Studium je bezplatné s výjimkou studentů, kteří neúspěšně absolvovali daný program a musí ročník opakovat. Finanční dotace mohou studenti dostat do 24 let. Typy finančních podpor jsou servisní podpora a to na ubytování či stravování a studijní

---

²⁶Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 49 – 60. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_PL_EN.pdf>

podpora dle studijního průměru. Granty mohou být uděleny nadaným žákům nebo i v rámci uměleckého a sportovní nadání.

Může být několik výjimek. Mezi ně patří zvláštní kurzy, kurzy v cizím jazyce, kurzy, které nejsou obsaženy ve standardní nabídce. Výši poplatku stanovuje rektor. Nejsou žádné registrační poplatky. Příspěvky pro studenty jsou stejné jako v ČR. Finanční výpomoc může být udělena studentům do 25 let. Výše půjčky závisí na studijních výsledcích studenta.

Slovensko²⁷

Terciární sektor je samostatnou vzdělávací, vědeckou a rozvojovou jednotkou. Vyšší vzdělávací jednotky mají výhradní právo na univerzity a udělování vysokoškolských titulů. Zákon č. 131/2002 ustanovuje 3 typy vzdělávacích institucí a to veřejné vyšší vzdělávací instituce (20), státní vyšší vzdělávací instituce (3) a soukromé (10).

Vyšší systém vzdělávání je financován státem. Vyšší vzdělávací instituce je financováno Ministerstvem školství, vyšší vojenské vzdělávání je financováno Ministerstvem obrany. Všechny tyto instituce mohou nabídnout bakalářské a magisterské programy. Studium je dle ECTS.

Bakalářské studium je prvním stupněm, kde se studenti učí teoretickým a praktickým věcem. Trvá 3 - 4 roky. Magisterské, inženýrské a doktorské studium jsou založené na teoretické a praktické formě studia. Trvá rok až tři. Doktorandská studia trvají šest let.

Hlavním zdrojem financování je Státní fond pro vyšší vzdělávání. Studenti, kteří studují dálkově, platí 10 % z celkových nákladů. Studenti prezenčního studia mají vše hrazené VŠ. Pokud studenti přesáhnou vymezenou dobu studia, platí studijní poplatky, které se různí dle typu škol. Univerzity jsou povinny předem stanovit výši požadovaného poplatku. VVŠ mohou po studentech požadovat poplatek za materiály od 13,3 € až 49,8 €. Pro zahraniční studenty jsou poplatky ovlivněny jazykem, ve kterém studují.

Doktorandské studium nevyžaduje žádné poplatky.

Přímá forma příspěvků na studium pro studenty je formou stipendií, které škola financuje jak ze státního, tak i ze svého fondu. 10 % studentů má nárok na tato stipendia. Poprvé byla stipendia udělena v roce 2005 a to 10 860 studentům univerzit.

---

²⁷Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 31 – 39. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_SI_EN.pdf>

Postižení studenti dostávají příspěvky na speciální výuku. Školy také financují studia v zahraničí. Školy mohou poskytovat studentům půjčky od 20 000 do 40 000 slovenských korun. Studenti do 25 let jsou osvobození od DPH.

Dánsko²⁸

Od prosince 2001 je Ministerstvo vědy, techniky a inovace odpovědné za univerzitní vzdělávání. Instituce vyššího vzdělávání mají v Dánsku velkou tradici.

VŠ se dělí na univerzity a odborné VŠ neuniverzitního typu. Univerzity jsou zaměřeny jak klasicky humanitně a přírodovědně, tak na technické, ekonomické, zemědělské a další obory. Nejstarší je Kodaňská univerzita, založená roku 1479. Hlavním typem studia na univerzitách je studium magisterské v délce zpravidla pěti let.

V roce 1993 bylo studium rozšířeno o bakalářské studium. Díky tomu mají skoro všechny univerzity v nabídce studium bakalářských a doktorandských programů. Bakalářské studium trvá 3 - 4 roky. Ve sféře hospodářství i na samotných univerzitách je chápáno jako příliš krátké a jeho absolventi nejsou přijímáni s velkou důvěrou. Doktorandské studium, vedoucí k titulu Ph.D., trvá 3 roky.

Oblast škol neuniverzitního typu tvoří různé profesně zaměřené VŠ technického, ekonomického, sociálního, pedagogického, zdravotnického a uměleckého charakteru. Délka studia se pohybuje mezi 3 - 3,5 roky, absolventi nezískávají žádný titul, mezinárodně jsou však někteří považováni za bakaláře.

Dánští studenti, kteří studují v terciárním sektoru, musí projevovat vlastní iniciativu. Studium probíhá formou přednášek, ale i seminářů, kde se musí studenti aktivně účastnit. Část jejich studia je také hodnocena dle jejich vlastního výzkumů a tvoření projektů.

1. 1. 2007 byl počet univerzit snížen z 12 na 8, mezi těchto osm univerzit patří například Kodaňská univerzita, Aarhuská univerzita, Roskildská univerzita, Dánská technická univerzita, Aalborgská univerzita, Kodaňská podnikatelská univerzita a Kodaňská univerzita. Dalších 13 univerzit je zaměřených na humanitní studia, umění, hudbu a architekturu.

---

²⁸Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 36 – 43. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_DK_EN.pdf>

Univerzity nabízí až 700 studijních programů jako jsou humanitní studia, teologická studia, medicína, sociální studia a technologická studia. Univerzity mají nastaven kreditní systém ECTS.

Vyšší odborné školy trvají 2 roky. Dříve odborné studijní programy trvaly půl roku, ale od roku 2000 se 70 krátkých programů přeměnilo na 15 programů s dvouletým studiem, fungují dle ECTS.

Tyto programy připravují studenty jak na jejich budoucí profesi, tak i na studia na univerzitě.

Školné se neplatí, pokud je student z EU. Studenti nad 18 let se mohou zapojit do projektů, na které se pak dostávají granty.

3.3 Ostatní formy financování veřejných škol

Francie²⁹

Tradice vysokého školství ve Francii sahá hluboko do středověku. Označení „universitas“, tj. společenství učitelů a žáků, struktura a formy jeho samosprávy, má svůj původ ve Francii a stalo se vzorem pro další vysoká učení včetně pražské univerzity. Pařížská Sorbonna patří k nejstarším evropským univerzitám. Moderní dějiny francouzského vysokého školství se datují od reformy Napoleona, jejichž zásady byly formulovány Concordátem (1792). Zdůraznily význam vysokých škol pro přípravu vysoce kvalifikovaných odborníků, ale také jejich podřízenost státu. Až v roce 1896 získaly VŠ svůj vlastní statut a autonomii. Významným mezníkem byl rok 1968, kdy po studentských bouřích došlo k přeměně VŠ a posílení jejich vědecké funkce. Od roku 1984 mají plnou správní, finanční, výukovou a vědeckou autonomii.

VŠ představují dva hlavní typy a to univerzity a elitní odborné školy, tzv. velké školy.

Univerzitní studium je organizováno do tří stupňů. První cyklus trvá dva roky. Je přípravou na další studium a umožňuje i uplatnění v praxi. Druhý cyklus rozlišuje licenciát, 3leté studium na úrovni našeho bakalářského studia a magisterské studium, které trvá další 1 - 2 roky. Třetí cyklus je jednoleté specializační a rozšířené vzdělávání, prakticky zaměřené nebo vedoucí k doktorátu.

---

²⁹Zpracováno: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. s. 34 – 44. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/structures/041_FR_FR.pdf>

Univerzity přijímají asi 3/4 z celkového počtu vysokoškolských studentů. Studium zahrnuje zpravidla široké obsahové bloky jako je právo, umění, humanitní vědy, přírodní vědy, ekonomika apod. Univerzity se skládají z fakult, škol (např. univerzitní veřejné školy) a institutů poskytujících specializační studium.

Velké školy (Grandes Ecoles) jsou francouzskou specifičností. Vznikly v 18. století a připravují vysoce kvalifikované odborníky pro nejrůznější obory (inženýrské, obchodní, umělecké) a také středoškolské profesory.

Výše zápisného je stanoveno každoročně Ministerstvem školství spolu s Ministerstvem financí. U bakalářských programů byl stanoven pro akademický rok 2009 - 2010 jednotný poplatek za zápis ve výši 171 €. Pro inženýrské studium byla stanovena částka zápisného na 550 € eur. Dalšími poplatky jsou tzv. zvláštní tarify. Tyto poplatky se pohybují mezi 10 € a 30 €. Náklady mohou vést až k 100 € za speciální služby, jako je například neomezený přístup k počítačům.

Francouzská vláda poskytuje systém stipendií pro francouzské a zahraniční studenty na univerzitách nebo jiným institucím, které byly schválené Ministrem vyššího školství. Úsilí ze strany státu se zaměřuje na podporu sociálních stipendií (95 % příjemců grantů), prospěchová stipendia a nouzové úvěry.

Od roku 2009 mají studenti nárok na dotace dle sociálních kritérií. Konkrétně studenti, jejichž rodinný příjem je nižší než 32 440 € za rok.

Někteří studenti mohou také těžit z studentské půjčky garantované státem. Je určena pro studenty do 28 let, kteří jsou Francouzi, studenti z členských zemí EU nebo EEA. Maximální výše úvěru je 15 000 € na jednoho studenta. Žádost je podána přímo bankám, které se účastní tohoto programu.

3.4 Srovnání systémů školství vysokých škol

Mezi nejstarší univerzitu Evropy se řadí univerzita v Boloni v Itálii. Její historie a tím pádem i nejdelší zkušenosti s univerzitním vzděláním sahají až do roku 1088. Mezi další univerzity, které fungují s dlouholetou tradicí patří například univerzita působící od roku 1307 ve města Coimbra v Portugalsku a dále univerzita založená v roce 1479 v Dánsku.

Terciární vzdělávání je ve většině zemí zajišťováno Ministerstvem školství. Mezi další ministerstva, které zaštiťují terciární vzdělávání, společně s Ministerstvem školství, patří Ministerstvo kultury, jako je tomu například v Belgii. Dále Ministerstvo pro vědu a rozvoj,

tomu je tak Rakousku či místními institucemi ve Finsku. V Německu pak dále v kooperaci s Ministerstvem vědy a rozvoje. V neposlední řadě Ministerstvo obrany, v ČR a na Slovensku, a Ministerstvo vnitra v ČR.

Objevuje se též místo Ministerstva školství záštita terciárního vzdělávání Ministerstvem vědy, techniky a inovace a to v Dánsku.

Spolupráce soukromého sektoru s terciárním vzdělávání se objevuje zejména v Německu a to v oblasti podpory výzkumu a vývoje.

Nejnižší podíl vysokoškolských studentů mezi zeměmi EU má Portugalsko.

Forma podpory studentů při jejich studiu jsou nejčastěji prospěchová stipendia, dále granty, sociální podpora formou příspěvku dle příjmů rodičů či studentské půjčky.

Školné je již ve většině zemí EU zavedené. Jeho výše se pohybuje v relaci mezi 275 € – 800 € za semestr. V zemích, kde se školné neplatí, dochází alespoň k administrativním, studentským či registračním poplatkům. Další formou je poplatek za zápis. Tato forma je využívána ve Francii ve výši 171 € u bakalářských programů a zápisné na inženýrské dokonce 550 €.

Jako nejvíce rozumný model fungování systému terciárního vzdělávání se jeví rozdělení VŠ na univerzity a polytechniky, jako je tomu například ve Finsku či Portugalsku. S tím, že by byly univerzity plně hrazeny státem, byla by jim ponechána všechna privilegia a autonomie a polytechniky by se tak mohly stát výcvikovými centry jednotlivých firem a podniků, kde by se „školili“ jejich budoucí zaměstnanci. Tyto polytechniky by z větší části financovaly samy firmy, které by na jejich fungování měly zájem.

4 Charakteristiky analyzovaných vysokých škol

Pro porovnání je zvolena za ČR Univerzita Pardubice a za Slovenskou republiku (dále jen "SR") Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre.

4.1 Univerzita Pardubice³⁰

Historie vysokého školství v Pardubicích sahá svými počátky do doby ukončení 2. světové války a je těsně svázána s rozvojem dopravní sítě a potravinářského, strojíního a chemického průmyslu města a regionu. Výuka byla zahájena 15. října 1950 v adaptovaných prostorách pekařské a cukrářské průmyslovky.

V listopadu 1953 se status školy změnil a nařízením vlády vznikla Vysoká škola chemicko-technologická v Pardubicích (dále jen "VŠChT"), v jejímž čele stál rektor.

Významným mezníkem v historii školy se stal 17. leden roku 1991, kdy byl přijat nový statut, v němž byla poprvé zakotvena existence dvou fakult: Fakulty chemicko-technologické a nově zřízené Fakulty územní správy. Otevřením Fakulty územní správy, která byla v roce 1993 přejmenována na Fakultu ekonomicko-správní, reagovala VŠChT na aktuální potřebu kvalifikovaných odborníků pro oblast státní správy a samosprávy i pro nově vznikající soukromé firmy. Na základě projektu ministerstva školství vznikl v roce 1992 na vysoké škole Ústav cizích jazyků, později přejmenovaný na Ústav jazyků a humanitních studií, jehož cílem bylo zabezpečit v krátké době dostatek kvalifikovaných učitelů cizích jazyků pro základní školy. Ten se stal na konci 90. let základem vzniku čtvrté, humanitně a filologicky zaměřené fakulty univerzity. Prudký vývoj událostí ve společnosti a vznik samostatné ČR v roce 1993 se staly základním podnětem pro vznik dopravní fakulty. Protože VŠChT a město Pardubice mohly nabídnout a v krátké době zajistit potřebné podmínky, mohla být k 1. dubnu 1993 ustavena Dopravní fakulta Jana Pernera, nesoucí jméno významného železničního odborníka a stavitele dráhy Praha - Olomouc.

Z jednooborové školy se stala instituce poskytující vysokoškolské vzdělání univerzitního typu, nesoucí od 31. března 1994 nový název Univerzita Pardubice. Další významná kapitola v rozvoji vysokého školství v Pardubicích se začala psát v lednu

---

³⁰Zpracováno: Univerzita Pardubice. *Z historie* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/univerzita/historie.html>>.

Zpracováno: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Univerzity Pardubice 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>.

2001, kdy přeměnou z Ústavu jazyků a humanitních studií vznikla čtvrtá fakulta univerzity, Fakulta humanitních studií. Ta se stala na prahu nového tisíciletí, vedle padesátileté Fakulty chemicko-technologické (dále jen "FChT"), desetileté Fakulty ekonomicko-správní (dále jen "FES") a osmileté Dopravní fakulty Jana Pernera (dále jen "DFJP"), čtvrtým sloupem dotvářejícím pardubickou univerzitu v klasickou univerzitu odpovídající evropské tradici.

V roce 2002 byly založeny dva vysokoškolské ústavy, Ústav elektrotechniky a informatiky a Ústav zdravotnických studií.

V červenci 2005 byla nově v Litomyšli založena Fakulta restaurování (dále jen "FRe"). Téhož roku v prosinci byla Fakulta humanitních studií přejmenována na Fakultu filozofickou (dále jen "FF").

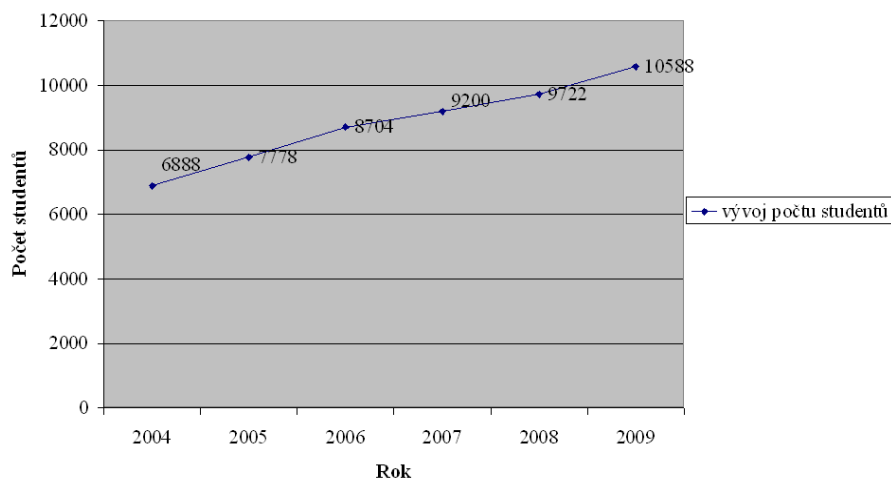
Od ledna 2008 má univerzita sedm fakult. K 1. lednu 2007 byla zřízena Fakulta zdravotnických studií (dále jen "FZS"), která vznikla z původního Ústavu zdravotnických studií. O rok později, taktéž k 1. lednu 2008, byla zřízena Fakulta elektrotechniky a informatiky (dále jen "FEI"), která vznikla z původního Ústavu elektrotechniky a informatiky. K 1. únoru 2009 vznikl vysokoškolský ústav, Centrum materiálového výzkumu.

Za 60 let své existence se stala Vysoká škola chemicko-technologická a její pokračovatelka Univerzita Pardubice (dále jen "UPa") významným centrem vzdělanosti, jež vychovalo na patnáct tisíc vysoce kvalifikovaných odborníků. Univerzita Pardubice se svými více než 10 000 studenty a řadou graduovaných pedagogů, je dnes jediná vysoká škola univerzitního typu v Pardubickém kraji.

4.1.1 Vzdělávací činnost Univerzity Pardubice v roce 2004 - 2009

Univerzita je orientovaná v první řadě na technické a přírodní obory. Ty tvoří 50 % všech akreditovaných programů. Třetinu tvoří společenskovední a ekonomické obory, zbývající část tvoří doplňující obory, kterými jsou zdravotnické, umělecké a pedagogické obory.

Počet studentů se rok od roku zvyšuje. Vývoj je zaznamenán pomocí grafu č. 4.1-1.

Graf 4.1-1 Vývoj celkového počtu studentů Univerzity Pardubice za roky 2004 - 2009

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

K 31. 10. 2009 měla UPa 10 497 studentů, proto byl již v roce 2009 naplněn záměr univerzity dosáhnout v roce 2010 deset tisíc studentů.

Přes tři čtvrtiny studujících představují studenti prezenční formy studia. Meziročně se poměr studentů v prezenční s 77 % a kombinované s 23 % nezměnil.

Důslednou restrukturalizací studia v rámci Boloňského procesu vzrostl podíl počtu studentů bakalářských studijních programů na 75 %. Studenti magisterských studijních programů tvoří 20 %, v roce 2009 ještě dobíhal poslední pětiletý magisterský program s 0,5% podílem na celkovém počtu studentů.

Počet studentů doktorských studijních programů dosahuje cca 5 % studentů, dlouhodobě vytyčený sedmiprocentní podíl v roce 2010 nebyl dosažen. Jedním z důvodů byla vyšší dynamika nárůstu celkového počtu studentů, než tomu bylo u počtu studentů doktorských studijních programů.

Vývoj za jednotlivé fakulty ukazuje tabulka v příloze č. 4.

Procentuální podíl počtu studentů podle součástí univerzity tvořilo k roku 2009 na DFJP 2 186 studentů s 20,6 %, FES 2 791 studentů s 26,4%, FEI 1025 studentů s 9,7 %, FF 2 045 studentů s 19,3 %, FchT 1 982 s 18,7 %, FRe 95 studentů s 0,9 %, FZS 464 studentů s 4,4 %. Čísla se téměř shodují s dlouhodobým záměrem k 31. 10. 2010. U DPJP byl plán 20 %, FES 29 %, u FEI 10 %, u FF 14 %, u FchT 19 %, u FR 1 % a FZS 7 %.

Vzhledem k výše uváděným hodnotám je věnována pozornost i fakultě ekonomicko-správní.

4.1.2 Vědecko-výzkumná činnost Univerzity Pardubice v roce 2007 - 2009

Vědecká, výzkumná a vývojová činnost je zásadní a nedílnou součástí aktivit UPa. Její ambicí je, aby byla výzkumnou univerzitou.

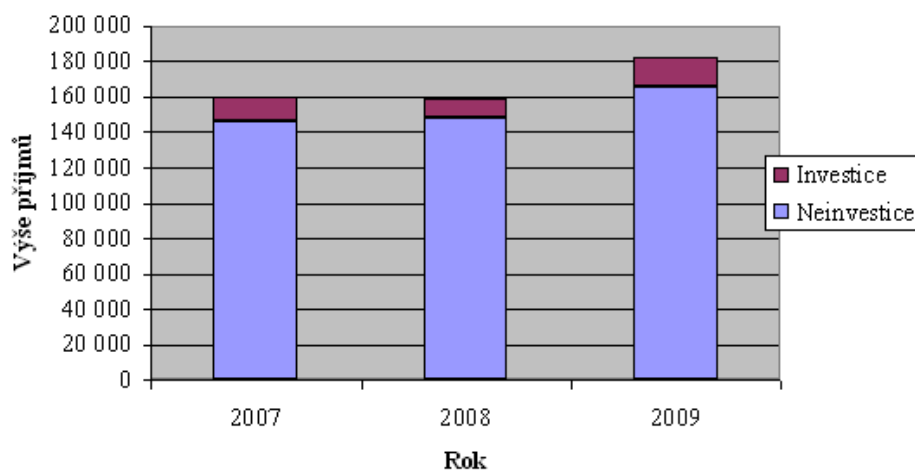
Podle vládní Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce 2009, která sumarizovala výsledky výzkumných institucí v ČR za roky 2004 – 2008, získala univerzita za 1 501 uznaných výsledků 39 524 bodů, což je nárůst o 82 % oproti předchozímu období 2003 – 2007. Výsledky VaV podle hodnocení Rady pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen "RVVI") v roce 2009 za roky 2004 – 2008 znázorňuje tabulka příloze č. 5.

Největší množství získaných bodů připadá za publikace v impaktovaných časopisech (31 364 bodů), za odborné knihy (3 466 bodů), za publikace v českých recenzovaných periodikách (1 638 bodů) a za publikace uvedené v databázích SCOPUS a ERIH (1 048 bodů). Podíl fakult na získaných bodech ukazuje na tradičně dominantní postavení FchT se ziskem 33 100 bodů. Dobrého výsledku dosáhla též FES (2 286 bodů), stejně tak FF, jejímž výstupem jsou zejména odborné knihy, získala 1 654 bodů. Vzrůstající trend se projevil i u dalších fakult, kde došlo k navýšení jak absolutního počtu výstupů, tak i jejich bodového ohodnocení.

Postavení univerzity mezi ostatními VŠ a výzkumnými institucemi je dobré a udržuje si mezi univerzitami v absolutním pořadí počtu získaných bodů sedmé místo. Stoupající trend v publikační aktivitě akademických pracovníků se projevil i ve zvýšené produktivitě. Průměrně připadá na jednoho akademického pracovníka 63 bodů oproti 44 v předcházejícím hodnoceném období. Vzhledem k tomu, že se podle dosažených výsledků začaly již v roce 2010 rozdělovat prostředky na institucionální financování výzkumu a vývoje a částečně i prostředky na specifický výzkum, je tento posun velmi pozitivní.

Podíl neinvestičních prostředků na výzkum a vývoj je 83 % a na ostatní 17 %.

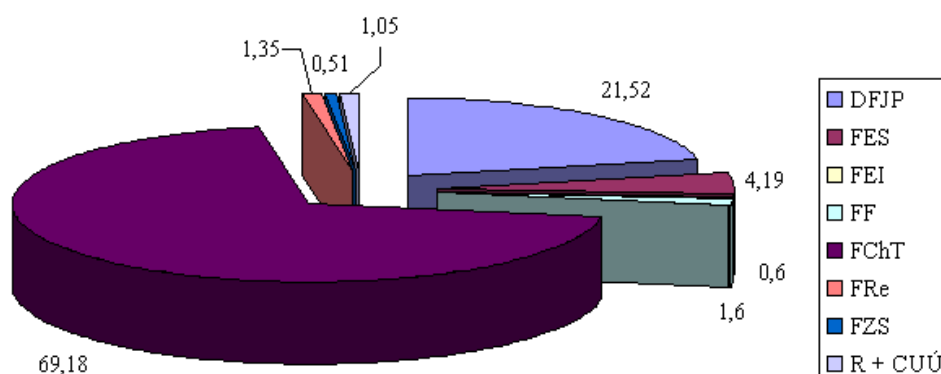
Vývoj neinvestičních a investičních příjmů na výzkum a vývoj udává tabulka graf č. 4.1-2.

Graf 4.1-2 Vývoj neinvestičních a investičních příjmů na výzkum a vývoj (v tis. Kč) Univerzity Pardubice za roky 2007 - 2009

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

Rozložení neinvestičních prostředků na výzkum a vývoj v rámci fakult na Univerzitě Pardubice za rok 2009 je následující graf č. 4.1-3.

Graf 4.1-3 Rozložení neinvestičních prostředků na výzkum a vývoj podle součástí univerzity

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

Zapojení do programů podpory výzkumu a vývoje Univerzity Pardubice za rok 2009 zachycuje tabulka č. 4.1-1.

Tabulka 4.1-1 Zapojení do programů podpory výzkumu a vývoje Univerzity Pardubice za rok 2009

Kód programu	Název programu	Počet řešených projektů	Finanční podpora 2009 (v tis. Kč)
MSM	Výzkumné záměry (2005 - 2011)	3	84 217
LC	Centra základního výzkumu	3	9 529
IM	Výzkumná centra (Národní program výzkumu)	1	3 379
7A	6. rámcový program	1	877
7G	7. rámcový program	3	2 593
ME	KONTAKT	6	577
LA	INGO	1	155
OE	EUREKA	1	100
OK	EUPRO	1	500
ONRG	Office of Naval Research Global, USA	1	177
GA	Standardní projekty	33	25 133
GD	Doktorské granty	2	1 250
GP	Postdoktorské granty	20	4 963
KJ	Juniorské badatelské grantové projekty AV	2	547
KA	Nanotechnologie pro společnost AV	1	4 490
IF	Bezpečná a ekonomická doprava MD (Národní program výzkumu)	2	1 811
CG	Podpora realizace udržitelného rozvoje dopravy MD	3	3 353
2A	Trvalá prosperita	5	1 570
FI	IMPULS	4	945
FT	TANDEM	6	1 507
FR	TIP	12	2 497
VG	Program bezpečnostního výzkumu MV	1	450
INR	Resortní program výzkumu a vývoje MZ	1	113
NS	Resortní program výzkumu a vývoje MZ	3	1 150

SP	Resortní program výzkumu MŽP	2	2 841
Celkem		118	154 724
Podíl na řešených projektech na 1 tvořivého pracovníka		0,21	x
Tvořivý pracovníci = učitelé + vědečtí pracovníci		555	x

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

4.1.3 Vzdělávací činnost na Fakultě ekonomicko-správní v roce 2005 - 2009

Fakulta se hlásí k naplňování cílů Boloňského procesu, transparentnosti a vzájemné srovnatelnosti terciárního vzdělávání. Nadále je na fakultě prohlubována i rozšiřována spolupráce se zahraničními univerzitami a fakultami v oblasti vzdělávací činnosti. Též rozvíjena spolupráce i v rámci relevantních programů spolupráce se subjekty z dalších mimoevropských zemí. V rámci vzdělávacích a dalších programů EU je podporována oboustranná mobilita studentů a akademických pracovníků.

Roku 2005 – 2009 fakulta pokračovala nejen v kvalitativním, ale rovněž i s nastartovaným kvantitativním rozvojem studijních programů a oborů.

Tabulky č. 4.1-2 a č. 4.1-3 zachycují vývoj počtu studentů v rámci různých kategorií za léta 2005 – 2009.

Tabulka 4.1-2 Počty studentů podle formy studia na Fakultě ekonomicko-správní za roky 2005 - 2009

Forma studia	Příslušný počet studentů k 31. 10. příslušného roku				
	2005	2006	2007	2008	2009
Prezenční	1 552	1 673	1 595	1 543	1 734
Kombinovaná	705	825	965	943	1 058
Celkem	2 257	2 498	2 560	2 486	2 792

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zpráva o činnosti Fakulty ekonomicko-správní 2005 – 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>

Tabulka 4.1-3 Počty absolventů akreditovaných a uskutečňovaných studijních programů na Fakultě ekonomicko-správní za roky 2005 - 2009

Kategorie	Příslušný počet studentů k 31. 10. příslušného roku				
	2005	2006	2007	2008	2009
Bc.	267	278	380	403	431
Mgr. (Ing.)	168	144	192	196	226
Ph.D.	2	2	4	1	6
Celkem	437	424	576	600	663

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o činnosti Fakulty ekonomicko-správní 2005 – 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>

V rámci pedagogické činnosti jsou dále sledována vydaná skripta a opory distančního vzdělávání. V roce 2005 bylo vydáno třináct skript a třicet jedna opor distančního vzdělávání. V roce 2006 šestnáct skript a dvacet čtyři opor. V roce 2007 dvacet dva skript a jedenáct opor. Dále patnáct elektronických distančních opor v tzv. eDoceu. V roce 2008 jedenáct skript a devatenáct opor. V roce 2009 jedna skripta a dvacet tři opor. Fakulta věnuje pozornost řešení Rozvojovým programům MŠMT, projektům Fondu rozvoje vysokých škol (dále jen "FRVŠ") a ostatním projektům.

Tabulka č. 4.1-4 udává vývoj počtu grantů a získaných finančních prostředků v letech 2004 – 2009.

Tabulka 4.1-4 Vývoj počtu grantů a získaných finančních prostředků Fakulty ekonomicko-správní v letech 2004 - 2009

Agentura	Ukazatel	Příslušný rok					
		2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fond rozvoje vysokých škol	podané granty	6	7	8	7	6	9
	přijaté granty	2	5	4	1	1	2
	přidělané finanční prostředky v tis. Kč	141	2 301	880	40	401	148

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o činnosti Fakulty ekonomicko-správní 2004 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>

Stav hospodaření fakulty v rámci vzdělávací činnosti v letech 2005 - 2009 lze sledovat v příloze č. 6 a č. 7. Jedná se o neinvestiční výnosy a náklady Fakulty ekonomicko-správní.

4.1.4 Vědecko-výzkumná činnost na Fakultě ekonomicko-správní v roce 2005 - 2009³¹

Vývoj neinvestičních výnosů a nákladů pro roky 2005 – 2009 v rámci vědecko-výzkumné činnosti na Fakultě ekonomicko-správní udávají přílohy č. 8 a č. 9.

Od roku 2002 se fakultě daří pravidelně dosahovat kladného hospodářského výsledku v průměrné výši téměř 1 031 mil. Kč ročně. Takto dosažené hospodářské výsledky jsou pak zdrojem pro tvorbu fondů, zejména fondu reprodukce investičního majetku.

Z hlediska dlouhodobého vývoje v rámci investičních prostředků je zřejmý přesun od financování investičních potřeb z fondu reprodukce investičního majetku k financování prostřednictvím účelových prostředků. Tento způsob umožňuje fakultě vytvářet dostatečné rezervy pro financování budoucích investičních potřeb a zejména možných finančních spoluúčastí při realizaci investičně náročných akcí.

V rámci mezinárodní spolupráce je Fakulta je partnerem projektu Strengthening the educational and scientific collaboration among Faculties of Economics within V4 and countries of South Eastern Europe financovaného z Visegrádského fondu. Cílem projektu je, na základě spolupráce participujících vzdělávacích institucí zemí Vyšehradské čtyřky a sousedních zemí, vytvořit vzájemnou vzdělávací a výzkumnou síť akademických a vědeckých pracovníků orientovaných na oblast investování, bankovníctví a podnikání.

V rámci projektu jsou realizována pravidelná setkání, workshopy a odborné semináře zástupců zapojených fakult, kterých se zúčastňují i pracovníci Fakulty ekonomicko-správní.

Počet investičních prostředků za roky 2005 – 2009 zachycuje tabulka č. 4.1-5.

---

³¹Zpracováno: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy* o hospodaření Fakulty ekonomicko-správní 2005 – 2009 [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>

Tabulka 4.1-5 Investiční prostředky za roky 2005 – 2009 na Fakultě ekonomicko-správní

Položka	Rok a skutečnost v tis. Kč				
	2005	2006	2007	2008	2009
Investiční příjmy	6 432	5 042	3 727	6 499	7 035
Investiční výdaje	5 753	3 275	2 907	458	178
Celkem	679	1 767	820	6 041	7 213

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o hospodaření Fakulty ekonomicko-správní za roky 2005 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>

4.2 Slovenská zemědělská univerzita v Nitře³²

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, nebo-li v českém jazyce Slovenská zemědělská univerzita v Nitře (dále jen "SPU") je vrcholná vzdělávací a vědecká instituce, která má hlavní úlohu poskytovat vysokoškolského vzdělání na základe vědeckých poznatků v oblasti zemědělství a příbuzných odvětví a tvůrčího vědeckého bádání. Z těchto uvedených úloh SPU v rámci slovenských univerzit má svoje jedinečné postavení a celonárodní působnost.

Slovenské zemědělská univerzita v Nitře a její fakulty poskytují vysokoškolské vzdělání v akreditovaných studijních oborech a studijních programech prováděných ve třech stupních vysokoškolského studia a to v bakalářském, inženýrském a doktorandském.

Studijní programy na SPU jsou v denní, dálkové nebo kombinované formě studia.

Aktuálně akreditované studijní programy nabízí v současnosti 6 fakult. Jsou jimi Fakulta agrobiologie a potravinových zdrojů (dále jen "FAPZ"), Fakulta biotechnologie a potravinářství (dále jen "FBP"), Fakulta ekonomiky a managementu (dále jen "FEM"), Fakulta evropských studií a regionálního rozvoje (dále jen "FEŠRR"), Fakulta zahradnictví a krajinného inženýrství (dále jen "FZKI") a technická Fakulta (dále jen "TF"); dříve mechanizační fakulta (dále jen "MF").

Začátky zemědělského vysokého školství na Slovensku jsou úzce svázány se Slovenskou vysokou školou technickou v Bratislavě, na níž se zřídil obor lesnického

³²Zpracováno: Slovenská zemědělná univerzita v Nitře. *65 let historie SPU v Nitře* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://cms.uniag.sk/Groups/vztahy-s-verejnostou/rozne-miscellaneous/65-rokov-univerzity/img/65-rokov-historie-spu-v-nitre?set_language=sk>

a zemědělského inženýrství. Ve školním roce 1941/1942 začaly přednášky ze zemědělství.

Významným mezníkem ve slovenské zemědělském vysokém školství byl rok 1952. V tomto roce v rámci reorganizace vysokých škol vláda stanovila ze dvou Fakult Vysoké školy zemědělského a lesnického inženýrství v Košicích dvě samostatné VŠ; VŠ zemědělskou v Nitře a VŠ lesnickou a dřevařskou ve Zvolenu.

Vysoká škola zemědělská v Nitře zahájila svou činnost dvěma studijními obory a to fyto technickým a zootechnickým. V organizační struktuře byla tvořena Agronomickou a zootechnickou Fakultou. Později se tyto dvě fakulty sloučily do agronomická Fakulta a zároveň byla zřízena nová, Fakulta provozně-ekonomická. V roce 1969 vznikla mechanizační Fakulta. Postupně vznikaly další fakulty, Fakulta zahradnictví a krajiny inženýrství v roce 1995, v roce 2003 rozdělením Agronomické fakulta vznikly dvě samostatné fakulty, a to Fakulta agrobiologie a potravinových zdrojů a Fakulta biotechnologie a potravin.

Od vzniku univerzity získalo titul zemědělského inženýra více než 29 000 absolventů, kteří našli široké uplatnění v rámci resortu zemědělství, i mimo něj.

Zákonem Národní rady Slovenské republiky č. 324/1996 Sb. byla v roce 1996 Vysoká škola zemědělská přejmenována na Slovensku zemědělskou univerzitu. Za desetiletí své existence získala Slovensku zemědělská univerzita v Nitře pevné místo v systému vysokého školství.

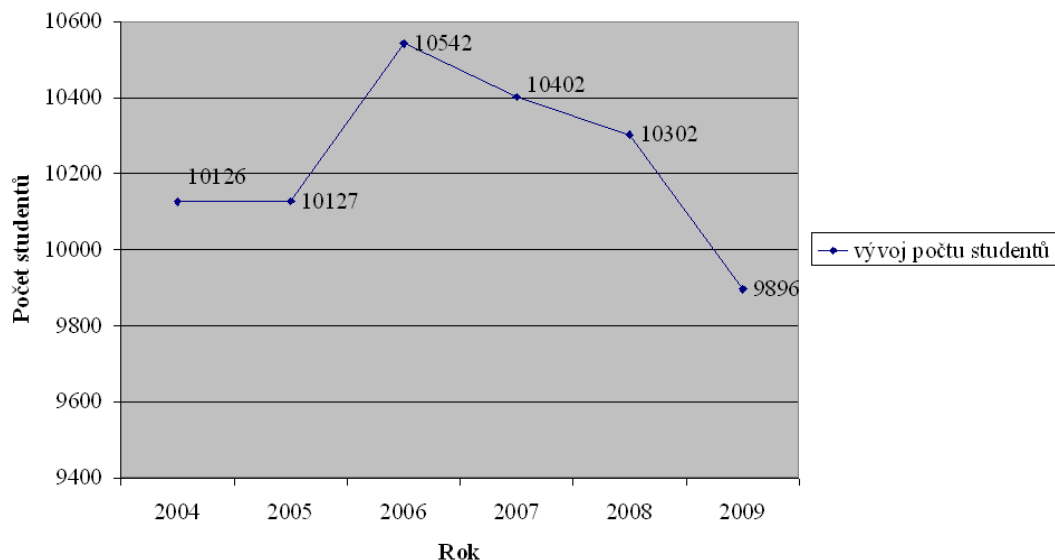
4.2.1 Vzdělávací činnost Slovenské zemědělské univerzity v roce 2004 - 2009

Počet studentů studujících na fakultách SPU se v posledních akademických letech stabilizoval kolem hranice 10 000 studentů.

V dlouhodobějším časovém horizontu největší pokles počtu studentů zaznamenala FEM a FEŠRR, hlavně v dálkové formě studia. Naproti tomu, v uplynulém akademickém roce pokračoval trend nárůstu počtu studentů v denní formě výuky na FEŠRR (+5), FBP (+23) a TF (+130).

V akademickém roce 2009/2010 studovalo na SPU celkem 9 896 studentů, z toho na bakalářském a inženýrském stupni v denní formě studia 6 716 studentů (67,9%) a v dálkové formě 2 748 studentů (27,8%). Na doktorském stupni studia studovalo v denní formě 260 (2,6%) a v dálkové formě 172 (1,7%) studentů.

Vývoj udává graf č. 4.2.-1.

Graf 4.2-1 Vývoj celkového počtu studentů Slovenské univerzity v Nitře za roky 2004 – 2009

Zdroj: Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zpráva o činnosti SPU za roky 2005 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocné-spravy-o-činnosti-spu/>>

Celkově nejvíce studentů (I. + II. + III. stupeň) studovalo na FAPZ (2 330), pak na FEM (2 231), TF (1 730), FEŠRR (1 427), FBP (1 108) a FZKI (1 070). V hodnoceném období studovalo na SPU 94 zahraničních studentů, z toho 51 na prvním stupni, 24 na druhém stupni a 19 na třetím stupni studia. V denní formě studia studovalo na bakalářském stupni 44 studentů a na inženýrském 19 studentů. Zahraniční studenti byli ze Srbska, ČR, Chorvatská, Řecka, Polska, Rumunska, Ruska, Mongolska, Albánie, Španělska, Německa, Turecka, Bulharska, Kazachstánu, Rakouska, Ukrajiny, Makedonie, Litvy, Iráku, Indie. Počet zahraničních studentů se postupně zvyšuje, ale stále jsou v tomto směru rezervy.

Většina absolventů bakalářského stupně studia pokračuje na inženýrském stupni. Počet doktorandů v denní formě studia je limitován přidělenými finančními prostředky od Ministerstva školství Slovenské republiky, přičemž zájem o toto studium se z roku na rok zvyšuje. Jednou z možností zvýšení počtu doktorandů je jejich financování z výzkumných projektů.

Vývoj počtu studentů za roky 2004 – 2009 udává tabulka v příloze č. 11.

4.2.2 Vědecko-výzkumná činnost Slovenské zemědělské univerzity roce 2007 - 2009

Zaměření základních pracovišť umožňuje SPU pružně reagovat na nejnovější poznatky a trendy výzkumu v disciplínách, ve kterých zajišťuje výchovně-vzdělávací proces, jakož i reagovat na změny ve společnosti, které naplňují cíle udržitelného rozvoje. Vědecká základna má dlouhodobou historii a možnosti výzkumu souvisí s velikostí a kvalitou řešitelské kapacity, kvalitou týmů, metodologickou a technickou úrovní. Důležitá je také úroveň flexibility v procesu vlastního řešení projektů, ale také specifika nebo na druhé straně mezioborovost výzkumu. Univerzita využívá příležitosti výzev domácích grantových agentur, jakož i výzvy mezinárodní vědeckotechnické spolupráce. Při získávání grantů patří SPU k nejúspěšnějším univerzitám v Slovenské republice. Vnitřní rozdělení vědecko-výzkumného zaměření pracovišť umožňuje, aby byly úspěšné ve všech grantových agenturách.

Pracoviště byly úspěšné v 330 projektech strukturovaných. Reagovali na aktuální výzvy, především grantové agentury VEGA³³, která nabízí finanční podporu pro nezávislý a fundamentální výzkum spadající do působnosti odboru vědy a techniky Oddílu vysokých škol Ministerstva školství, vědy, výzkumu a sportu Slovenské republiky (dále jen "MŠVVaŠ SR").

Kromě projektů VEGA, projektů základního výzkumu řešitelé participovali na projektech Agentura pro podporu vědy a techniky (dále jen "APVT"), Aplikovaný výzkum (dále jen "AV"), Mezinárodní vědeckotechnická spolupráce (dále jen "MVTs") a Státní programy výzkumu a vývoje (dále jen "ŠPVV"). Význam těchto typů projektů narůstá, protože přinášejí významnější finanční podporu, ale vyžadují také komplexnější přístupy, interdisciplinární charakter, partnerů i mimo SPU.

Obecně se současný stav financování vědy a techniky v SR považuje za nedostatečný, čímž se nevyužívá potenciál výzkumu a vývoje. Alarmující je již zmíněný dlouhodobý deficit kapitálových prostředků, především citelný na pracovištích rozvíjejících základní výzkum.

Negativním důsledkem postupující roztržičnosti pracovních kolektivů je dekoncentrace kapacit. Evropský výzkum však směřuje naopak ke koncentraci finanční podpory státu do menšího počtu účinně koordinovaných interdisciplinárních úkolů, soustředováním kapacit, komplexnosti a kvality.

---

³³VEGA řeší téma základního výzkumu ve veřejné správě a regionálním rozvoji i v oblasti malých a středních podniků.

Problematická je často nedostatečná vybavenost laboratoří i terénních pracovišť, do jisté míry spojená se zastaralými představami o metodické podstatě výzkumu v těchto oblastech. Řešením jsou investice do technického vybavení pracovišť, inovace metodických přístupů, napojení na mezinárodní, především evropské programy a zvyšování kvalifikace jejich pracovníků. Proto je důležité věnovat pozornost těm přístrojovým a metodickým kapacitám, které mají mezinárodní význam a stávají se místem intenzivní mezinárodní spolupráce.

Vývoj neinvestičních a investičních příjmů na výzkum a vývoj udává tabulka č. 4.2-1.

Tabulka 4.2-1 Vývoj neinvestičních a investičních příjmů Slovenské univerzity v Nitře za roky 2007 – 2009 na výzkum a vývoj (v tis. Kč)³⁴

Položka	Rok			
	2007	2008	2009	2009 v %
Neinvestice	56 462	54 654	50 189	82
Investice	10 553	9 548	10 817	18
Celkem	67 015	64 202	61 006	100

Zdroj: Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zprávy o činnosti SPU za roky 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyročne-spravy-o-činnosti-spu/>>

Skladba výzkumných projektů řešených na SPU podle kategorií v úrovni národních grantových agentur MŠVVaŠ SR, grantové agentury SPU (dále jen "GA SPU"), ale i projektů MVTIS jsou zpracovány v tabulce č. 4.2-2. Ve srovnání s rokem 2008, kdy se na SPU řešilo 235 výzkumných projektů, v roce 2009 226, což je o 9 projektů méně. Snížil se počet řešených projektů VEGA ze 120 (v roce 2008) na 112 (v roce 2009). Počet ukončených projektů je v roce 2008 i roce 2009 stejný, tj. 42 projektů. Počet projektů, na kterých pracoviště SPU účastnily jako spoluřešitelé došlo k výraznému poklesu v roce 2009, tj. 95 v roce 2008 a 65 v roce 2009.

Podíl řešených projektů na 1 tvořivého pracovníka SPU byl v roce 2009 0,57 %, na přímo koordinované projekty 0,45 %. Což je o něco nižší než v roce 2008, kdy tyto

³⁴Veškeré částky převedené z Eura (či slovenské měny do roku 2008) dle kurzů z dostupné WWW: Finance.cz. *Vývoj koruny vůči euru či dolaru* [online]. 2000 - 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/ekonomika/mena/cnb/>>, Wikipedia. *Slovenská koruna* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovensk%C3%A1_koruna>.

poměrné čísla dosahovaly hodnotu 0,60 % resp. 0,43 %. To znamená, že průměrně téměř každý druhý tvůrčí pracovník SPU je vedoucím nějakého grantu.

Z 55 projektů podaných z SPU na agenturu VEGA v roce 2008 se začátkem řešení od roce 2009 bylo 32 projektů akceptovaných, což je 58% úspěšnost.

Tabulka 4.2-2 Zapojení do programů podpory výzkumu a vývoje Slovenské univerzity v Nitře k roku 2009

Název programu	Počet řešených projektů/ z toho projektů s účastí
1. Samostatné projekty koordinované pracovišti SPU	190/42
a) grantové VEGA	112/32
b) GA SPU	22
c) řešené v hospodářské činnosti	9
d) vědecko-technické VTP, AV/projekty APVV	29/5
e) rámcové EU	4
f) v rámci mezinárodní VTS	8/1
g) jiné mezinárodní vědecké	6
2. Samostatné projekty na úrovni věcných etap v rámci spolupráce	39/4
h) řešení ve spolupráci s SAV (financované MŠ SR)	5/4
i) řešené ve spolupráci s jinými pracovišti	23
j) řešení ve spolupráci s jinými rezorty	11
3. Grantové KEGA	20/15
4. Rozvojové projekty	8
5. Jiné	11/2
Celkem	246/65
Podíl na řešených projektech na 1 tvořivého pracovníka	0,45
Tvořivý pracovníci = učitelé + vědečtí pracovníci	544,3

Zdroj: Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zpráva o hospodaření SPU za ro2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocnne-spravy-o-cinnosti-spu/>>

4.2.3 Vzdělávací činnost na fakultě ekonomiky a managementu v roce 2005 - 2009

Zajištění kvality výchovně-vzdělávacího procesu patří mezi základní priority v rozvoji Fakulty ekonomiky a managementu SPU. Fakulta v souladu se zásadami Boloňské konference uskutečňuje třístupňové flexibilní vysokoškolské vzdělávání založené na kreditním systému ECTS s cílem vychovávat absolventy různých stupňů vysokoškolského vzdělávání schopných uplatnit se na trhu práce v podmínkách SR ale i v zahraničí. Aby bylo možné tyto cíle naplnit je třeba neustále zdokonalovat systém vzdělávání na FEM. Pravidelné hodnocení pozitivních a negativních jevů umožňuje posouvat úroveň kvality stále na vyšší úroveň.

Tabulka č. 4.2-3 udává počet studentů podle formy studia. Tabulka č. 4.2-4 udává počet absolventů akreditovaných a uskutečňovaných studijních programů. V těchto dvou tabulkách nejsou obsaženi studenti univerzity třetího věku. Tito studenti mají specifický režim studia.

Tabulka 4.2-3 Počty studentů podle formy studia Fakulty ekonomiky a managementu za roky 2005 - 2009

Forma studia	Příslušný počet studentů k 31. 10. příslušného roku				
	2005	2006	2007	2008	2009
Prezenční	1 913	1 893	1 860	1 901	1 561
Kombinovaná	1 098	997	903	827	911
Celkem	3 011	2 890	2 763	2 728	2 472

Zdroj: Fakulta ekonomiky a managementu. *Výroční zprávy činnosti FEM za roky 2005 - 2009* [online]. 2001-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.fem.uniag.sk/fem/veda-vyskum/dokumenty-spravy>>

Tabulka 4.2-4 Počty studentů akreditovaných a uskutečňovaných studijních programů Fakulty ekonomiky a managementu za roky 2005 - 2009

Kategorie	Příslušný počet studentů k 31. 10. příslušného roku				
	2005	2006	2007	2008	2009
Bc.	890	1 187	1 533	1 532	1 591
Mgr. (Ing.)	1 694	1 261	823	836	558
Ph.D.	94	91	89	92	82
DOPŠ	333	351	318	268	241
Celkem	3 011	2 890	2 763	2 728	2 472

Zdroj: Fakulta ekonomiky a managementu. *Výroční zprávy o hospodaření FEM za roky 2005 - 2009* [online]. 2001-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.fem.uniag.sk/fem/veda-vyskum/dokumenty-spravy>>

4.2.4 Vědecko-výzkumná činnost na Fakultě ekonomiky a managementu v roce 2008 - 2010

Vláda SR prostřednictvím Rady vlády SR pro vědu a techniku, MŠVVaŠ SR a Agentury pro podporu výzkumu a vývoje poskytuje možnosti pro financování vědeckovýzkumné a vývojové činnosti.

FEM SPU v Nitře během své 50leté existence se systematicky podílela na tvůrčí činnosti prováděné v oblasti vědy a techniky pro potřeby společnosti a v zájmu rozvoje poznání. V dominantní míře se jednalo o základní výzkum, jehož hlavním cílem bylo získávání nových poznatků bez ohledu na možnosti přímého praktického využití. Tyto poznatky však nepřímo ovlivňovaly neustále zvyšující se kvalitu vzdělávacího procesu na fakultě.

V posledním období je z hlediska hodnocení fakulty a možnosti získávání zajímavých objemů finančních prostředků stále více zajímavý aplikovaný výzkum, který je zprostředkován v rámci SR; např. prostřednictvím Agentury na podporu výzkumu a vývoje (dále jen "APVV"), nebo prostřednictvím rámcových programů EU. Skutečnost je však taková, že absolutní většina domácích prostředků na vědecko-výzkumnou činnost FEM SPU v Nitře jde z grantů VEGA a KEGA.

Reálná hodnota rozpočtovaných výdajů na FEM SPU se snížila jako důsledek nesrovnatelně nižších příjmů z vědecko-výzkumných projektů FEM SPU ve srovnání s ostatními sesterskými fakultami. Navíc je třeba poznamenat, že FEM SPU v Nitře si

v konkurenci fakult zaměřených na společenské vědy, nepočíná při získávání finančních prostředků určených na řešení grantů nejhůře. Dokazují to i výsledky „Akademické rankingovej a ratingové agentury“ (dále jen "ARRA").

Objem finančních prostředků, na jednoho akademického a vědeckého pracovníka, získaných prostřednictvím zahraničních grantů a státních grantů FEM SPU v Nitře řadí na druhé místo v rámci vysokých škol SR.

Tabulka 4.2-5 Investiční a neinvestiční prostředky na Fakultě ekonomiky a managementu za roky 2008 – 2010

Položka	Rok a skutečnost v tis. Kč		
	2008	2009	2010
Investiční příjmy	2 827	347	198
Neinvestiční příjmy	21 914	12 314	11 804
Celkem	24 741	12 661	12 002

Zdroj: Fakulta ekonomiky a managementu. *Výroční zprávy o hospodaření FEM za roky 2008 - 2010* [online]. 2001-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.fem.uniag.sk/fem/veda-vyskum/dokumenty-spravy>>

ARRA používá data ze zpráv MŠVVaŠ a z Ústavu informací a prognóz školství. V případě skupiny humanitních a společenskovedních fakult byly tyto data rozšířeny o údaje o jejich publikacích nezahrnutých do mezinárodně používaných databází, které byly získány z výročních zpráv vysokých škol.

Shrnutí základních údajů k 31. 12. 2009 je uvedené v tabulce č. 4.2-6.

Tabulka 4.2-6 Sumarizace základních údajů univerzit k roku 2009

Položka	UPa	SPU
Založení školy	1950	1941
Počet fakult	7	6
Počet studentů	10 497	9 896
Studenti prezenční formy	77 %	71 %
Studenti kombinované formy	23 %	29 %
Počet řešených projektů	118	246
Počet tvořivých pracovníků	555	544
Počet projektů na 1 tvořivého pracovníka	0,21 %	0,45 %
Neinvestiční prostředky na vědecko-výzkumnou činnost	83 %	82 %
Investiční prostředky na vědecko-výzkumnou činnost	17 %	18 %
Celkové náklady na jednoho studenta	89 736 Kč	73 354 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

5 Hodnocení systémů a efektivnosti univerzit

UPa i SPU v Nitře hospodaří jako právnické osoby, které patří mezi neziskové organizace. Jejich hlavním cílem není dosahovat zisku, ale vykonávat svou činnost, pro kterou byly zřízeny a to co nejefektivněji.

Pro zhodnocení efektivnosti UPa a SPU univerzity v Nitře je pro porovnání zvolena srovnávací báze a model BAMF 2007. Jednotlivé ukazatele a modely jsou hodnocené za období 2007 – 2009.

Údaje potřebné pro výpočet ukazatelů jsou již uvedené v předchozích kapitolách této diplomové práce. Zbytek údajů byl čerpán z Výročních zpráv univerzit o hospodaření, konkrétně většina položek z Rozvahy a Výkazu zisku a ztráty univerzit.

5.1 Komparační finanční analýzy³⁵

Stejně jako v jiných oborech lidské činnosti, také ve finanční analýze zaujímá komparace, tedy porovnání s jinými subjekty, významné místo.

Pro tyto účely jsou využívána jednorázová porovnání založená na utvoření srovnávací báze dat.

Kritéria jejich hodnocení jsou různé. Mezi ně patří finanční zdraví, solventnost, důvěryhodnost, tendence k bankrotu, bonita. Implicitně jsou však zpravidla tyto ukazatele konstruovány pro ziskově orientované firmy soukromého sektoru.

Modifikací bilanční analýzy a klasifikační metody pro municipální firmy mohou být navržené experimentální modely BAMF a KAMF.

Mezi nástroji technické analýzy hraje významnou roli metoda komparační, založená na komparaci hodnocené municipality s porovnávanou entitou, kterou může být univerzita, množina vybraných, především srovnatelných, univerzit apod.

Na principu srovnávání je založen i často prosazovaný benchmarking, jehož podstatou je porovnání vlastní instituce (podnik, univerzita apod.) s nejlepší konkurencí. Problémem, ale zůstává, že každá firma je specifická. Pominou-li se zvláštnosti mezi soukromými a municipálními firmami, ziskovými a neziskovými firmami, existují zvláštnosti ve velikosti instituce, v počtu pracovníků, výrobním programem, vyskytují

---

³⁵Zpracováno: Kraftová, I. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. s. 165 - 185. ISBN 80-7179-778-2

se odlišnosti ve struktuře obchodních partnerů, ve vztahu k bankám, finančnímu trhu atd.

5.1.1 Komparace univerzit pomocí srovnávací báze

Za nejjednodušší aplikaci komparační metody je považováno vytvoření srovnávací báze (vymezení komparované skupiny subjektů) a v rámci této báze zvolit nejlépe vyhovující metodu vyhodnocení. Metodami využitými v diplomové práci jsou metoda váženého součtu pořadí, metoda bodovací bez váhy ukazatelů a indexu růstu a s váhami ukazatelů a s indexem růstu.

Pro výpočet výše uvedených metod je nutný přehled absolutních ukazatelů.

Tabulka 5.1-1 Absolutní ukazatelé hodnot Univerzity Pardubice a SPU za roky 2007 – 2009 (tis. Kč)

Položka	Univerzita Pardubice v daném roce			Slovenská zemědělská univerzita v Nitře v daném roce		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
HV	23 756	20 168	13 285	6 149	9 881	986
Celkové náklady	797 321	883 003	1 016 285	684 353	723 088	725 905
Vlastní kapitál	1 513 901	2 154 760	2 338 605	831 981	772 872	839 513
Celkový kapitál (konečný stav)	1 591 491	2 333 064	2 441 786	1 250 629	1 107 161	1 335 009
Celkový kapitál (průměrný stav)	1 366 205	1 962 277	2 387 425	1 241 543	1 178 895	1 221 085
Fixní aktiva (průměrný stav v ZC)	1 193 147	1 752 311	2 116 549	1 045 041	986 489	1 019 891
Výnosy	821 077	903 171	1 029 570	690 502	732 968	726 894

Zdroj: Vlastní zpracování z Univerzity Pardubice. *Výroční zpráva o hospodaření Univerzity Pardubice 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>> a SPU v Nitře. *Výroční zprávy o činnosti SPU za roky 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocn-spravy-o-cinnosti-spu/>>

Ze zjištěných hodnot absolutních ukazatelů se pomocí uvedených vzorců (rentabilita nákladů, míra finanční závislosti, obrat kapitálu a vázanost fixních aktiv ve výnosech) vypočítají poměrové ukazatele, jejichž výsledky jsou uvedeny v tabulce č. 5.1-2.

Rentabilita nákladů

Patří mezi ukazatele na bázi tokových (náklady) ukazatelů rentability. Udává kolik, v našem případě, užitku je schopna univerzita z každé koruny vynaložených prostředků (v podobě nákladů) vyprodukovat. Jeho tvar udává vzorec č. 2.

$$\text{ROC} = r_N = \left(\frac{\text{HV}}{\text{N}} \right) * 100 \quad (2)$$

Míra finanční nezávislosti

Míra finanční nezávislosti (ve vzorci MFN) se řadí mezi ukazatele financování a jedná se stavový (kapitál) ukazatel stability. Jeho tvar udává vzorec č. 3.

V účetním pojetí představuje hodnotu vlastního kapitálu (dále jen "VK") součet konečných stavů účtů 901, 902, 911, 914, 916, resp. 918, 931 a 932. Hodnotu celkového kapitálu (dále jen "K") představuje součet konečných stavů třídy 9, účtů krátkodobých závazků ve třídě 2 a 3 (281 + 282 + 289 + 321 až 325 + 331 + 333 + 336 + 341 až 346 + 367 + 368 + 379 a účtů přechodných pasiv 383 + 384 + 387 + 389.

$$\text{MFN} = \left(\frac{\text{VK}}{\text{K}} \right) * 100 \quad (3)$$

Obrat kapitálu

Patří mezi ukazatele aktivity jako hodnocení hrubé výnosnosti (užitku) využívaných celkových zdrojů. Jedná se o jeden ze základních ukazatelů výkonnosti zdrojů vložených do produkce. Přitom výkonnost je hodnocena pomocí výnosů, tedy hrubé hodnoty produkce před očištěním od nákladů.

Ukazuje, kolikrát se „vrátí“ vložený kapitál do fungování municipální firmy pomocí stanoveného ocenění její produkce.

Cílem je maximalizace ukazatele. Udává jej vzorec č. 4.

$$\text{obrat kapitálu} = \left(\frac{\text{V}}{\text{ØK}} \right) * 100 \quad (4)$$

Vázanost fixních aktiv na výnosech

Jedná se o další ukazatel aktivity. Poměr fixních aktiv (dále jen "FA") na celkových výnosech odráží míru vázanosti fixních aktiv na jednotce výnosů, a to v zůstatkových cenách. Ukazatel vázanosti fixních aktiv na výnosech v zůstatkových cenách upozorňuje na míru náročnosti daného oboru na dlouhodobý majetek. Udává jej vzorec č. 5.

$$\text{míra vázanosti FA na výnosech} = \left(\frac{\text{FA}}{\text{V}} \right) \quad (5)$$

V případě následujícího příkladu bude tento ukazatel nahrazen mírou vázanosti průměrných FA na kapitálu. Z důvodu následné větší ilustrativnosti. Udáno vzorcem č. 6.

$$\text{míra vázanosti FA na kapitálu} = \left(\frac{\text{ØFA}}{\text{K}} \right) \quad (6)$$

Tabulka 5.1-2 Poměrové ukazatele 2007 - 2009

Položka	Univerzita Pardubice v daném roce			Slovenská zemědělská univerzita v Nitře v daném roce		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Rentabilita nákladů	0,0298	0,0228	0,0131	0,0090	0,0137	0,0014
Míra finanční závislosti	0,9512	0,9236	0,9577	0,6653	0,6981	0,6288
Obrat kapitálu	0,6010	0,4603	0,4312	0,5562	0,6217	0,5953
Vázanost Ø fixních aktiv na kapitálu	0,7497	0,7511	0,8668	0,8356	0,8910	0,7640

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Dle dílčích poměrových ukazatelů ve většině případu hospodaří lépe Univerzita Pardubice. Zejména u ukazatele rentability nákladů a míry finanční závislosti. Univerzita Pardubice se jeví jako více stabilní municipalita.

Komparace univerzit metodou součtu pořadí

Na základě poměrových ukazatelů a seřazení univerzit podle dosažené hodnoty ukazatele určíme pořadí. Každý ukazatel má váhu podle významnosti. Podle součtu vážených pořadí se dospěje k výslednému pořadí univerzit.

Tabulka 5.1-3 Metoda váženého součtu pořadí pro rok 2007

Položka	Klasifikace	Pořadí UPa	Pořadí SPU	Vážené pořadí ukazatele UPa	Vážené pořadí ukazatele SPU
HV/N	1,0	1	2	1,0	2,0
VK/K	3,0	1	2	3,0	6,0
V/ØK	1,5	1	2	1,5	3,0
X	x	3	6	5,5	11,0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Tabulka 5.1-4 Metoda váženého součtu pořadí pro rok 2008

Položka	Klasifikace	Pořadí UPa	Pořadí SPU	Vážené pořadí ukazatele UPa	Vážené pořadí ukazatele SPU
HV/N	1,0	1	2	1,0	2,0
VK/K	3,0	1	2	3,0	6,0
V/ØK	1,5	2	1	3,0	1,5
X	x	4	5	7,0	9,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Tabulka 5.1-5 Metoda váženého součtu pořadí pro rok 2009

Položka	Klasifikace	Pořadí UPa	Pořadí SPU	Vážené pořadí ukazatele UPa	Vážené pořadí ukazatele SPU
HV/N	1,0	1	2	1,0	2,0
VK/K	3,0	1	2	3,0	6,0
V/ØK	1,5	2	1	3,0	1,5
X	x	4	5	7,0	9,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Na výsledek mají vliv nejen výsledné hodnoty zvolených ukazatelů, ale i samotné zvolené ukazatele i stanovení jejich klasifikačních vah. Při dané metodě je firma tím lepší, čím nižší má klasifikaci.

V rámci této metody dosáhla nejnižší klasifikace při neváženém součtu pořadí ve všech letech Univerzita Pardubice. Při zohlednění důležitosti ukazatele je lépe hodnocena též Univerzita Pardubice a opět ve všech letech.

Komparace pomocí metody bodovací bez váhy a indexu růstu

Pomocí bodovací metody jsou výsledky porovnávaných univerzit v jednotlivých hodnocených ukazatelích obodovány. Nejvyšší hodnota je 100, ostatní představují pouze procentní díl podle své hodnoty.

Při hodnocení je lepší ta univerzita, která dosáhne vyššího počtu bodů. Metoda zohledňuje velikost hodnot posuzovaných ukazatelů.

Metoda je využita při hodnocení výsledků univerzit pro rok 2007 až 2009.

Tabulka 5.1-6 Metoda bodovací bez váhy a indexu růstu pro rok 2007

Položka	Body UPa	Body SPU
HV/N	100	30
VK/K	100	70
V/ØK	100	93
X	300	193

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Tabulka 5.1-7 Metoda bodovací bez váhy a indexu růstu rok 2008

Položka	Body UPa	Body SPU
HV/N	100	60
VK/K	100	76
V/ØK	74	100
X	274	235

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Tabulka 5.1-8 Metoda bodovací bez váhy a indexu růstu pro rok 2009

Položka	Body UPa	Body SPU
HV/N	100	11
VK/K	100	66
V/ØK	72	100
X	272	177

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Opět nejlepšího výsledku a pro všechny roky dosáhla Univerzita Pardubice. Příklad způsobu výpočtu procentního dílu podle své hodnoty pro rok 2009 je následující.

Body SPU v případě rentabilita nákladů: $(0,0014 \cdot 100) / 0,0131 = 10$ bodů

Body SPU v případě míry finanční závislosti: $(0,6288 \cdot 100) / 0,9577 = 66$ bodů

Body Upa v případě obratu kapitálu: $(0,4312 \cdot 100) / 0,5953 = 72$ bodů

Komparace pomocí metody bodovací s váhami ukazatelů

Do součinu lze včlenit váhu ukazatele. Udává jej tabulka č. 5.1-9 a 5.1-10.

Tabulka 5.1-9 Komparace pomocí metody bodovací s váhami ukazatelů za rok 2008

Položka	Váha	Body UPa	Body SPU	Vážené body Upa	Vážené body SPU
HV/N	3	100	60	300	180
VK/K	1	100	76	100	76
V/ØK	1,5	74	100	111	150
X	x	274	236	511	406

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Tabulka 5.1-10 Komparace pomocí metody bodovací s váhami ukazatelů za rok 2009

Položka	Váha	Body UPa	Body SPU	Vážené body Upa	Vážené body SPU
HV/N	3	100	10	300	30
VK/K	1	100	66	100	66
V/ØK	1,5	72	100	108	150
X	x	272	176	508	246

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Stanovené váhy ukazatelů nezměnily předchozí hodnocení. Univerzita Pardubice stále dosahuje většího počtu bodů, je tudíž lépe hodnocená i nadále.

Komparace pomocí metody bodovací s indexem růstu

Dále lze včlenit index požadovaného růstu (+1), resp. poklesu (-1).

Tabulka 5.1-11 Komparace pomocí metody bodovací s s indexem růstu za rok 2008

Položka	Index	Body UPa	Body SPU	Indexované body Upa	Indexované body SPU
HV/N	+1	100	60	100	60
ØFA/K	-1	84	100	-84	-100
V/ØK	1+	74	100	75	100
X	x	258	260	91	60

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Tabulka 5.1-12 Komparace pomocí metody bodovací s s indexem růstu za rok 2009

Položka	Index	Body UPa	Body SPU	Indexované body Upa	Indexované body SPU
HV/N	+1	100	10	100	10
ØFA/K	-1	100	88	-100	-88
V/ØK	1+	72	100	73	100
X	x	272	198	73	22

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

I při použití tohoto postupu hodnocení se nachází v lepší situaci UPa. Pozice druhé univerzity se radikálně zhoršila.

5.1.2 Model BAMF 2007³⁶

Model BAMF byl v roce 2002 vytvořen jako jednoduše koncipovaný syntetický ukazatel, a to ve dvou variacích. Pro municipální firmu realizující doplňkovou činnost a bez ní. BAMF 2002 pracuje se 7 ukazatel a to z oblasti likvidity, aktivity, financování, rentability, autarkie, produktivity a míry rozvoje/útlumu. Žádoucí hodnotou všech dílčích ukazatelů i BAMF jako celku je hodnota „1“. Dílčí ukazatel jsou koncipovány tak, aby byl vnímán pozitivněji vyšší výsledek než „1“, naopak nižší hodnota je posuzována hůře. Jde o prostý aritmetický průměr, model nepracuje s významnostními vahami - s výjimkou ukazatele produktivity, kdy je využit násobitel odvozený od statistických dat průměrné produktivity práce nefinančních podniků ČR.

V roce 2007 však byl inovován modelem BAMF 2007. Ukázalo se totiž, že jako nástroj pro snadné a rychlé hodnocení bonity municipální firmy trpí model BAMF 2002 některými nedostatky.

Mezi hlavní patřila skutečnost, že vyžaduje více informačních zdrojů, což zpomaluje práci analytika. Jedná se o ukazatel produktivity (průměrný přepočtený počet pracovníků) a ukazatel míry rozvoje/útlumu (investice brutto). Ukazatel financování, odvozený ze standardních hodnot pro podnikatelské subjekty, neodpovídá podmínkám veřejného sektoru.

Z výše uvedeného důvodu byly z modelu BAMF 2007 ukazatele F – financování, P – produktový a I – míry rozvoje/útlumu vypuštěny a model BAMF 2007 s nimi již nepracuje.

Jeho původní základní tvar ukazuje vzorec č. 7.

$$\text{BAMF 2002} = \left(\frac{L + A + F + R + A^E + P + I}{n} \right) \quad (7)$$

---

³⁶ Zpracováno: Kraftová, I. *Finanční zdraví veřejných vysokých škol*. Aula roč. 17,02/2009. str. 17 – 30. ISSN 1210-6658,

Zpracováno: Kraftová, I. *Efektivnost veřejného sektoru regionu na mikroúrovni: modifikovaný model BAMF in 2nd Central European Conference in Regional Science – CERS*. Košice: Technical University of Košice. 2007. str. 452 – 463. ISBN 978-80-8073-875-5,

Zpracováno: Kraftová, I. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. s. 165 - 185. ISBN 80-7179-778-2.

kde

L je likvidita (pohotová likvidita),

A je aktivita (relace mezi dobou obratu krátkodobých pohledávek a dobrou obratu krátkodobých závazků),

F je financování (poměr mezi vlastním a cizím kapitálem, tj. převrácená hodnota síly finanční páky snižená o 1),

R je rentabilita (modifikovaný ukazatel v podobě míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti).

Kromě toho jsou zařazeny 3 oblasti hodnocení, které jsou nad rámec tradičně pojaté analýzy,

A^E je autarkie (na bázi výnosů a nákladů),

P je produktivita práce (na bázi přidané hodnoty vytvořené jedním průměrným přepočteným pracovníkem),

I je míra rozvoje/útlumu (měřená mírou krytí opravek potřebnými brutto investicemi, což je převrácená hodnota ukazatele míry investičního rozvoje).

Model vychází z koncepce bilanční analýzy. Přitom je zároveň dostatečně jednoduchý a do jisté míry i flexibilní.

Mezi základní východiska modelu BAMF patří, že u zařazených ukazatelů je zpravidla pozitivně hodnocena jejich tendence, indikátory jsou konstruovány tak, aby se jejich optimum pohybovalo kolem hodnoty „1“, model nepracuje s významnostními vahami ukazatelů, jeho celkový výsledek představuje prostý aritmetický průměr a jsou hodnoceny čtyři tradičně analyzované oblasti finanční analýzy, a to vždy jedním ukazatelem, který jednak vyhovuje koncepci modelu, jednak je výstižný právě pro municipální instituce.

Zdrojem dat není pouze účetní závěrka, ale také personální informační subsystém a plán investic. Jediným ukazatelem, který bylo nutno upravit násobitelem, aby byl porovnatelný s hodnotou „1“, byl ukazatel produktivity práce kvantifikovaný jako poměr přidané hodnoty a průměrného přepočteného počtu pracovníků. V modelu byl použit násobitel $^{1/250}$, který byl odvozen od průměrné produktivity práce.

Takto vytvořený model BAMF měl podobu vzorce č. 8.

$$\text{Bonita MF 2002} = \left(\frac{L + A + F + R + A^E + P + I}{7} \right) \quad (8)$$

Pro účely výpočtu ukazatelů efektivnosti univerzit bylo vhodnější použít modifikovaný model BAMF. Skládal se z L, A, F, A^E a P.

Modifikovaný vzorec modelu BAMF mohl mít podobu vzorců č. 9 a 10.

$$MF' = \left(\frac{L + A + R + A^E + P}{5} \right) \text{ nebo } MF'' = \left(\frac{L + A + A^E + P}{4} \right) \quad (9 \text{ a } 10)$$

Vyhodnocení výsledků modelu BAMF není škálové. Je při něm aplikováno pouze porovnávání s hodnotou „1“. To znamená, že pokud je výsledek větší nebo roven 1, je možno bonitu instituce hodnotit pozitivně, pokud nedosahuje hodnoty jedné, municipální firma nemá dobrou bonitu.

Určení bonity univerzit prostřednictvím modelu BAMF se skládá ze dvou kroků a to výpočet dílčích ukazatelů a zjištění celkové hodnoty a z interpretace výsledků.

Vedle již výše zmiňovaných nedostatků byly posuzovány i ukazatele likvidity a aktivity s ohledem na specifika municipálních firem, např. vyskytující se vyšší hodnoty pohotové likvidity ke dni účetní závěrky, které jsou ovlivněny nevýraznou hodnotou závazků a vytvářením určité finanční rezervy na začátek následujícího kalendářního roku před příchodem příslušné části provozní dotace; či u některých subjektů minimální úroveň pohledávek kvůli téměř bezvýhradným hotovostním úhradám služeb za současné existence závazků k rozvahovému dni.

Nicméně s ohledem na to, že s danými specifiky musí municipální firmy pracovat a začlenit je do řízení své efektivity, byly oba ukazatele v dalším návrhu modelu ponechány.

Z důvodů, které byly naznačeny a s nimiž se pracovníci provádějící analýzu potýkají, byl vytýčen záměr inovovat model BAMF z roku 2002 tak, aby pokud možno eliminoval výše uvedené nedostatky a pomohl výstižněji hodnotit bonitu municipální firmy zejména s akcentem na hodnocení její efektivity.

Model BAMF 2007 pracuje výhradně na využití bilančních dat, tj. dat rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Pro výpočet ukazatele je nutné mít data aktuálního (běžného) a minulého období. A to sice kvůli ukazateli aktivity; zjednodušený výpočet průměrů z počátečních a konečných hodnot, a dále kvůli výpočtu přírůstků výnosů a nákladů v jednom z ukazatelů rentability.

V dílčích ukazatelích modelu BAMF 2007 dochází ke čtyřem typům přístupů. První přístup představuje myšlenku, že model BAMF 2007 pracuje i nadále s nezměněnými ukazateli „likvidita“, „aktivita“ a „autarkie“.

Pro hodnocení likvidity je použita **pohotová likvidita** L vyjádřena vzorcem č. 11 jako poměr finančního majetku a krátkodobých pohledávek v čitateli a krátkodobých

závazku ve jmenovateli. Jde o stavový ukazatel, který hodnotí likviditu subjektu k rozvahovému dni.

Ukazatel, jehož standardní hodnota je 1, říká, že hodnota krátkodobě splatných závazků má odpovídat součtu disponibilního finančního majetku a krátkodobých pohledávek. Hodnota ukazatele převyšující 1 je výrazem vyšší opatrnosti subjektu, ale současně nižší výnosností disponibilního majetku. Hodnota pod 1 avizuje nebezpečí určité míry insolvence.

$$L = \left(\frac{FM + KP}{KZ} \right) \quad (11)$$

Ukazatel **aktivity** A vyjádřený vzorcem č. 12 se zde týká aktivity v oblasti finančních vztahů, a to celkových pohledávek a celkových závazků. Výchoziskem jsou doby obratu pohledávek a závazků s vazbou na jednodenní tržby. Po úpravě vzorce je vyjádřena zjednodušeně relace mezi průměrnou hodnotou pohledávek a průměrnou hodnotou závazků. Tento ukazatel aktivity věnuje pozornost nejen krátkodobým pohledávkám a krátkodobým závazkům, ale jejich dlouhodobým položkám.

Hodnota aktivity rovna 1 představuje vyváženost ve finančních vztazích, hodnoty pohledávek a závazků jsou adekvátní z hlediska jejich dob obratu. Hodnota ukazatele převyšující 1, je méně riskantní, třeba z hlediska efektivnosti (nevyužití nákladově nejméně náročných zdrojů krytí majetku) horší.

$$A = \left(\frac{\frac{\emptyset P}{V}}{\frac{\frac{360}{\emptyset Z}}{\frac{V}{360}}} \right), \text{ zjednodušeně } A = \left(\frac{\emptyset P}{\emptyset Z} \right) \quad (12)$$

Autarkie A^E vyjádřený vzorcem č. 13 je ukazatel finanční analýzy specifický pro subjekty veřejného sektoru. Jeho cílem je prezentovat míru soběstačnosti těchto subjektů. Může mít tvar podílu výnosu a nákladů, kdy výnosy neobsahují provozní dotace a příspěvky. Tvar, který se užívá spíše u ex post hodnocení, tj. výnosy zahrnují dotace a příspěvky z veřejných zdrojů. Takto je konstruován i ukazatel autarkie pro hodnocení finančního zdraví v rámci BAMF 2007.

$$A^E = \left(\frac{V}{N} \right) \quad (13)$$

Druhý přístup znamená, že model BAMF 2007 již nepracuje s ukazateli F - financování, P - produktivity a I míry rozvoje/útlumu, a to z důvodů výše uvedených.

Naopak v rámci třetího přístupu je do modelu včleněn další z ukazatelů rentability, který hodnotí relaci mezi dynamikou vývoje výnosů (dále jen "V") a nákladů (dále jen "N"). Jde o tzv. výnosový variátor, zde označený zkratkou Rs. Včleněn je ještě jeden ukazatel podporující hodnocení rentability, ale spíše výkonnostní stránky efektivity, je zařazen ukazatel výkonnosti, označený symbolem Rv.

Výnosový variátor Rs vyjádření vzorcem č. 14 odráží meziroční dynamiku změn výstupů a vstupů, tj. změn ovlivněných dopadem inflace, jednotkovými cenami, jednotlivými aspekty stanovení výše příspěvku, výši získaných dotací, rozsahem spotřeby vstupů. Představuje poměr relativního přírůstku výnosů v běžném období a relativního přírůstku nákladů v běžném období. Pokud výnosy porostou stejně rychle jako náklady, pak bude hodnota ukazatele rovna 1. Pokud porostou výnosy rychleji než náklady, bude hodnota vyšší než 1 a naopak. V případě růstu nákladů a poklesu výnosů jde o negativní situaci, záporná hodnota výsledku je korektně zařaditelná do celkového hodnocení.

$$Rs = \frac{\frac{\Delta V}{V}}{\frac{\Delta N}{N}} \quad (14)$$

Ukazatel **výkonnosti** Rv, který je vyjádřen vzorcem č. 15, vychází z obecného pojetí přidané hodnoty (ve vzorci a dále jen "PH"), jakožto „hodnoty přidané zpracováním“. V účetnictví se PH počítá jako obchodní marže + výkony snižené o výkonovou spotřebu. V případě účetnictví municipálních firem, kde se vyskytují nejčastěji jako právní forma existence příspěvkové organizace, se PH určí jako celkové výnosy (včetně provozní dotace) snižená o náklady účtovaných v účtových skupinách 50 a 51. Osobní náklady představují náklady účtové skupiny 52, odpisy představují částku zaúčtovanou na účtu 551.

$$Rv = \frac{PH}{\text{osobní náklady} + \text{odpisy}} \quad (15)$$

Poslední přístup mění se pojetí ukazatele R. S označením Rz má nyní následující tvar vzorce č.16.

$$Rz = \frac{\text{zisk}_{\text{DČ}}}{\text{ztráta}_{\text{HČ}}} + 1 \quad (16)$$

Jde o eliminaci nedostatku ukazatele R, který při částečném (pouze) krytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti snižoval celkový ukazatel bonity. Ztráta je opět uváděna v absolutní hodnotě, nebo lze zlomek násobit (-1). Od úpravy případů, kdy zisk z doplňkové činnosti více než 100 % kryje ztrátu z hlavní činnosti, lze podle dosavadních zkušeností odhlédnout.

Zůstává v platnosti pravidlo, že v případě dosahování zisku z hlavní činnosti se ukazatel nezahrnuje do hodnocení. Ztráta z doplňkové činnosti se neuvažuje, neboť ztrátová doplňková činnosti nesmí být realizována.

Základní formule modelu BAMF 2007 je uvedena vzorcem č. 17.

$$\text{BAMF}^{2007} = \frac{(L + A + A^E + Rs + Rv + Rz)}{n} \quad (17)$$

Vzorec přímo upravený pro VVŠ má tvar vzorce č. 18.

$$\text{BAMF}_{\text{VVŠ}}^{2007} = \frac{(L + A + A^E + Rs + Rv)}{5} \quad (18)$$

Zjištění celkové bonity UPa a SPU v Nitře

Pro výpočet ukazatelů slouží hodnoty za roky 2007 – 2009, které jsou uspořádány do tabulky č. 5.1-13.

Tabulka 5.1-13 Výchozí absolutní ukazatelé hodnot za roky 2007 – 2009 pro vypočtení BAMF (v tis. Kč)

Položka	Univerzita Pardubice v daném roce			Slovenská zemědělská univerzita v Nitře v daném roce		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
N	797 321	883 003	1 016 285	684 353	723 088	725 905
V	821 077	903 171	1 029 570	690 502	732 968	726 894
KP	7 651	6 183	23 868	5 160	8 378	21 825
KZ	64 096	165 322	72 927	47 676	16 681	47 420
FM	165 636	211 621	269 373	261 552	207 490	258 022
Pohledávky	7 651	6 183	23 868	5 251	8 378	21 825
Závazky	67 277	168 187	75 453	48 544	17 114	47 781
ØP	6 630	6 917	15 025	3 358	6 815	15 102
ØZ	73 922	117 732	121 820	48 670	32 829	32 448
PH	583 911	600 456	651 103	455 631	447 751	461 967
ON	469 609	507 600	531 006	398 758	371 488	400 472
O	56 806	62 910	98 570	26 212	49 186	44 361

Zdroj: Vlastní zpracování z Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o hospodaření Univerzity Pardubice 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>> a SPU v Nitře. *Výroční zprávy o činnosti SPU za roky 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocn-spravy-o-cinnosti-spu/>>

Dále jsou přepočteny jednotlivé poměrové ukazatele podle výše popsaných vzorců a vypočet hodnoty v modelu BAMF 2007, jak udává tabulka č. 5.1-14.

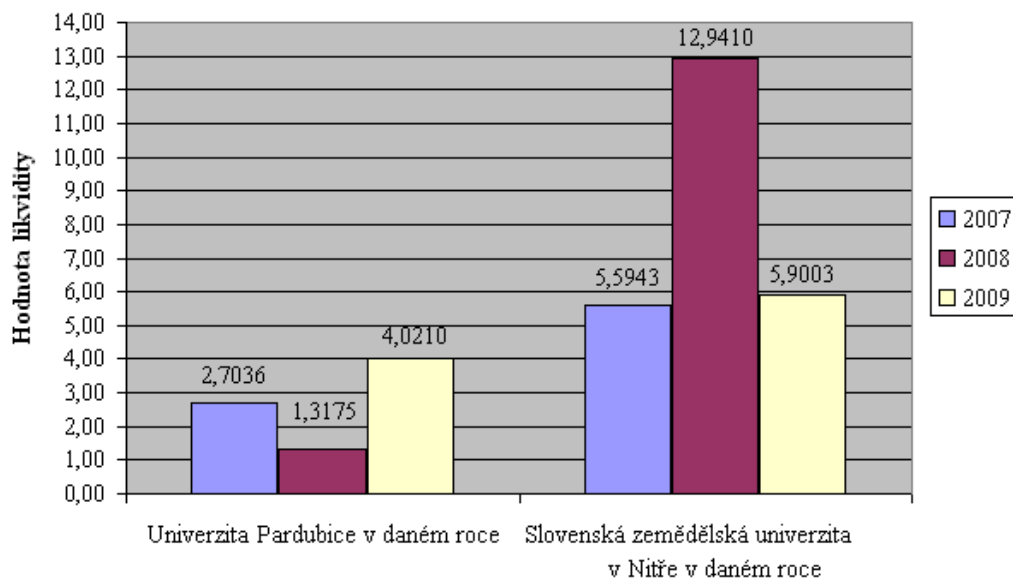
Tabulka 5.1-14 Výsledné hodnoty dílčích ukazatelů a hodnoty bonity v modelu BAMF (v tis. Kč)

Položka	Univerzita Pardubice v daném roce			Slovenská zemědělská univerzita v Nitře v daném roce		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
L	2,7036	1,3175	4,0210	5,5943	12,9410	5,9003
A	0,0897	0,0588	0,1233	0,0690	0,2076	0,4654
A ^E	1,0298	1,0228	1,0131	1,0090	1,0137	1,0014
Rv	1,1092	1,0525	1,0342	1,0721	1,0644	1,0385
RS	1,2656	0,9304	0,9272	1,3446	1,0866	-2,1271
Součet	6,1979	4,3819	7,1188	9,0890	16,3131	6,2785
BAMF	1,2396	0,8764	1,4238	1,8178	3,2626	1,2557

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

U UPa na základě porovnání s hodnotou „1“ lze konstatovat, že ji lze zařadit mezi vysoce bonitní instituce.

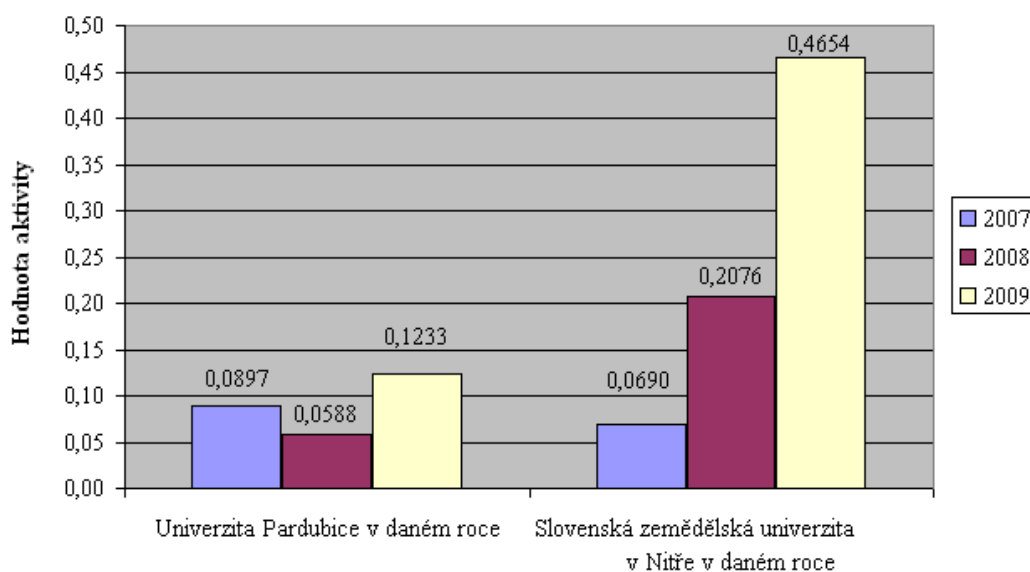
Podrobnější analýzu zjištěných hodnot zachycují grafy č. 5.1-1 – 5.1-5.

Graf 5.1-1 Vývoj hodnot pohotové likvidity u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

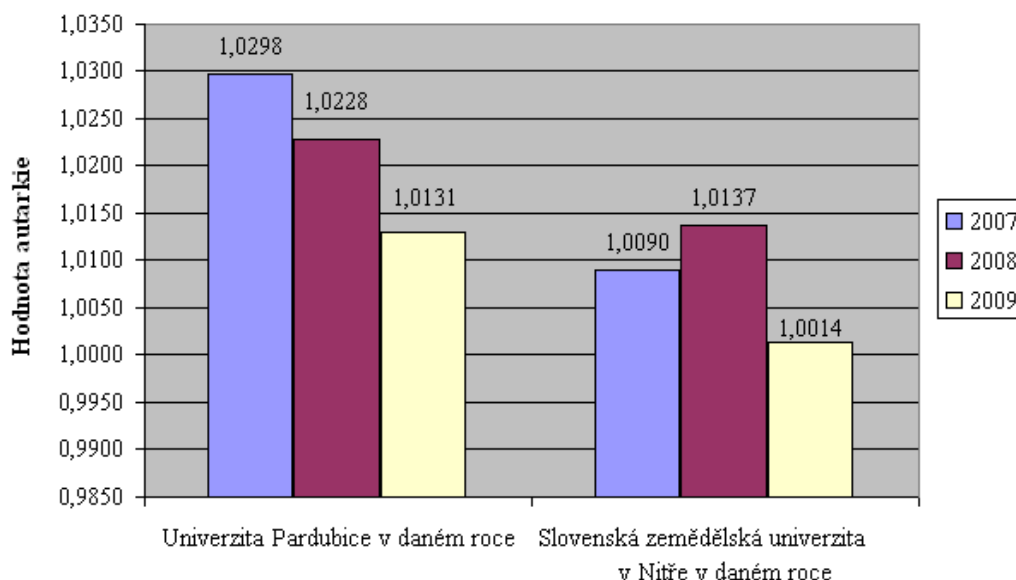
Ve všech letech u obou univerzit je hodnota pohotové likvidity nad optimální hodnotou. V roce 2008 u SPU je dosahuje hodnota až dvanáctinásobku. Tato anomálie je způsobena vysokým rozpětím mezi hodnotou krátkodobých závazků a hodnotou finančního majetku a krátkodobých pohledávek. Značí nepřiměřeně vysokou opatrnost SPU a současně velmi nízkou výnosnost disponibilního majetku. Nejbliže optimální hodnota je UPa v roce 2008.

Graf 5.1-2 Vývoj hodnot aktivity u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

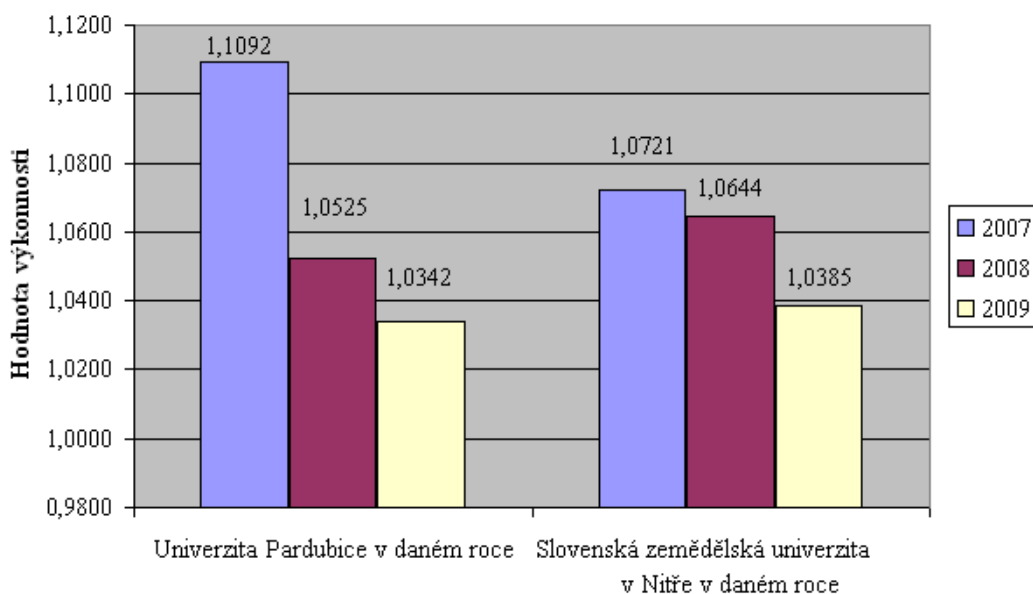
Obě VVŠ v ukazateli aktivity dosahují velmi nízkých hodnot. Jsou však dostatečně vyváženy hodnotami pohotové likvidity. Nejblíže optimu je v tomto případě SPU v roce 2009.

Graf 5.1-3 Vývoj hodnot autarkie u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

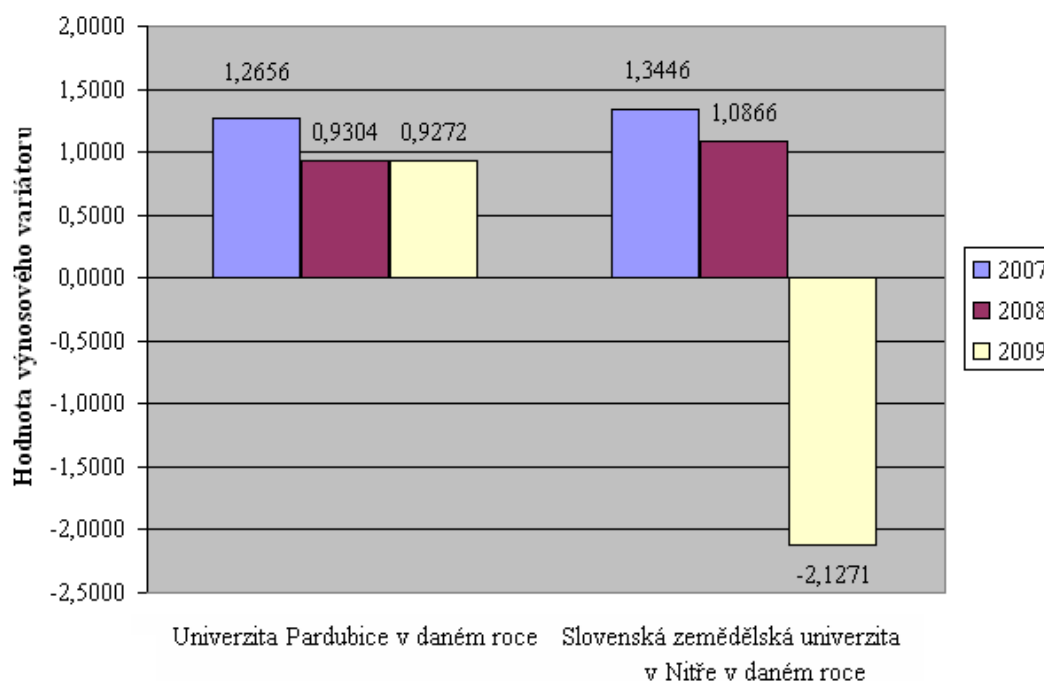
Celková autarkie obou univerzit se vyznačuje hodnotami blízkými optimu. V žádném roce u obou univerzit neklesla hodnota pod 1,00. Zároveň nejvyšší hodnotou je 1,03 u Univerzity Pardubice v roce 2007.

Graf 5.1-4 Vývoj hodnot výkonnosti u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

V každém roce u obou univerzit přesáhla hodnota výkonnosti hodnota 1,00. Tento výsledek znamená, že byla univerzit v každém roce vytvářena přidaná hodnota vyšší než je úroveň součtu jejich osobních nákladů a odpisů.

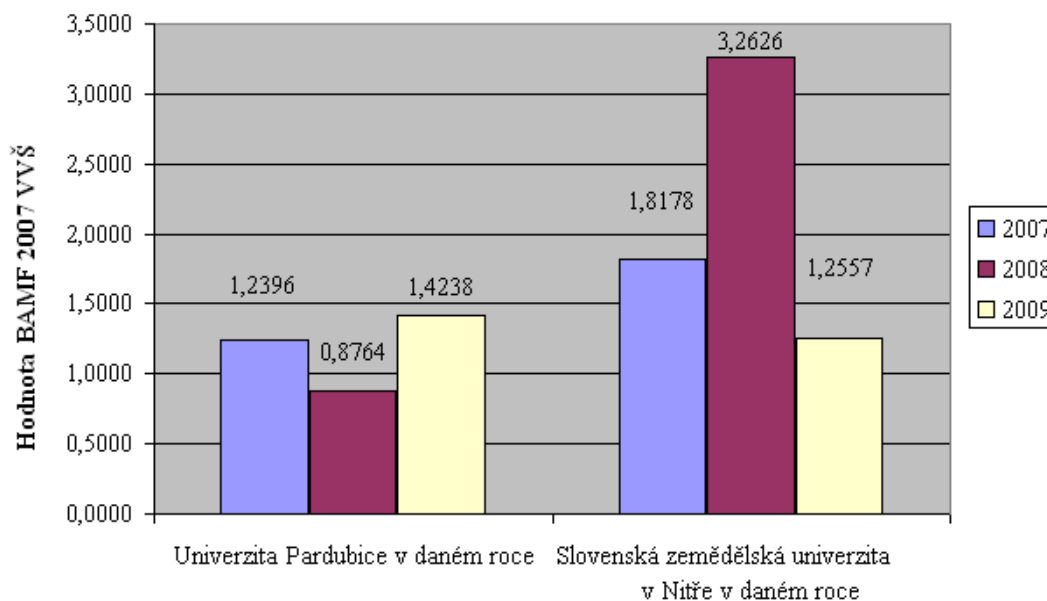

Graf 5.1-5 Vývoj hodnot variátoru výnosu u jednotlivých univerzit za roky 2007 - 2009

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Variátor výnosů patří k nejméně konzistentním ukazatelům finančního zdraví porovnávaných univerzit. Dynamika vývoje výnosů a nákladů je nejvíce rozdílná u SPU v roce 2009. V tomto roce vykazuje dokonce dosahuje záporné hodnoty, kde došlo k poklesu růstu výnosů a současnému růstu nákladů. Nejblíže optimu z obou univerzit je UPa a to v roce 2008. SPU je optimu nejblíže též v roce 2008. V roce 2007 naopak obě univerzity vykazují hodnota nad optimem, míra růstu výnosů je tedy vyšší než míra růstu nákladů. Nejvyšší supra-optimální hodnota byla v roce 2007 u SPU s hodnotou 1,34.

Výsledné a nejdůležitější zobrazení výsledků v rámci finančního zdraví a bonity zachycuje graf č. 5.1-6.

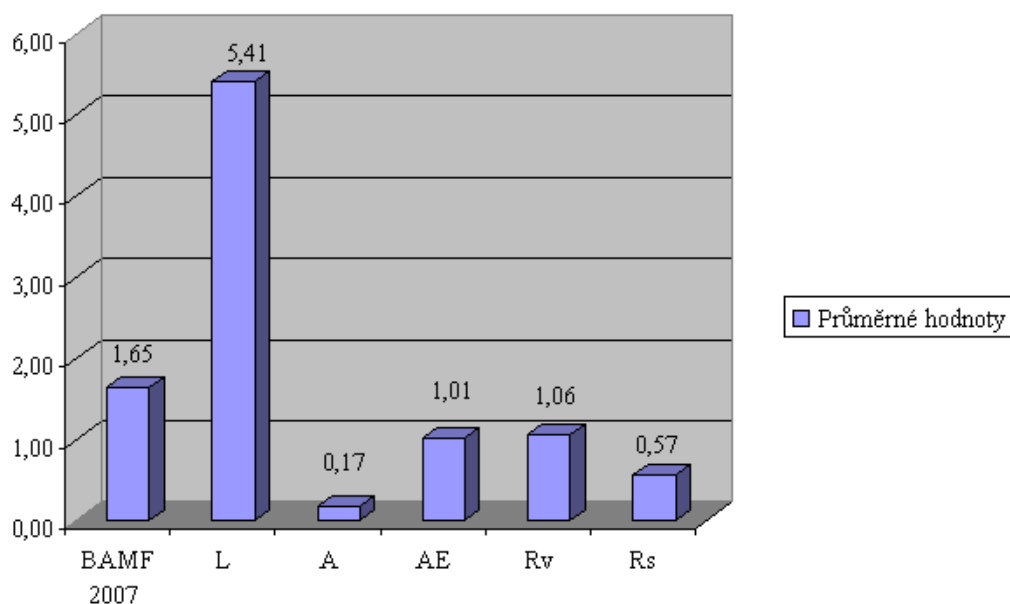
Graf 5.1-6 Celkový výsledek BAMF²⁰⁰⁷ vVŠ u jednotlivých univerzit

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Hodnoty 1 nedosáhla Univerzita Pardubice a to v roce 2008. Z uvedeného je patrné, že ani autarkie ani výkonnost nejsou problémem obou univerzit. To, co zhoršuje celkový výsledek, je vztah dynamiky růstu výnosů a nákladů. Dále ukazatel pohotové likvidity. Celkový výsledek přes vyšší hodnoty pohotové likvidity je díky nižším hodnotám výnosového variátoru vylepšen.

5.1.3 Souhrnné zhodnocení finančního zdraví univerzit

Základním smyslem finanční analýzy je posoudit stav jednotlivého ekonomického subjektu. Dále umožňuje i pohled na více subjektů pro jejich vzájemné porovnání. Díky tomu představuje jakýsi „benchmark“. Z tohoto důvodu jsou v následující části vypočteny průměrné hodnoty celkových výsledků i dílčích ukazatelů, které odráží graf č. 5.1-7 a tabulka č. 5.1-15, v níž jsou charakteristiky souboru dat.

Graf 5.1-7 Průměrné hodnoty BAMF²⁰⁰⁷ vřs a dílčích ukazatelů univerzit za roky 2007 - 2009
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Hodnoty v grafu č. 5.1-7 ukazují na dobré finanční zdraví obou univerzit. Ukazatele výkonnosti a autarkie dokládají, že univerzity dobře hospodaří. Horší zvládnání vlivu vnějšího prostředí se projevuje u ukazatele likvidity a to zejména díky výše vysvětlované velmi vysoké hodnotě SPU v roce 2008. Vysoké hodnoty mohou být vnímány i jako rys vyšší míry opatrnosti v hospodaření. Obdobně je tomu u aktivity. Mimo jiné se u tohoto ukazatele jedná také o výraz jistých specifik finančních vztahů v rámci těchto subjektů.

Tabulka 5.1-15 Vybrané hodnoty k hodnocení finančního zdraví univerzit za roky 2007 - 2009

Ukazatel	BAMF 2007	L	A	A ^E	Rv	Rs
Průměr	1,65	5,41	0,17	1,01	1,06	0,57
Minimum	0,88	1,32	0,06	1,00	1,03	-2,13
Maximum	3,26	12,94	0,47	1,03	1,11	1,34
Směrodatná odchylka	0,77	3,72	0,14	0,01	0,03	1,22

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat výročních zpráv o hospodaření UPa a SPU

Provedená analýza finančního zdraví univerzit ukazuje na jeho pozitivní stav. Je důkazem toho, že univerzity dokážou racionálně hospodařit se svěřenými prostředky. Zejména SPU má sklon spíše k méně rizikovému způsobu finančního hospodaření. Při rozhodování o alokaci zdrojů je tedy očekávání jejich efektivního využití oprávněné.

5.2 Základní charakteristiky, odchylky, jejich zdůvodnění a doporučení pro ČR³⁷

Vzhledem k výše uvedeným charakteristikám UPa a SPU a následnému zhodnocení efektivnosti hospodaření metodami komparace pomocí srovnávací báze a modelem BAMF 2007 je patrné, že jsou mezi systémy České republiky a Slovenské republiky minimální rozdíly.

Obě univerzity jsou zaměřené na vědecko-výzkumnou činnost. Jejich historie, počty studentů, univerzit, rozdělení studentů do bakalářských a magisterského studia či rozdělení investičních a neinvestičních prostředků jsou téměř shodné. Další rozlišení je zpracováno v rámci systému terciárního vzdělávání za ČR a SR tabulce č. 5.2-1.

Srovnatelné hodnocení pomocí použitých ukazatelů umožňuje jednotné IFRS neboli Mezinárodních standardy účetního výkaznictví platné k 17. 10. 2008.

Provést komparaci mezi ČR a SR v rámci systémů financování v praktické rovině je velmi obtížné. Důvodem je nezveřejňování všech informací ze strany Slovenské republiky tak podrobně jako je tomu v ČR. V rámci fakult neumožňuje SR žádné informace veřejnosti o Výkazu zisků a ztráty či Rozvahy a dalších informacích obsažených v České republice běžně v rámci Výročních zpráv o hospodaření.

Tabulka 5.2-1 Veřejné vysoké školy, komparace SR a ČR

Položka	SR	ČR
Rozhodující příjem VVŠ	dotace ze státního rozpočtu	příspěvky a dotace ze státního rozpočtu
Dotace a příspěvky jsou určeny	<u>Dotace</u> A: uskutečňované akreditované studijní programy B: výzkumnou, vývojovou, uměleckou činnost C: rozvoj vysoké školy D: sociální podporu studentů	<u>Dotace</u> A: rozvoj vysoké školy B: ubytování a stravování studentů <u>Příspěvek</u> vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnosti

³⁷Zpracováno: Eurydice. *Key data on education in Europe 2009*. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, 2009. s. 41 – 50. ISBN 978-92-9201-033-1,

Zpracováno: Eurydice. *Správa a řízení vysokého školství v Evropě 2009*. Brusel: Eurydice, 2009. s. 47 - 86. ISBN 978-92-79-0918180.

<p>Skutečnosti, které jsou rozhodující pro získání dotace a příspěvku ze státního rozpočtu</p>	<p><u>Dotace</u></p> <p>A: počet studentů a absolventů B: ekonomická náročnost studijních programů C: začlenění vysoké školy D: kvalita výuky E: výzkumná, vývojová, umělecká kapacita VŠ F: dosažené výsledky v oblasti vědy, techniky, umění G: dlouhodobý záměr ministerstva a VŠ</p>	<p><u>Dotace</u></p> <p>dlouhodobý záměr veřejné vysoké školy a dlouhodobý záměr ministerstva</p> <p><u>Příspěvek</u></p> <p>A: typ a finanční náročnost akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání B: počet studentů C: dosažené výsledky ve vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti a její náročnost</p>
<p>Jiné zdroje příjmů VVŠ</p>	<p>A: školné a poplatky B: výnosy z dalšího vzdělávání C: výnosy z majetku D: výnosy z duševního vlastnictví E: výnosy z vlastních finančních fondů F: další výnosy</p>	<p>A: poplatky spojené se studiem B: jiné příjmy ze SR, ze státních fondů, Národního fondu, rozpočtů krajů a obcí a rozpočtů EU C: výnosy z majetku D: příjmy z darů a dědictví E: výnosy z vlastních finančních fondů F: výnosy z doplňkové činnosti G: úvěry od peněžních ústavů H: sdružené finanční prostředky I: ostatní příjmy z poskytování služeb v rámci hlavní činnosti J: veřejné prostředky z podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací podle zvláštního právního předpisu³⁸</p>
<p>Vlastní Fondy VVŠ</p>	<p>A: rezervní fond B: fond reprodukce C: stipendijní fond</p>	<p>A: rezervní fond B: fond reprodukce investičního majetku</p>

³⁸ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů.

	D: fond na podporu studia studentů s zdravotním postižením	C: stipendijní fond D: fond odměn E: fond účelově určených prostředků F: sociální fond G: fond provozních prostředků
--	--	--

Zdroj: Vlastní zpracování

Bylo to tedy zvoleno hodnocení cestou efektivnosti hospodaření skrze komparační finanční analýzy. Obě univerzity se po zhodnocení ukázaly jako efektivně hospodařící. Lepší výsledky vykazala Univerzita Pardubice. SPU se vyznačuje vyšší opatrností a obavami z případného finančního rizika.

Zejména model BAMF 2007 je plně funkční a je více přesnější oproti modelu BAMF 2002. Výsledky z tohoto modelu jsou však nejsou zcela zacílené na konkrétní a detailnější rozbor financování vzdělávací činnosti a vědecko-výzkumné činnosti. Z toho důvodu se dále práce zabývá porovnáním systému financování i s ostatními zeměmi EU z dostupných informací.

Lze říci, že jistý stupeň změny v tradičních mechanismech financování VŠ je již v Evropě patrný. Například dřív zahrnoval vyjednávání mezi VŠ a státem o výši dotace, přičemž výpočet požadované částky se opíral o skutečné náklady instituce a dotace se přidělovaly podle jednotlivých výdajových kategorií. Nyní se výše určuje pomocí alokačních vzorů, využití různých opatření, která umožňují rozsah poskytovaných veřejných finančních prostředků propojit s výkonem.

Ve většině případů mají celkové dotace sloužit ke krytí nákladů na vzdělávání a běžných provozních nákladů. V polovině zemí lze z celkové dotace financovat i jisté druhy výdajů na výzkum.

Celkové dotace nejsou jedinou formou veřejného financování VŠ. Ve všech zemích dostávají VŠ vedle toho veřejné prostředky na zvláštní účely, například na investiční akce související s národními programy, na sociální účely atp.

Údaje v rámci hlavních mechanismů přímého veřejného financování, veřejných a státem dotovaných soukromých škol jsou z nejaktuálnějších dat pouze za rok 2006/2007 uvedené v tabulce č. 5.2-2.

Tabulka 5.2-2 Hlavní mechanismy přímého veřejného financování, veřejné a státem dotované soukromé školy za rok 2006 - 2007

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU
Vyjednávání s financujícím orgánem o rozpočtu na podkladě návrhu předloženého institucí		●		●					●	●				●			●
Rozpočet stanovený financujícím orgánem na základě výdajů v předcházejícím období						●				●			●				
Alokační vzorec	●	●	●	●	●	●	⊗	●	●	●	⊗	●	●		●	●	
Výkonová smlouva založená na strategických cílech			●		●	●				●		●					●
Smlouva založená na předem určeném počtu absolventů jednotlivých oborů								●							●		
Financování jednotlivých výzkumných projektů podle výsledků výběrového řízení	●	●	●	●	●	●		●	●	●		●	●		●		:
	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK-ENG/ WLS/NIR	UK- SCT	IS	LI	NO	
Vyjednávání s financujícím orgánem o rozpočtu na podkladě návrhu předloženého institucí		●				●		●									
Rozpočet stanovený financujícím orgánem podle výdajů v předcházejícím období					●										●	●	
Alokační vzorec	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	
Výkonová smlouva založená na strategických cílech				●		●	●		●	●					●		
Smlouva založená na předem určeném počtu absolventů jednotlivých oborů																	
Financování jednotlivých výzkumných projektů podle výsledků výběrového řízení	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	

● Použitý mechanismus   ⊗ Mechanismy se liší podle regionů   : Údaje nejsou k dispozici

Zdroj: Eurydice. *Správa a řízení vysokého školství v Evropě 2009*. Brusel: Eurydice, 2009. s. 50. ISBN 978-92-79-0918180

Téměř všechny evropské země s výjimkou Německa, Irska, Kypru, Lucemburska a Malty používají k určení výše veřejné dotace na vzdělávání a/nebo provozní výdaje alokačních vzorců.

Použití alokační vzorce pro výpočet množství veřejných finančních prostředků určených VŠ je v Evropě značně rozšířeno, relativní váha tohoto nástroje ve srovnání s jinými mechanismy rozdělování veřejných peněz se přitom v jednotlivých zemích liší.

Ve dvanácti zemích je celý obnos přímé veřejné dotace nebo její část určena podmínkami stanovenými ve „výkonové smlouvě“ mezi státem a danou institucí. Smlouvy tohoto druhu neslouží pouze k rozpočtovým účelům, nýbrž specifikují rovněž strategické cíle jednotlivých VŠ. Mohou také sloužit jako nástroj k posouzení, zda instituce svých cílů skutečně dosahují. Výkonové smlouvy tudíž představují účinný mechanismus, který veřejným orgánům umožňuje usměrňovat strategii dlouhodobého rozvoje VŠ.

Váha výkonové smlouvy při rozdělování veřejných dotací se v jednotlivých zemích liší.

V Estonsku a v Lotyšsku se smlouvy mezi VŠ a veřejnými orgány uzavírají na objem prostředků, za něž bude od instituce nakoupen stanovený objem vzdělávacích služeb. Tyto služby spočívají v počtu studentů, kteří za dané období studium stanovené úrovně

v určitém oboru či skupině oborů dokončí, a v zajištění příslušného počtu studijních míst nepodléhajících placení školného.

Veřejné finanční prostředky na podporu VaV se vysokoškolským institucím přidělují s použitím různých mechanismů různým způsobem zohledňujících jejich výkonnost. K stipendii určeným na výzkum pro diplomované studenty se v této souvislosti nepřihlíží, jelikož nejsou součástí přímého veřejného financování vysokých škol.

Ve veřejném sektoru vysokého školství existují dva hlavní způsoby financování výzkumu a to základní dotace na výzkum, s nimiž instituce může disponovat podle vlastního uvážení. Tyto dotace mohou být přidělovány účelově na výzkum nebo připojeny k celkové dotaci kryjící i výdaje jiného druhu, a to na vzdělávání a/nebo provoz instituce. Druhým způsobem financování je financování prostřednictvím výběrového řízení vypsaneho na konkrétní projekty či výzkumné programy.

Prostředky na jednotlivé výzkumné projekty poskytuje obvykle státní orgán pověřený řízením výzkumu a vývoje (například státní fond vědy, národní akademie či vědecká rada), zatímco základní dotaci na výzkum přiděluje orgán, který má na starosti i financování vzdělávání a provozu.

Kromě školného mají VŠ potenciálně k dispozici poměrně širokou škálu dalších zdrojů financování ze soukromých zdrojů. Mohou z nich však čerpat jen v některých zemích, protože jinde se některé ze zdrojů nevyskytují nebo jejich využití není povoleno. Využívané zdroje pro rok 2006/2007 udává tabulka č. 5.2-3.

Tabulka 5.2-3 Zdroje soukromých finančních prostředků dosažitelných pro VVŠ 2006 - 2007

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT
Dary/odkazy	●	■	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	■	●	●	●
Půjčky	●	○	●	⊗	○	●	○	●	○	●	■	○	■	●	●	●
Nájemné/příjmy z nemovitostí	●	●	○	●	○	●	○	●	●	●	●	●	■	●	●	●
Sponzorovaná funkční místa	●	■	●	■	■	●	○	●	●	⊗	■	●	■	●	■	●
Využití výsledků výzkumu/ smluvní výzkum	●	■	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Poplatky za poskytované služby	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Úroky z investic	○	○	○	⊗	○	●	○	●	●	●	■	●	■	●	●	●
Vlastní obchodní společnosti	○	⊗	○	■	○	○	⊗	●	●	○	■	○	●	●	●	⊗
	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	IS	LI	NO
Dary/odkazy	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○
Půjčky	:	○	○	○	●	●	●	●	○	⊗	⊗	⊗	○	⊗	●	⊗
Nájemné/příjmy z nemovitostí	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	■	○
Sponzorovaná funkční místa	●	■	●	○	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●
Využití výsledků výzkumu / smluvní výzkum	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Poplatky za poskytované služby	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●
Úroky z investic	:	○	○	○	●	○	●	●	●	⊗	⊗	○	●	⊗	■	⊗
Vlastní obchodní společnosti	○	○	●	●	●	○	⊗	●	●	○	○	○	●	⊗	■	○

● Povolené bez omezení   ○ Povolené s omezením nebo s podmínkami   : Údaj není k dispozici
 ⊗ Nepovoleno   ■ Zdroj dosud neuplatněn

Zdroj: Eurydice. *Správa a řízení vysokého školství v Evropě 2009*. Brusel: Eurydice, 2009. s. 77. ISBN 978-92-79-09181-80

Zatímco v několika málo zemích v Dánsku, Irsku, na Kypru, v Lotyšsku, Rakousku, Rumunsku, ve Slovinsku, ve Spojeném království je povoleno využívat všechny nebo téměř všechny soukromé zdroje financování a u žádného není čerpání výslovně zakázáno, ve většině zemí je využívání nejméně dvou zdrojů omezeno.

V několika zemích se některé soukromé zdroje financování VŠ dosud neuplatnily, nevyužívají se a neexistují ani předpisy, které by jejich využívání regulovaly.

Pro VŠ aktivně usilující o získání peněz ze soukromých zdrojů jsou partnerské vztahy navazované s podnikatelským světem jednou z důležitých příležitostí jak rozšířit možnosti financování. Velice se osvědčily jako nástroj přenosu výsledků výzkumu do praxe a jejich komerčního využití.

K nejčastějším formám spolupráce ve výzkumu patří společné výzkumné projekty či výzkumné zakázky. Jde o nejdůležitější soukromý zdroj finančních prostředků vůbec. V některých zemích (Francouzské a Vlámské společenství v Belgii, ČR - VŠ, Polsko) působí obdobně ceny, jimiž se odměňují vynikající výsledky výzkumu. V celé řadě zemí (Francouzské a Vlámské společenství v Belgii, Bulharsko, ČR - VŠ, Francie, Itálie, Litva, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Finsko, Švédsko, Norsko)

se mnohdy ve spolupráci s místními nebo regionálními orgány a soukromými společnostmi jako partnery zřizují inovační parky a technologická centra.

Jako nástroje napomáhajícího k realizaci strategií a konkrétních opatření, jejichž cílem je diverzifikace financování vysokého školství a zejména zapojení jiných soukromých finančních zdrojů než individuálních domácností, téměř všechny evropské země používají nějakou pobídku, s níž se obracejí k VŠ a/nebo k jejich potenciálním soukromým partnerům. Tabulka č. 5.2-4 ukazuje konkrétní aplikace.

Tabulka 5.2-4 Veřejné pobídky k získávání soukromých finančních prostředků veřejné a státem dotované soukromé vysoké školy pro rok 2006 - 2007

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU
Zohlednění soukromých podpor při přidělování veřejných dotací a při externím hodnocení			●			●		●	●							●	
Daňové úlevy pro vysoké školy			●		●											●	
Daňové úlevy pro dárce/sponzory/soukromé partnery	●		●		●	●				●	●	●	●		●	●	●
Finanční či jiná podpora partnerství se soukromým sektorem			●	●								●	●			●	
Právo vysoké školy na vytvořené intelektuální vlastnictví			●		●	●	●	●				●		●	●		

	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK-ENG/ WLS/NIR	UK- SCT	IS	LI	NO
Zohlednění soukromých podpor při přidělování veřejných dotací a při externím hodnocení					●	●				●						
Daňové úlevy pro vysoké školy	●		●		●							●	●			
Daňové úlevy pro dárce/sponzory/soukromé partnery	●		●			●	●		●	●		●	●			●
Finanční či jiná podpora partnerství se soukromým sektorem						●	●			●	●	●	●			●
Právo vysoké školy na vytvořené intelektuální vlastnictví										●	●	●	●			●

● Využívaná pobídka

Zdroj: Eurydice. *Správa a řízení vysokého školství v Evropě 2009*. Brusel: Eurydice, 2009. s. 82. ISBN 978-92-79-0918180

Mezi doporučení pro ČR v rámci zefektivnění systému financování VVŠ patří stimulování vysokých škol k hledání možností dalších příjmů, oddělit v rozpočtu pro vzdělávací činnost jednotlivé typy studijních programů, oslabení váhy vstupních kritérií ve prospěch kritérií výstupních a kvalitativních, financování VVŠ na základě víceletého kontraktu se státem a výstavba rozpočtu na delší časové období s cílem jistoty VVŠ ve stabilitě svých příjmů ze státního rozpočtu s výhledem několika let. V rámci doporučení investičního financování patří modernizace stávajících univerzitních objektů, knihoven, infrastruktury ICT a věnovat pozornost rekonstrukcím.

Závěr

Vývoj a změny terciárních systémů vzdělávání jsou velmi rychlé a typické svým dynamickým charakterem, s nímž se musejí všechny země EU vyrovnávat. Tento fakt je velmi problematický zejména pro východní část Evropy včetně ČR.

Ve většině zemí EU je tendence k formě financování VŠ se spoluúčastí. Je otázkou času, kdy se tato forma zavede i v ČR. Nepříjemným faktem zůstává, že ČR zatím na tento způsob financování není připravená. Hlavním důvodem je nepropracovaný systém půjček pro studenty. Mimo jiné též nejsou splněny očekávání mechanismů ve zvýšení motivace a odpovědnosti studentů, ve zvýšení zainteresovanosti VŠ za uplatnění absolventů, v nastolení vazby mezi poptávkou po vzdělání a nabídkou studijních příležitostí atd.

Mezi hlavní problémy současného systému vysokého školství v ČR patří trvalé podfinancování vysokých škol, nedostatečné zabezpečení vícezdrojového financování a pomalý růst počtu studijních míst, který nestačí pokrýt rostoucí poptávku po vysokoškolském vzdělání.

Proto by měl systém vysokého školství v ČR jako první krok řešit opatřování finančních prostředků ze soukromých zdrojů. Finanční zdroje ze soukromého sektoru nepochybně přispívají k užšímu spojení vysokého školství se životem společnosti. Počínaje zapojení expertů z praxe jako přednášejících v kursech veřejných vysokých škol, financování programů výměnou za patenty a autorská práva, sdílení společné vědecké a technické infrastruktury a urychlení přenosu technologií až po poskytování finančních prostředků soukromými společnostmi vysokým školám podle počtu absolventů, které zaměstnávají.

Dalším krokem poté zavedení účinného systému finanční pomoci studentům, kteří budou časem nuceni platit školné.

Stále však chybí nejen v ČR, ale i celé Evropě mechanismus, který by kompletně zhodnotil efektivnost systému financování vysokého školství v dané zemi. Informace jsou z dostupných zdrojů v současné době poměrně starého data a to i z internetových stránek Eurydice, Eurostat či OECD. Proto se naskýtá příležitost IT specialistům ve spolupráci s ekonomy. Kdy na jedné straně bude nutné zajistit jasně specifikované indikátory, které se již odprostí od zjišťování závislosti mezi pohlavím, menšinami, náboženstvím atd. a budou analyzovat ukazatele, které poukazují na efektivnost

financování vysokého školství. Těmi by mohly být například uplatnění absolventů na trhu práce nebo výše příjmů absolventů vysokých škol v budoucím zaměstnání ve srovnání s částkou, kterou by měli v případě zaměstnání již po dokončení střední školy po dobu, kterou strávili čas studiem vysoké školy. Je třeba brát v potaz vlivy na zvolené ukazatele. Těmi může být sociální, psychická a finanční situace studenta, ale dále i využívané půjčky, stipendia, granty atp. daným studentem.

Právě díky této složité anabázi by se pro další propracování hodnocení systémů financování vysokých škol měli zapojit IT specialisté. Ti jsou schopni vytvořit modely skrze své znalosti programů, algoritmů a statistických metod. Tyto modely by, po zpracování výše uvedených ukazatelů ze strany ekonomů, zjistily závislosti a následně výsledky. Pochopitelně s nutnou váhou důležitosti daného indikátoru. Pro urychlení zjištění výsledků, by bylo vhodné provést sběr dat elektronickou cestou. Například skrze formuláře na příslušné webové stránce.

Kroky k vytváření nadcházejících změn financování systému vysokého školství musí být doprovázeny především komplexní legislativní, daňovou a dotační připraveností.

Zvyšování počtu vzdělaných lidí v populaci by mělo být prioritou každé země. Svědčí tak o její vyspělosti a napomáhá ekonomickému postavení. Rovný přístup ke vzdělání je ideálem a hodnotou každé moderní společnosti.

Seznam použité literatury

1. DUBEN R. Veřejný sektor II. (některé oblasti působnosti). 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2003. 478 s. ISBN 80-245-0607-6
2. EURYDICE. Key data on education in Europe 2009. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, 2009. 278 s. ISBN 978-92-9201-033-1
3. EURYDICE. Správa a řízení vysokého školství v Evropě 2009. Brusel: Eurydice, 2009. 148 s. ISBN 978-92-79-0918180
4. JEŽKOVÁ, V., WALTEROVÁ, E. Vzdělávání v zemích Evropské unie. Praha: Univerzita Karlova, 1997. 194 s. ISBN 80-86039-19-6
5. KAMENÍČEK, J. Lidský kapitál: úvod do ekonomie chování. Praha : Karolinum, 2003. 248 s. ISBN 80-246-0449-3
6. KRAFTOVÁ, I. Efektivnost veřejného sektoru regionu na mikroúrovni: modifikovaný model BAMF in 2nd Central European Conference in Regional Science – CERS. Košice: Technical University of Košice. 2007. 463 s. ISBN 978-80-8073-878-5
7. KRAFTOVÁ, I. Finanční analýza municipální firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2
8. KRAFTOVÁ, I. Finanční zdraví veřejných vysokých škol. Aula roč. 17,02/2009. 54 s. ISSN 1210-6658
9. NADHODIL, F. et al. Veřejné finance v České republice. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-165-5
10. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. vyd. Praha: Aspi, 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1
11. PILNÝ, J. Ekonomika veřejného sektoru I. 2. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 140 s. ISBN 978-80-7194-933-6
12. REKTOŘÍK, J. a kolektiv. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. Praha : Ekopress, 2002. 264 s. ISBN 80-86119-60-2
13. SAMUELSON P. A., NORDHAUS, W. D. Economics. New York: McGraw-Hill, 1992. 784 s. ISBN 0-07-054879-X
14. STRECKOVÁ, Y. Teorie veřejného sektoru: učební text. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 181 s. ISBN 80-210-1737-6
15. STECKOVÁ, Y., MALÝ, I. Veřejná ekonomie: pro školu i praxi. Praha: Computer Press, 1998. 214 s. ISBN 80-7226-112-6

16. URBÁNEK, V. *Financování vysokého školství*. Praha: Oeconomica, 2007. 163 s. ISBN 978-80-245-1313-3

Webové stránky

1. BusinessInfo.cz. *Vzdělání, věda a výzkum* [online]. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/vzdelavani-veda-a-vyzkum/inovacni-vouchery-nejvice-laka-vut-brno/1000504/57634/>>
2. Centrum vzdělávání AMOS. *Školné na vysokých školách* [online]. 1998-2010. Dostupný z WWW: <<http://www.vysokeskoly.com/index.asp?menu=1128&record=20080>>
3. Česká školní inspekce. *Výroční zprávy* [online]. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.csicr.cz/cz/dokumenty/vyrocnizpravy>>
4. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. *National Education Systems and Policies* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/eurybase_en.php#description>
5. Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o činnosti Fakulty ekonomicko-správní 2004 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>
6. Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o hospodaření Fakulty ekonomicko-správní 2004 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>
7. Fakulta ekonomiky a managementu. *Výroční zprávy o hospodaření FEM za roky 2005 - 2009* [online]. 2001-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.fem.uniag.sk/fem/veda-vyskum/dokumenty-spravy>>
8. Fakulta ekonomiky a managementu. *Výroční zprávy o činnosti FEM za roky 2005 - 2010* [online]. 2001-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.fem.uniag.sk/fem/veda-vyskum/dokumenty-spravy>>
9. Finance.cz. *Vývoj koruny vůči euru či dolaru* [online]. 2000 - 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/ekonomika/mena/cnb/>>
10. Fondy Evropské unie. *Operační program pro vzdělávání a konkurenceschopnost* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/opvpk>>

11. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Ministerstvo* [online]. 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ministerstvo>>
12. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2010* [online]. 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2010>>
13. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2011* [online]. 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2011>>
14. OP VaVpI. Výzkum a vývoj pro inovace [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.vyzkum.cz/storage/att/9AEA3AE710472F249806B054AC1A6D4A/OP%20VaVpI.pdf>>
15. Regionální rada soudržnosti. *Dotace z fondů EU* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.jihovychod.cz/cs/dotace-z-eu/dotace-z-fondu-eu>>
16. Regionální rada soudržnosti. *Operační programy* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.jihovychod.cz/cs/dotace-z-eu/operacni-programy>>
17. Slovenská zemědělná univerzita v Nitře. *65 let historie SPU v Nitře* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://cms.uniag.sk/Groups/vztahy-s-verejnostou/rozne-miscellaneous/65-rokov-univerzity/img/65-rokov-hostorie-spu-v-nitre?set_language=sk>
18. Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zprávy o činnosti SPU za roky 2004 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocne-spravy-o-cinnosti-spu/>>
19. Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zprávy o hospodaření SPU za roky 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocne-spravy-o-cinnosti-spu/>>
20. Univerzita Pardubice. *Z historie* [online]. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/univerzita/historie.html>>
21. Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2004 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>
22. Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o hospodaření Univerzity Pardubice 2004 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

23. Wikipedia. *Slovenská koruna* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Slovensk%C3%A1_koruna>

Zákony

1. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách v platném znění, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR v aktuálním znění
4. Zákon č. 487/2009 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2010
5. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě
8. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů

Seznam zkratk

APVT	Agentura pro podporu vědy a techniky
APVV	Agentura na podporu výzkumu a vývoje
ARRA	Rankingovej a ratingové agentury
AT	Rakousko
AV	Aplikovaný výzkum
BE	Belgie
BE fr	Belgie – Francouzské společenství
BE de	Belgie – Německé jazykové společenství
BE nl	Belgie – Vlámské společenství
BG	Bulharsko
CY	Kypr
CZ	České republika
ČR	Česká republika
ČŠI	Česká školní inspekce
DK	Dánsko
DE	Německo
DFJP	Dopravní fakulta Jana Pernera
ECTS	Evropský kreditní systém
EE	Estonsko
EL	Řecko
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Španělsko
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FAPZ	Fakulta agrobiologie a potravinových zdrojů
FBP	Fakulta biotechnologie a potravinářství
FEI	Fakulta elektrotechniky a informatiky
FEM	Fakulta ekonomiky a managementu
FES	Fakulta ekonomicko-správní
FEŠRR	Fakulta evropských studií a regionálního rozvoje
FF	Fakulta filozofická

FChT	Fakulta chemicko-technologická
FI	Finsko
FR	Francie
FRe	Fakulta restaurování
FRVŠ	Fond rozvoje vysokých škol
FS	Fond soudržnosti
FZKI	Fakulta zahradnictví a krajinného inženýrství
FZS	Fakulta zdravotnických studií
GA SPU	Grantové agentury SPU
HU	Maďarsko
IE	Irsko
IS	Island
IT	Itálie
LI	Lichtenštejnsko
LT	Litva
LU	Lucembursko
LV	Lotyšsko
MF	Mechanizační fakulta
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školství, vědy, výzkumu a sportu Slovenské republiky
MT	Malta
MVTS	Mezinárodní vědeckotechnická spolupráce
NO	Norsko
NL	Nizozemsko
ON	Oportunitní náklady
OP	Operační program
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PL	Polsko
PN	Přímé náklady
PO	Prioritní osa
PT	Portugalsko
RIV	Rejstřík informací o výsledcích
RO	Rumunsko
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace

SE	Švédsko
SI	Slovinsko
SIMS	Sdružené informace matrik studentů
SK	Slovensko
SPU	Slovenská zemědělská univerzita
ŠPVV	Státní program výzkumu a vývoje
SR	Slovenská republika
TF	Technická Fakulta
UK	Spojené království
UK-ENG	Anglie
UK-WLS	Wales
UK- NIR	Severní Irsko
UK-SCT	Skotsko
VaV	Věda a výzkum
VaVpI	Výzkum a vývoj pro inovace
VKM	Vědecký výkon kvalifikačního zajištění a mezinárodního zaměření
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
VVŠ	Veřejná vysoká škola
VŠChT	Vysoká škola chemicko-technologická
UPa	Univerzita Pardubice

Seznam příloh

- Příloha 1 Soubor kritérií vědeckého výkonu kvalifikačního zajištění a mezinárodního zaměření
- Příloha 2 Účelová podpora na výzkum, experimentální vývoj a inovace
- Příloha 3 Přehled školného na vybraných soukromých školách v ČR
- Příloha 4 Vývoj počtu studentů podle součástí Univerzity Pardubice za roky 1994 – 2009
- Příloha 5 Výsledky VaV podle hodnocení RVVI k roku 2009 za období 2004 – 2008
- Příloha 6 Neinvestiční výnosy Fakulty ekonomicko-správní z pedagogické činnosti v letech 2005 – 2009
- Příloha 7 Neinvestiční náklady Fakulty ekonomicko-správní pedagogické činnosti v letech 2005 – 2009
- Příloha 8 Neinvestiční výnosy Fakulty ekonomicko-správní z vědecko-výzkumné činnosti v letech 2005 – 2009
- Příloha 9 Neinvestiční náklady Fakulty ekonomicko-správní z vědecko-výzkumné činnosti v letech 2005 – 2009
- Příloha 10 Vývoj nákladů a výnosů Univerzity Pardubice v roce 2007 - 2009
- Příloha 11 Vývoj počtu studentů podle součástí SPU v Nitře
- Příloha 12 Vývoj nákladů a výnosů na SPU v Nitře za roky 2007 – 2009
- Příloha 13 Seznam vysokých škol v ČR
- Příloha 14 Seznam vysokých škol v SR

**PŘÍLOHA 1: Soubor kritérií vědeckého výkonu kvalifikačního zajištění
a mezinárodního zaměření**

Tabulka: Procentuální rozložení v rámci parametru VKM

Ukazatelé výkonu ve vědě a výzkumu, kvalifikačním zajištění, doktorském studiu a mezinárodním zaměření	Studium	
	magisterské	doktorské
Vědecký výkon vysoké školy	50 %	50 %
Započítané body RIV	25 %	25 %
Účelové neinvestiční prostředky na výzkum	25 %	25 %
Kvalifikovanost pedagogů a doktorská studia	20 %	20 %
Vážený počet profesorů a docentů	10 %	10 %
Studenti doktorských programů	10 %	
Absolventi doktorských programů		10 %
Internacionalizace a mezinárodní mobilita	30 %	30 %
Cizinci celkem	5 %	5 %
Cizinci v magisterském studiu	5 %	
Cizinci v doktorském studiu		5 %
Samoplátcí celkem	5 %	5 %
Samoplátcí v magisterském studiu	5 %	
Samoplátcí v doktorském studiu		5 %
Vyslaní v rámci mobilitních programů	5 %	5 %
Přijetí v rámci mobilitních programů	5 %	5 %
Celkem	100 %	100 %

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2011* [online]. 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2011>>

PŘÍLOHA 2: Účelová podpora na výzkum, experimentální vývoj a inovace

Tabulka: Účelová podpora na výzkum, experimentální vývoj a inovace v roce 2011

Položka	Částka (v tis. Kč)
Programy aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací	1 962 650
v tom: Centra základního výzkumu	35 510
Informační zdroje pro výzkum a vývoj	121 475
Výzkumná centra	911 985
Zdravý a kvalitní život	281 750
Informační technologie pro znalostní společnost	21 831
Sociálně-ekonomický rozvoj české společnosti	17 033
Program na podporu účasti v nevládních organizacích výzkumu a vývoje	140 223
Program podpory účasti v některých mnohostranných a dvoustranných spolupracích ve výzkumu a vývoji	132 696
Program na podporu evropské spolupráce ve vědeckém a technickém výzkumu	46 220
Program na podporu evropské spolupráce v aplikovaném výzkumu	29 481
Program na podporu účasti ČR v rámcových programech EU a Euratom	52 144
Program na podporu spolupráce čes. výzk. pracovišť s mezinár. výzk. institucí	21 000
Program na podporu mnohostranné mezinárodní spolupráce ČR v oblasti základního a aplikovaného výzkumu se státy, které nejsou členy EU	34 227
Program na podporu mnohostranné mezinárodní spolupráce v oblasti základního a aplikovaného výzkumu	21 143
Program na podporu infrastruktury sloužící mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji	15 000
Program na podporu účasti ČR v rámcových programech EU a Euratom	52 144

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2011* [online]. 2006. s. 34. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2011>>

PŘÍLOHA 3: Přehled školného na vybraných soukromých školách v ČR

Tabulka: Přehled školného na vybraných soukromých školách v ČR

Název školy	Částka za dané období a formu studia
Vysoká škola školné Akademie Sting	rok/36 000 Kč
Evropský polytechnický institut Kunovice	měsíc/3 000 Kč prezenční
Literární akademie Josefa Škvoreckého	rok/54 500 Kč
Mezinárodní pražská univerzita	semestr/54 000 - 70 500 Kč prezenční*
Palestra vysoká škola tělesné výchovy a sportu	rok/58 000 Kč
Pražská vysoká škola psychosociálních studií	rok/59 000 Kč
Rašínova vysoká škola	rok/42 000 Kč
Soukromá vysoká škola ekonomických studií	semestr/26 000 Kč
Škoda Auto vysoká škola	semestr/16 000 Kč
University of New York in Prague	rok/100 000 - 150 000 Kč*
Vysoká škola finanční a správní	semestr/23 000 - 25 500 Kč prezenční* 21 500 - 24 000 Kč kombinované*
Vysoká škola hotelová	rok/65 000 Kč prezenční 40 000 Kč kombinované
Vysoká škola Jana Ámose Komenského	semestr/22 000 - 26 000 Kč*
Vysoká škola Karlovy Vary	semestr/20 000 Kč prezenční 15 000 Kč kombinované
Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů	rok/70 000 Kč prezenční 64 800 Kč kombinované
Vysoká škola Newton College	semestr/31 500 - 34 000 Kč prezenční* 29 000 - 31 500 Kč kombinované*
Vysoká škola Obchodní v Praze	semestr/22 500 Kč
Vysoká škola podnikání	rok/29 900 Kč prezenční 21 900 - 29 900 Kč kombinované**
Vysoká škola politických a společenských věd	rok/40 000 Kč prezenční 35 000 Kč kombinované
Vysoká škola regionálního rozvoje	rok/30 000 - 48 000 Kč***

Vysoká škola v Plzni	rok/29 000 Kč
Vysoká škola veřejné správy a mezinárodních vztahů	rok/55 000 Kč prezenční 48 000 Kč dálkové

Zdroj: Centrum vzdělávání AMOS. *Školné na vysokých školách* [online]. 1998-2010. Dostupný z WWW: <<http://www.vysokeskoly.com/index.asp?menu=1128&record=20080>>

Vysvětlivky:

- * poplatky se liší dle studovaného oboru
- ** poplatky se liší dle místa konání konzultací
- *** poplatky se liší dle ročníku studia

**PŘÍLOHA 4: Vývoj počtu studentů podle součástí Univerzity Pardubice za roky
1994 - 2009**

Tabulka: Vývoj počtu studentů podle součástí Univerzity Pardubice za roky 1994 - 2009

Rok/Fakulta	DFJP	FES	FEI	FF	FchT	FRe	FZS	UPa
1994	690	482		262	907			2341
1995	901	720		350	935			2906
1996	1093	1002		405	1013			3513
1997	1154	1049		413	1043			3659
1998	1153	1049		396	1005			3603
1999	1353	1100		430	1149			4032
2000	1373	1183		398	1290			4244
2001	1436	1365	55	569	1301			4726
2002	1488	1510	111	623	1148		85	4965
2003	1608	1861	167	870	1596		158	6260
2004	1675	2045	246	1056	1635		231	6888
2005	1874	2257	420	1267	1637	63	260	7778
2006	2124	2555	573	1530	1554	62	306	8704
2007	2096	2555	767	1711	1676	69	326	9200
2008	2194	2485	893	1875	1789	93	393	9722
2009	2186	2791	1025	2045	1982	95	464	10588

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2009* [online]. 2011.

Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

PŘÍLOHA 5: Výsledky VaV podle hodnocení RVVI k roku 2009 za období 2004 - 2008

Tabulka: Výsledky VaV podle hodnocení RVVI k roku 2009 za období 2004 - 2008

VVŠ	Body
Univerzita Karlova	429 262
České vysoké učení technické v Praze	155 587
Masarykova univerzita	122 342
Vysoké učení technické v Brně	90 217
Univerzita Palackého v Olomouci	72 485
VŠCHT v Praze	62 164
Univerzita Pardubice	39 524
Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích	39 082
Západočeská univerzita v Plzni	29 495
Mendelova univerzita v Brně	23 058

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o činnosti Univerzity Pardubice 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

PŘÍLOHA 6: Neinvestiční výnosy Fakulty ekonomicko-správní z pedagogické činnosti v letech 2005 – 2009

Tabulka: Neinvestiční výnosy Fakulty ekonomicko-správní z pedagogické činnosti v letech 2005 – 2009

Položka	Rok a skutečnost v tis. Kč				
	2005	2006	2007	2008	2009
Institucionální prostředky	84 903	99 054	109 880	116 158	109 231
Studijní programy	85 046	95 756	105 919	102 180	93 352
Poplatky spojené se studiem	1 332	1 434	1 837	1 914	1 959
Výnosy z ediční činnosti	1 847	1 166	1 412	798	23
Ostatní transfery	-3 645	0	0	0	0
Poplatky studentů samoplátců	0	439	602	451	214
Čerpání fondů	0	106	0	10 738	13 514
Ostatní výnosy	323	153	110	77	169
Účelové prostředky	8 072	6 149	4 851	3 741	3 705
Stipendia doktorských programů	1 169	1 252	1 078	1 088	910
Stipendia a dotace pro zahraniční studenty	532	869	1 359	1 472	1 013
Stipendijní fond	171	0	270	198	564
Ubytovací stipendia	1 281	0	0	0	0
Rozvojové projekty FRVŠ	289	262	35	0	148
Rozvojové a transformační projekty MŠMT	2 477	2 370	0	0	0
Ostatní dotace MŠMT	1 465	0	0	0	0
Program rozvoje mezinárodních vztahů	270	268	201	0	0
Konference	212	226	206	210	68
Celoživotní vzdělávání	74	59	0	84	81
Projekty ESF	0	698		0	0
Ostatní projekty	0	5	283	13	4
Zahraníční granty	132	130	118	17	48
Projekty z EU	0	0	1 301	659	793
Dary	0	10	0	0	7
Čerpání z FPP	0	0	0	0	69
Celkem	92 975	105 203	114 731	119 899	112 936

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o hospodaření Fakulty ekonomicko-správní 2005 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>

PŘÍLOHA 7: Neinvestiční náklady Fakulty ekonomicko-správní z pedagogické činnosti v letech 2005 – 2009

Tabulka: Neinvestiční náklady Fakulty ekonomicko-správní na pedagogickou činnost v letech 2005 - 2009

Položka	Rok a skutečnost v tis. Kč				
	2005	2006	2007	2008	2009
Účelové prostředky z hlavní činnosti	5 546	7 669	4 344	3 551	4 413
Stipendia doktorských programů	1 169	1 252	1 078	866	812
Mimořádná stipendia pro doktorandy	0	0	3	0	0
Stipendia a dotace pro zahraniční studenty	532	869	1 359	1 472	1 017
Stipendijní fond	171	0	270	198	564
Ubytovací stipendia	1 281	0	0	0	0
Ostatní stipendia	66	0	0	0	0
Rozvojové projekty FRVŠ	515	426	40	15	213
Program rozvojových aktivit Upa	0	0	0	0	606
Rozvojové a transformační projekty MŠMT	422	3 276	0	0	0
Ostatní dotace MŠMT	0	0	0	0	0
Mimořádné události MŠMT	543	0	0	0	0
Program rozvoje mezinárodních vztahů	255	364	254	0	0
Konference	212	161	166	151	69
Celoživotní vzdělávání	74	46	0	80	71
Projekty ESF	0	697	0	0	0
Ostatní projekty	0	0	278	36	0
Zahraniční granty	133	134	119	0	42
Zahraniční studenti - samoplátcí	173	444	441	452	226
Projekty z EU	0	0	336	281	793
Dary	0	0	0	0	0
Čerpání z FPP	0	0	0	0	0
Celkem	5 546	7 669	4 344	3 551	4 413

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o hospodaření Fakulty ekonomicko-správní 2005 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocnizprava.html>>

**PŘÍLOHA 8: Neinvestiční výnosy Fakulty ekonomicko-správní
z vědecko-výzkumné činnosti v letech 2005 – 2009**

Tabulka: Neinvestiční výnosy Fakulty ekonomicko-správní z vědecko-výzkumné činnosti v letech 2005 - 2009

Položka	Rok a skutečnost v tis. Kč				
	2005	2006	2007	2008	2009
<u>Institucionální prostředky</u>	1 454	1 189	1 172	1 112	1 325
Specifikovaný výzkum	1 454	1 189	1 172	1 112	1 325
<u>Účelové prostředky</u>	2 589	4 119	3 187	4 455	5 691
Granty GAČR	37	607	618	1 566	2 416
Ostatní granty	2 182	3 231	2 575	2 856	3 191
Zahraniční granty	370	281	-6	-25	0
Čerpání FUUP	0	0	0	58	84
Celkem	4 043	5 308	4 359	5 567	7 016

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o hospodaření Fakulty ekonomicko-správní 2005 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocní-zprava.html>>

**PŘÍLOHA 9: Neinvestiční náklady Fakulty ekonomicko-správní
z vědecko-výzkumné činnosti v letech 2005 – 2009**

Tabulka: Neinvestiční náklady Fakulty ekonomicko-správní z vědecko-výzkumné činnosti v letech 2005 - 2009

Položka	Rok a skutečnost v tis. Kč				
	2005	2006	2007	2008	2009
<u>Vědeckovýzkumná činnost</u>	2 589	4 145	3 056	4 545	5 831
Granty GAČR	37	607	618	1 538	2 454
Ostatní granty	2 182	3 232	2 438	2 981	3 377
Zahraníční granty	370	306	0	26	0
Celkem	2 589	4 145	3 056	4 545	5 831

Zdroj: Fakulta ekonomicko-správní. *Výroční zprávy o hospodaření Fakulty ekonomicko-správní 2005 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/fes/deska/zakladni-dokumenty/vyrocní-zprava.html>>

**PŘÍLOHA 10: Vývoj nákladů a výnosů Univerzity Pardubice
v roce 2007 - 2009**

Tabulka: Vývoj nákladů a výnosů Univerzity Pardubice v letech 2007 – 2009 (v tis. Kč)

Položka	Rok		
	2007	2008	2009
Provozní náklady	262 701	334 918	410 957
Osobní náklady	469 609	507 600	531 006
Celkem náklady	762 310	842 518	941 963
Celkem výnosy	786 066	862 686	955 248
Hospodářský výsledek	23 756	20 168	13 285

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o hospodaření Univerzity Pardubice 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

Tabulka: Vývoj nákladů Univerzity Pardubice na jednoho studenta v letech 2007 - 2009

Položka	Rok		
	2007	2008	2009
Osobní	51 464	52 743	50 586
Provozní	32 077	34 800	39 150
Celkem	83 541	87 543	89 736

Zdroj: Univerzita Pardubice. *Výroční zpráva o hospodaření Univerzity Pardubice 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.upce.cz/deska/dokumenty/vyr-zpravy.html>>

PŘÍLOHA 11 : Vývoj počtu studentů podle součástí SPU v Nitře

Tabulka: Vývoj počtu studentů podle součástí Slovenské univerzity v Nitře za roky 2004 – 2009

Rok/ Fakulta	FAPZ	FBP	FEM	FEŠRR	FZKI	MF/TF	SPU
2004	2382	816	3159	706	1521	1542	10126
2005	2417	872	2675	1284	1444	1435	10127
2006	2546	892	2539	1718	1414	1433	10542
2007	2467	934	2445	1793	1356	1407	10402
2008	2399	1069	2460	1615	1183	1576	10302
2009	2330	1108	2231	1427	1070	1730	9896

Zdroj: Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zprávy o činnosti SPU za roky 2004 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocne-spravy-o-cinnosti-spu/>>

PŘÍLOHA 12 : Vývoj nákladů a výnosů na SPU v Nitře za roky 2007 - 2009

Tabulka: Vývoj nákladů a výnosů Slovenské univerzity v Nitře v letech 2007 - 2009

Položka	Rok		
	2007	2008	2009
Provozní náklady	262 701	334 918	410 957
Osobní náklady	469 609	507 600	531 006
Celkem náklady	762 310	842 518	941 963
Celkem výnosy	786 066	862 686	955 248
Hospodářský výsledek	23 756	20 168	13 285

Zdroj: Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zprávy o hospodaření SPU za roky 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocne-spravy-o-cinnosti-spu/>>

Tabulka: Vývoj nákladů v Kč na jednoho studenta Slovenské univerzity v Nitře v letech 2007 - 2009

Položka	Rok		
	2007	2008	2009
Osobní	40 517	37 851	42 732
Provozní	25 273	32 338	30 622
Celkem	65 790	70 189	73 354

Zdroj: Slovenská zemědělská univerzita v Nitře. *Výroční zprávy o hospodaření SPU za roky 2007 - 2009* [online]. 2011. Dostupný z WWW: <<http://cms.uniag.sk/univerzita/dokumenty/vyrocne-spravy-o-cinnosti-spu/>>

PŘÍLOHA 13: Seznam vysokých škol v ČR

Veřejné vysoké školy

- Akademie múzických umění v Praze
- Akademie výtvarných umění v Praze
- Česká zemědělská univerzita v Praze
- České vysoké učení technické v Praze
- Janáčkova akademie múzických umění v Brně
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- Masarykova univerzita v Brně
- Mendelova zemědělská a lesnická universita v Brně
- Ostravská univerzita v Ostravě
- Slezská univerzita v Opavě
- Technická univerzita v Liberci
- Univerzita Hradec Králové
- Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
- Univerzita Karlova v Praze
- Univerzita Palackého v Olomouci
- Univerzita Pardubice
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
- Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava
- Vysoká škola ekonomická v Praze
- Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
- Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích
- Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze
- Vysoké učení technické v Brně
- Západočeská univerzita v Plzni
- Vysoká škola polytechnická Jihlava

Státní vysoké školy

- Policejní akademie České republiky v Praze
- Univerzita obrany v Brně

Soukromých vysoké školy

- Bankovní institut vysoká škola, a.s. - Praha
- Evropský polytechnický institut, s.r.o. - Kunovice
- Vysoká škola hotelová v Praze 8, s.r.o.
- Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. - Praha
- Vysoká škola Karlovy Vary, o.p.s.
- Vysoká škola podnikání, a.s. - Ostrava
- ŠKODA AUTO a.s. Vysoká škola - Mladá Boleslav
- Literární akademie (Soukromá vysoká škola Josefa Škvoreckého), s.r.o. - Praha
- Vysoká škola cestovního ruchu, hotelnictví a lázeňství, s.r.o. - Praha
- Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s.r.o. - Praha
- Vysoká škola obchodní v Praze, o.p.s.
- Akademie STING, o.p.s. - Brno
- Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.
- Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o.
- Vysoká škola Karla Engliš v Brně, a.s.
- Anglo-americká vysoká škola, o.p.s. - Praha
- Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o. - Praha
- Vysoká škola aplikovaného práva, s.r.o. - Praha
- Vysoká škola ekonomie a managementu, o.p.s. - Praha
- University of New York in Prague, s.r.o.
- Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, a.s. - Praha
- Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, o.p.s.
- Středočeský vysokoškolský institut, s.r.o. - Kladno
- Mezinárodní baptistický teologický seminář Evropské baptistické federace, o.p.s. - Praha
- Západomoravská vysoká škola Třebíč, o.p.s.
- Academia Rerum Civilium - Vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o. - Kolín
- Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s. - České Budějovice
- Rašínova vysoká škola s.r.o. - Brno
- Vysoká škola regionálního rozvoje, s.r.o. - Praha
- Filmová akademi Miroslava Ondříčka v Písku, o.p.s.

- Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, s.r.o. - Praha
- NEWTON College, a.s. - Brno
- Vysoká škola logistiky, o.p.s. - Přerov
- Vysoká škola zdravotnická, o.p.s. - Praha
- B.I.B.S., a.s. Brno International Business School
- Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, s.r.o.
- Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.
- Vysoká škola obchodní a hotelová, s.r.o. - Brno
- CEVRO Institut, o.p.s. - Praha
- Unicorn College s.r.o. - Praha
- Vysoká škola aplikovaných ekonomických studií v Českých Budějovicích, s.r.o.
- Vysoká škola realitní - Institut Franka Dysona s.r.o.
- Vysoká škola sociálně-správní, Institut celoživotního vzdělávání Havířov, o.p.s.
- AKCENT College, s.r.o. - Praha
- Archip, s.r.o.

PŘÍLOHA 14: Seznam vysokých škol SR

Veřejné vysoké školy

- Univerzita Komenského v Bratislave
- Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
- Prešovská univerzita v Prešove
- Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
- Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
- Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
- Trnavská univerzita v Trnave
- Slovenská technická univerzita v Bratislave
- Technická univerzita v Košiciach
- Žilinská univerzita v Žiline
- Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
- Ekonomická univerzita v Bratislave
- Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
- Technická univerzita vo Zvolene
- Vysoká škola múzických umení v Bratislave
- Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
- Akadémia umení v Banskej Bystrici
- Katolícka univerzita v Ružomberku
- Univerzita J. Selyeho v Komárne

Státní vysoké školy

- Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši
- Akadémia Policajného zboru v Bratislave
- Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Soukromé vysoké školy

- Vysoká škola manažmentu v Trenčíne
- Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, n. o.
- Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave
- Paneurópska vysoká škola
- Vysoká škola v Sládkovičove
- Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove
- Stredoeurópska vysoká škola v Skalici
- Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom
- Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií
- Vysoká škola bezpečnostného manažerstva v Košiciach
- Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta - Banská Štiavnica, s. r. o.,
odborná vysoká škola

Zahraniční vysoké školy

- Bankovní institut vysoká škola, a. s. (sídlo v Českej republike)
- Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s r. o. (sídlo v Českej republike)
- Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha, o. p. s. (sídlo v Českej republike)
- Univerzita Palackého v Olomouci (sídlo v Českej republike)